Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
8
16 — G
4 H

N.
8-1

Emptus Romae à Briante Bi
bliopola in Juliis tribus 21. Janij .ii.
Jo: Antonij Grignecte

Jo Angelo basilepe
e Ilmarcnedo lli bre
ste

8 - 16

FACVLA
ILLVMINANDIS
&ab errore auocandis
hæreticis accom-
moda.

Per
LVDOVICVM
Bloſium monaſterij Le-
tienſis Abbatem
collecta.

Hinc clariſsimè liquet Sanctos
Patres in primitiua Eccleſia
idẽ ſenſiſſe de DEO, rebúſq;
diuinis atque Eccleſiaſticis,
quod modò ſentiũt catholici.

LOVANII,
Apud Petrum Sangrium Tiletanũ
ſub Fonte.
1562.
Cum Priuilegio Regio.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

8.16.G.4

FACVLA

ILLVMINANDIS *& ab errore auocandis hæreticis accommoda.*

Per Ludouicum Bloſium monaſterij Lętieñ. Abbatem collecta.

PRÆFATIO.

Omnium hæreſum origo eſt ſuperbia. Nam hæretici omnes maximè ſuperbi ſunt: propriã ſententiã peruerſaſque opiniones ſuas, obſtinata inſania tuentur: diuinas ſcripturas falſis expoſitionibus inſolenter deprauãt: ſanctæ atq; Apoſtolicæ Eccleſiæ obtemperare nolũt, &

præpoſitos eius elato animo deſpiciunt. Conuenientiſsima autem ratio reuocandi illos ad ſanam mentem hæc nobis videtur, vt demonſtretur eis, ſanctos Patres Eccleſiæ primitiuæ qui à Chriſto vel Apoſtolis veram fidem acceperunt, & cum ipſis conuerſati ſunt, aut ſtatim poſt eorum tempora vixerũt, ſic credidiſſe, ſicut in Eccleſia Romana atque Catholica modò credimus, et idẽ ſenſiſſe de Deo rebuſq; diuinis atq; Eccleſiaſticis, quod ſentimus. Vbi enim hæreticis id dilucidè oſtenſum fuerit, videbunt ipſi quàm veſanis erroribus impliciti ſint. Neq; enĩ

quemquam inter eos tam deſperata dementia laborare putamus, vt dicere audeat eos qui à Chriſto atq; Apoſtolis inſtituti in fide fuerunt, & pro eadem fide ſanguinem fuderunt, martyrioque coronati ſunt, erraſſe ac neſciſſe quid crederent: ſe verò et ſuorum dogmatum defenſores, veritatem tenere. Nos igitur pro Dei honore & ſalute animarum nonnulla ex ſcriptis illorum ſanctiſsimorum Patrum, qui in primitiua Ecclẽſia floruerunt excerpemus atque in hoc libello adnotabimus, fideliter quidem, ſed raptim & tumultuariè. Vrgent

enim nos preces cuiuſdam generoſæ & Deo dicatæ Virginis, quæ aliquid remedij à nobis obtinere cupit, quod mox mittat ad quoſdam cognatos ſuos hæreſi recens infectos. Illuſtrabimus autem atq; confirmabimus pleriſque in locis ipſa dicta Patrum teſtimonijs è diuinis libris petitis. Boni conſulat Lector hæc Miſcellanea quæ à nobis ex tempore colliguntur, meminerítque Veritatem & ſanam ſcripturarum ſacrarũ intelligentiam non alibi quærendam eſſe, quàm in Eccleſia Catholica: cuius eximia mẽbra ſunt ſancti Patres quos citabimus.

SIVE MISSA
S. Iacobi, & alijs
ſcriptis.

CAPVT I.

EVchariſtiæ ſacrificium in quo iuxta beati Pauli admonitionẽ, fiunt p̃cationes, poſtulationes, et gratiarũ actiones, corpuſq; Chriſti à legitimis ſacerdotibus conficitur & offertur, ſemper appellatum fuit à Patribus Liturgia vel Miſſa. Itaque in Liturgia Iacobi Apoſtoli fratris Domini primiq; Hieroſolymorum epiſcopi, ſacerdos Deum patrem ita precatur: Spiritũ tuum „

1.Timo.2.

« ſanctiſsimum demitte nũc
« Domine in nos, & in hæc
« dona ſancta propoſita, vt ſu
« perueniens, ſancta & bona
„ & glorioſa ſua præſentia
„ ſanctificet, & efficiat hunc
« panem ſanctũ corpus Chri-
« ſti tui, & calicem hunc pre-
« cioſum ſanguinem Chriſti
tui. Quæ quidem beati Ia-
cobi verba, manifeſtè oſten
dunt, panem in corpus, &
vinum in ſanguinem Chri-
ſti conuerti, tranſmutariq;,
contra hæreticos huius tẽ-
peſtatis. Nam Chriſtus in
inſtitutione ipſius Euchari-
Lucæ 22. « ſtiæ dicit apertiſsimè, Hoc
« eſt corpus meum, quod pro
Marc. 14. vobis datur, Hic eſt ſanguis
meus qui pro multis effun-
detur. Quando hæretici a-
iunt verum corpus Chriſti
in

in Euchariſtia non conti-
neri,& panis ſubſtantiam,
in ſubſtantiam carnis non
conuerti: quid aliud quàm
affirmant Chriſtum menti-
ri? quid aliud quàm more ca
num atque porcorum con-
culcant margaritas ſacro- *Matt. 7.*
ſancti myſterij? Ideo autem
primi Patres orthodoxi
hoc ſacramentum appella-
runt Euchariſtiá, quia Chri-
ſtus εὐχαριστήσας eam con-
fecit, vt Euangelia teſtátur.
Etiam in initio Liturgię S.
Iacobi ſacerdos ſic orat: Nō
ſum dignus qui oculos ob- "
uertá huic ſacræ & ſpiritali "
menſę, in qua vnigenitus fi "
lius tuus & Dn̄s noſter Ieſus "
Chriſtus mihi qui peccator "
ſum, & oībus maculis labe- "
factat', myſticè proponitur "

" in ſacrificium. Proinde hanc
" orationē & gratiarū actio-
" nem tibi offero, vt mihi ſpi
" ritus tuus paracletus mit-
" tatur, fortificans ac inſtau-
" rās me ad hanc Miſſam, etc.
Porrò in fine eiuſdem Litur
giæ ipſe ſacerdos fundit hāc
" precem: Largitus es nobis
" Dñe Deus ſanctificationē in
" perceptiōe ſanctiſsimi cor-
" poris et precioſi ſanguinis
" vnigeniti tui Domini noſtri
" Ieſu Chriſti īpartire nobis
" gratiam quoque Spirituſ-
" ſancti tui boni, & conſerua
" nos inculpabiles in fide etc.
Ex his verbis Apoſtolicis,
& ex ſcriptis aliorum Pa-
trū primitiuæ Eccleſię, quæ
poſtea proferemus in medi-
um, ſole clarius liquet, Miſ-
ſam vel liturgiam non eſſe
rem

rem nouitiam atq; impiã, vt prophani hæretici nunc blaſphemant. Eſt enim ſanctum diuinumq; euangelicę legis ſacrificium, inſtitutũ à Chriſto, qui eſt ſacerdos in æternum ſecundum ordinẽ Melchiſedec. Nam incœna nouiſsima panem & vinum in corpus & ſanguinem ſuũ conſecrauit atque obtulit: & diſcipulis ſuis cæteriſque ſacerdotibus vt id ipſum in ſui commemorationem facerent, præcepit. Tertius canon Apoſtolorum perſpicuè demonſtrat Dominum Ieſum inſtituiſſe ipſum ſacrificium Euchariſtiæ. Eſt igitur in Eccleſia non tantum ſpirituale ſacrificium, vt hæretici garriunt, verum etiã externum, nẽpe ſacroſancta *Lucæ. 22.*

Li-

Liturgia,quã Chriſtus loco omniũ externorum ſacrificiorum veteris legis nobis reliquit, Spiritualia ſacrificia ad omnes in vniuerſum Chriſtianos ſpectãt, vt ſunt puræ preces,humilis contritio cordis,pia mortificatio carnis, ac cętera huiuſmõi, propter quę cũcti verè fideles regale ſacerdotium & ſa-

1.Pet.2.

Apoc.1.

cerdotes in ſancta ſcriptura appellãtur:at miſſęſacrificiũ ab illis dũtaxat offerri poteſt qui ſacerdotes cõſecrati ſunt. Iam quũ Eccleſia Dei nihil hoc ſacrificio ſublimius habeat,dolendũ ſanè eſt, pleroſq; ſacerdotes nimis negligenter & irreuerenter Miſſam peragere. Veruntamen propter eorum vitia, neque ſacrificium neque ſacer-

cer-

cerdotium maledictis impe tendum eſt.

QVod à nobis inuocari & honorari debeāt Sancti, eadem Beati Iacobi Liturgia docet his verbis:
Commemorationem aga- »
mus ſanctiſsimæ, immacula »
tæ, glorioſiſsimę, benedictę »
Dominæ noſtræ matris Dei »
& ſemper virginis Mariæ, »
ac omnium ſanctorū & iu- »
ſtorū: vt precibus atq; in- »
terceſsionibus eorum oēs »
miſericordiā conſequamur. »
Hæc ibi: At hæretici huius »
temporis à Sathana inſtigati, dicunt ſanctos hac vita defunctos non eſſe inuocandos aut honorandos à fidelibus. Scit enī diabolus nos plurimū adiuuari precibus ac meritis beatæ Dei genitricis

tricis atq; aliorum ſancto-
rum: ob idq; inuidia ardens
nos tanto bono per hæreti
cos ſpoliare nititur. Ex di-
uinis ſcripturis diſcimus de-
um propter ſanctos qui vel
adhuc viuunt, vel iam hinc
emigrarunt, præſtare benefi
cia mortalibus, & miſeri-
cordiam gratiamq; donare.
Si enim Sancti quum adhuc
corruptioni obnoxij, pere-
grinarentur à Domino, mul
tum alios ſuis precibus apud
Deum adiuuare poterant:
quantò magis id facere poſ-
ſunt, iam à corruptiōe alie-
ni, ac Deo perfectè coniun-
cti? Quum ſint vnum cum
eo qui oīa poteſt, ipſi quoq;
aliquo modo poſſūt omnia,
& orationes noſtras cog-
noſcunt ſuſcipiuntq;. Iudas
Ma-

Machabæus vidit Oniam, vi
rum piũ qui defunctus erat, 2. Mach. 15
manus protendentẽ, & o-
rantem pro omni populo
Iudæorum: vidit & alterum
ætate gloriaq; admirabilẽ,
de quo ipſe Onias dixit: Hic „
eſt fratrum amator & popu „
li Iſrael, hic eſt qui multum „
orat pro populo & vniuer- „
ſa ſancta ciuitate Hieremi- „
as propheta Dei. Hæc viſio
Iudæ ſecundo libro Macha-
bæorum annotata eſt. Libri
autem Machabæorum licet
ab hæreticis reijciantur, ab
Eccleſia tamen habentur
pro canonicis. In eadem
Iacobi Liturgia magnificè
laudatur Dei genitrix vir-
go Maria hoc modo: Dignũ „
eſt, vt te beatam dicamus „
Deiparam, modis omnibus „
irre-

» irreprehenſam, & matrem
» Dei noſtri, honorabiliorẽ q̈
» Cherubim, & glorioſiorem
» q̈ Seraphim, quę ſine cor-
» ruptione Deum verbum pe
» periſti: te reuerá Deiparam
» magnificamus. Tibi ô plena
» gratię vniuerſa creatura gra
» tulatur, angelorũ cœtus et
» hominũ genus, quæ es tẽ-
» plũ ſanctificatũ, paradiſ⁹ ſpi
» ritalis, virginum gloria, ex
» qua Deus carnẽ aſſumpſit,
» & puer factus eſt Deus no-
» ſter qui eſt ante ſecula. &c.

Orandum eſſe pro fidelibus defunctis, ipſa eadem beati Iacobi Liturgia teſtatur, vbi ſacerdos precatur hunc in modum: Me-
» mẽto Domine Deus noſter
» orthodoxorum & rectè de
» fide ſentientium, ab Abel
iuſto,

iuſto,vſq; in hodiernũ diẽ. »
Fac eos requieſcere ĩ regio- »
ne viuẽtium,in regno tuo, »
in delitijs paradiſi, in ſinu »
Abrahæ,Iſaac, & Iacob ſan »
ctorum Patrum noſtrorũ: »
vnde exulat dolor, triſtitia »
& gemitus:vbi pręſidet lu- »
mẽ vultus tui & perpetuò »
refulget. Itẽq; alio loco in
eadem Liturgia ſacerdos o-
rat ita:Facvt oblatio noſtra »
grata et acceptabilis ſit,per »
Spiritum ſanctum ſanctifi- »
cata,in propitiationem pec »
catorum noſtrorum,& eo- »
rum quæ populus per igno »
rantiam admiſit,& in requi »
em animarum eorum qui »
antè nos dormiunt. Rur
ſum in eadem Liturgia,dia
conus profert hæc verba:
Pro remiſsione peccatorũ »
noſtro »

« noſtrorum & propitiatio-
« ne animarum noſtrarum,
« & pro omni anima afflicta
« et vexata, miſericordiæ &
« auxilij Dei indigente, &
« pro conuerſione erran-
« tium, curatione infirmo-
« rum, liberatione captiuo-
« rum, requie patrum & fra
« trum noſtrorum, qui ante
« nos dormierunt, dicamus
« extenſa voce: Domine mi-
ſerere. Hæc ibi.

Si à vero rationis iudicio non decidiſſent hæretici, viderent profectò quàm rectè Eccleſia DEI oret pro fidelibus defunctis. Cap. 12. Nam ſecundo Machabæorum libro (quem pro canonico Eccleſia recipit) habentur hæc verba. San-
« cta & ſalubris eſt cogitatio
pro

pro defunctis orare, vt à ,,
peccatis ſoluantur. Hinc ,,
conſtat eſſe Purgatorium.
Neque enim oramus pro illis animabus quę vel in cœlo vel in inferno ſunt: ſed pro illis duntaxat quæ adhuc purgari debent, antequam cœleſtem plenámque beatitudinem adipiſcantur.

Prædicta beati Iacobi Liturgia ſemper à catholicis magnæ fidei habita eſt, & in eccleſia Dei magnam obtinuit authoritatē. Quæ quia primùm græcè ſcripta fuit, complures orthodoxi patres græci meminerunt eius, & eam citant in ſuis lucubrationibus. Baſilius Magnus & Ioannes Chryſoſtomus ſuas Liturgias ad

ſimilitudinem illius conſcripſerunt, & multa ex ea mutuati ſunt. Deniq; ſextũ vniuerſale Conciliũ, quod Cõſtantinopoli ſub Iuſtiniano eius nõis ſecundo Imperatore in palatio regali, qđ noíatur Trullus, celebratũ dicit illam à Iacobo Apoſtolo ſcriptam fuiſſe, atque ex ea hęreticos refellit: vti liquet ex trigeſimo ſecũdo canone illius Concilij. Quí etiam ipſa Liturgia innuit, Iacobum eſſe authorem. In illa enim vbi iá conficiéda eſt Euchariſtia, habẽtur
1,Cori.11. hęc verba: Ea nocte qua tra
„ debatur, vel potius ſeipſum
„ tradebat (Ieſus Chriſt⁹) pro
„ vita & ſalute mundi, acci-
„ piens panẽ in ſanctas, imma
culatas & inculpabiles ma-
nus

nus ſuas, in cœlum ſu- „
ſpiciens, ac tibi Deo & Pa- „
tri oſtendẽs, gratias agens, „
ſanctificans, frangens, dedit „
nobis diſcipulis ſuis et Apo „
ſtolis, dicens, Accipite &c. „

POrrò quum hæc Liturgia Iacobi Apoſtoli clariſsimè oſtendat orandum eſſe pro fidelibus defunctis, non fuerit imtempeſtiuum hic apponere nonnulla quę beatus Ioannes Damaſcenus de hac traditione Apoſtolica ſcribit in ſermone quem de defunctis ædidit. Sic enim ibi loquitur: Diſci

puli illi Saluatoris & diuini „
Apoſtoli, qui ipſi⁹ verbi ſpe- „
ctatores fuerũt, toti⁹q; mũ „
di circulum viuũ ceperunt, „
in tremendis atque impol „
lutis, & vitalibus myſterijs „

me-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

" memoriá eorum qui fide-
" liter obdormierunt haben-
" dá edixerunt. Poſtea in eo-
" dem ſermone citans Beatũ
" Ioannem Chryſoſtomũ ait:
" Ioannes ille cui ab auro co
" gnomen eſt (verè enim au-
" rea verba loquitur) Non te
" merè, inquit, aut caſu hæc à
" ſapientiſsimis Dei diſcipu-
" lis ſancita, atque Eccleſiæ
" ipſius tradita fuerunt, vt ſa
" cerdos in tremendis my-
" ſterijs preces fundat pro fi-
" delibus defunctis. Rurſum
in eodem ſermone Dama-
ſcenus allegat diuũ Grego-
rium Nyſſenum his verbis.
" Sapiétiſsim' Gregori' Nyſ-
" ſenus ait: Nõ abſq; ratione
" & vtilitate à Chriſti prędi-
" catoribus & diſcipulis tra-
" ditũ eſt, & in ſancta Dei Ec

cleſia

cleſia vbiq; vi legis obtinuit »
ſed res eſt modis omnibus »
vtilis, Deoq; imprimis gra »
ta, videlicet memoriam eo- »
rũ qui in recta fide dormie- »
runt facere in diuina illa, lu »
mineq; plena myſtàgogia. »
Hæc ex Damaſceno. Itaque
hæretici æui noſtri vel mo-
dò pudore affecti ſileant, qui
dicunt conſuetudinẽ oran-
di pro defunctis antiquam
non eſſe, & Patres ac Chri-
ſtianos Eccleſiæ primitiuæ
eam non tenuiſſe.

RItus miſſæ quos Iaco-
bus Apoſtolus literis
commẽdauit, expreſsi qui-
dem non ſunt in ſcripturis
canonicis, ſed multa Apoſto
li à Deo edocti Eccleſiæ tra
diderunt, quæ in ſacris lite-
ris expreſſè poſita nõ ſunt.

Math.26. Marc.14. Lucæ 22. Euangelium certè dicit diuinam adorandamq́; Eucharistiam (quæ & ſacramentũ & ſacrificium eſt) à Chriſto inſtitutam fuiſſe: at quo ritu ipſum ſacrificiũ peragi debeat, non dicit. Quòd autẽ Apoſtoli plurima vel potius innumera Eccleſiæ tradidérint, quæ in diuinis literis nõ ſunt expreſſa, lector pleniſsimè cognoſcere poterit ex lectione huius libelli ſiue farraginis. Neq; mirum videri debet, quòd Apoſtoli multa docuerint, quæ ſcripturis diuinis comprehenſa non ſunt: quum beatus Ioannes in calce libri ſui euãgelici teſtetur Dñm Ieſum multa feciſſe, quæ in euangelio ſcripta non fuerunt. *Cap.21.* Ait enim: Sunt et alia multa

quæ

quæ fecit Ieſus, quæ ſi ſcri-
bátur per ſingula, nec ipſum
arbitror mundum capere
poſſe eos qui ſcribendi ſunt
libros. Sicut autem plurima
fecit Ieſus, de quibus Euan-
gelia nihil narrant: ita pro-
culdubiò multa ſacratiſsimo
ore ſuo protulit, quæ ibi nō
ſunt adnotata. Sanè Paulus
Apoſtolus affirmat ipſum
Dn̄m Ieſum dixiſſe hęc ver-
ba, Beatius eſt magis dare, Act. 20.
quàm accipere: quæ tñ ꝟba
nuſquam in libris euangeli-
cis legimus. Lucas etiam in Cap. 1.
initio libri Acta Apoſtolica
continentis, refert eundem
Chriſtum redemptorem no
ſtrum poſt reſurrectionem
ſuam per dies quadraginta
apparentem diſcipulis ſuis,
loquutū fuiſſe eis de regno

Dei:hoc eſt de beatitudine cœleſti & ſtatu atq; guberna tione militãtis Eccleſię. Atqui ex verbis,quę tot dierũ ſpatio loquutus eſt, paucíſsi ma diuinis ſcripturis ſunt mãdata.Credimus aũt Apoſtolos ea quæ tunc ab ore Chriſti acceperãt, tradidiſſe poſtea illis, quos viua voce inſtituebãt. Eodẽ Actorum Apoſtolicorũ libro loquens

Act.16. Lucas de Paulo & Sila ac Ti motheo ait:Quũ pertrãſirẽt

" ciuitates,tradebãt eis cuſto
" dire dogmata quę erant de-
" creta ab Apoſtolis & ſenio-
" ribus qui erant Hieroſoly-
mis.Sicut autẽ ciuitates illę reuerenter ſuſceperunt ea quę Eccleſia ipſis p Paulũ et collegas eius proponebat: ita apud nos quoq; oĩa quæ tra-

tradiderũt & ſtatuerũt , vel
dixerũt Apoſtoli,magnā au
thoritatē habere debēt etiā-
ſi ī ſacris & Canonicis libris
nō inueniātur expreſſa . Si- *2.Theſ.2.*
quidem ipſe Paulus ſcribēs
Theſſaloniceñ.etiā traditio
nes nō ſcriptas iubet ſerua-
ri,his ꝟbis:Fratres ſtate,& „
tenete traditiones quas edo „
cti eſtis,ſiue ꝑ ſermonē ſiue ꝑ „
epiſtolā noſtrā , Et Chriſtus „
oībꝰ Apoſtolis atq; eorũ ſuc
ceſſoribus dicit:Nō vos eſtis *Math 10.*
qui loquimini,&c.Quare ea
quę Apoſtoli & Eccleſia do-
cēt,pro verbo Dei habenda
ſunt:nec contēni vllo modo
poſſunt,niſi ab his ꝗ hoſtes
Dei ſunt . Authoritas ipſius
Eccleſię Catholicę(quā Pau *1.Tim.3.*
lus colũnam & firmamentũ
veritatis nũcupat)ingēs eſt.

Nam ſi credere debemus di
ctis Matthęi vel Ioannis qui
membra ſunt Eccleſię, quã-
tò magis fides habenda eſt
verbis & doctrinæ totius
Eccleſiæ? Si item non ambi
gimus Spiritum ſanctum lo
quutum fuiſſe per Apoſto-
los, quomodo dubitare po-
terimus eum loqui per Ec-
cleſiam Apoſtolorũ matrẽ?
Itáq; in his quę Eccleſia ap
probat, & nobis ſuſcipien-
da credendaq́; proponit, nõ
oportet anxiè requirere, te-
ſtimonium ſcripturarum ca
nonicarum: Neq; enim De-
us voluit omnia in ſcriptu-
ris apertè exprimi: vt diſce-
remus humiliter ſubeſſe Ec
cleſiæ, & pateremur nos ab
illa inſtrui, noſtrumq́; iudici
um eius iudicio ſubmittere-
mus.

mus. Satis nobis eſſe debet quòd ita docet & credit veritatis columna, videlicet Eccleſia catholica atq; Apoſtolica, quæ erroris expers eſt. Adeo vult Chriſtus oẽs obedire Eccleſię, vt in Euãgelio dicat eum qui illam non audit, habendum eſſe pro Ethnico & publicano. Ipſe eidem Eccleſiæ ſemper adeſt, eamq́; regit, quemadmodum eſt pollicitus dicẽs, Ego vobiſcum ſum omnibus diebus vſque ad cõſummationem ſeculi. Neq; alia quærenda eſt Eccleſia Apoſtolica, quàm illa cui Romanus ſummuſq́; Pontifex loco Chriſti pręſidet ĩ terris. Hæc enim fidem atque doctrinam quam à Chriſto & Apoſtolis Apoſtolorumque

Math.18.

Matth.28

B iij diſci-

diſcipulis ac ſanctis eorum ſucceſſoribus accepit, in hodiernũ vſq; diem ſeruat integram. Eam verò fidem & doctrinam hic libellus non obſcurè oſtendit: conuincẽs mendacij hæreticos huius tempeſtatis, qui vt imperitis & incautis facilius imponant, dicunt ſe ſic credere & docere, ſicut Patres Deo chari, in primitiua Eccleſia crediderũt atque docuerunt.

SEd quia hoc cap. tractauimus potiſsimũ de Liturgia Iacobi Apoſtoli, adijciemus in calce etiam id quod idem Apoſtolus in epiſtola ſua ſcribit de ſacramento extremę vnctionis, quod hæretici modò inſolentiſsima temeritate abrogare volunt.

ſunt. Ait ergo: Infirmatur *Cap.5.*
quis in vobis? inducat preſ- „
byteros Eccleſiæ, & orent „
ſuper eum, vngẽtes eum o- „
leo in nomine Domini: & „
oratio fidei ſaluabit infirmũ „
et alleuiabit eum Dominus: „
& ſi in peccatis ſit, remit- „
tentur ei. Hic beatiſsimus
Iacobus monet vt fiat, quod
Chriſtus circa fideles qui pe
riculoſè ęgrotant, faciẽdum
inſtituit. Non quicquã ſuum
ſtatuit: ſed illud nobis tra-
dit, quod à Chriſto didicit.
Diuus Innocentius Ponti-
fex ſummus huius nominis
primus, ad quem ſemel atq;
iterum ſcripſit beatus Ioan
nes Chryſoſtomus, in fine
epiſtolæ ſuæ ad Decentium
Eugubinum Epiſcopũ datę,
meminit extremæ vnctio-

nis & citat hunc locum Iacobi Apoſtoli. Id ipſum facit ſanctus Auguſtinus ſecundo libro de viſitatiōe infirmorum. Nimirum Eccleſia Catholica ſacramentum iſtud quod ab initio accepit, fideliter retinet, & vſq; ad conſummationem ſeculi retinebit, quantumcunque oblatrent inimici veritatis hæretici.

EX SCRIPTIS S. MARTIALIS & aliorum.

CAP. II.

BEatus Martialis Domini noſtri Ieſu Chriſti diſcipulus, qui cum Apoſtolis etiam ante paſsioné dominicam conuerſatus eſt, ac poſtea à ſanctiſsimo Apoſtolorũ principe Petro in Gallias ad prædicandum Euangelium miſſus fuit, in epiſtola quam ad Burdegalenſes ſcripſit, ita de ſacerdotibus & ſacra Euchariſtia loqui- Cap.3.
tur: Honorabatis ſacerdotes »
qui decipiebant vos ſa- »

„ crificijs ſuis, quæ mutis & „ ſurdis ſtatuis offerebāt, quæ „ nec ſe nec vos iuuare pote„ rant. Nunc autē multò ma„ gis ſacerdotes Dei omnipo„ tentis, qui vitam vobis tri„ buunt in calice & viuo pane, honorare debetis. Et paulò pòſt de Euchariſtiæ „ ſacrificio, hoc eſt de Miſſa, „ ſcribit hæc verba: Sacri„ ficium Deo creatori offer„ tur in ara, non homini ne„ que angelo. Moxq́ue ſubiungit: Vbique offertur Deo „ oblatio munda, ſicut teſta„ tus eſt: cuius corpus & ſan„ guinem in vitam æternam „ offerimus. Rurſumq́ue ait: „ Ipſe (Chriſtus) corpus ha„ bens immaculatum & ſine „ peccato (quia conceptus „ eſt de Spiritu ſancto, natus ex

Mala. 1.

ex Maria virgine) in ara "
crucis ipſum permiſit im- "
molari. Quod autem Iudæi "
per inuidiam immolaue- "
runt, putantes ſe nomen e- "
ius à terra abolere, nos cau- "
ſa ſalutis noſtræ in ara ſan- "
ctificata proponimus: ſcien "
tes hoc ſolo remedio nobis "
vitam prçſtandam & mortẽ "
effugandam. Hçc enim ipſe "
Dominus noſter iuſsit nos "
agere in ſui commemora- "
tionem. Attendant et expé- *Luc.22.*
dant iſta hæretici qui de ſa-
cerdotio & Eucharistia, Miſ
ſæque ſacrificio malè ſen-
tiunt. Diſcant & hinc Chri-
ſtum inſtituiſſe diuinum il-
lud ſacrificium, iuſsiſſeque
diſcipulis ſuis vt ipſum of-
ferrent in ſui commemo-
rationem. Sanè Iuſtinus
phi

philoſophus & martyr, qui tam vicinus Apoſtolis fuit, vt Ioannē Euangeliſtam vidiſſe potuerit, in libro quodam & dialogo à ſe edito diſputans cum Tryphone Iudęo, affirmat cum Martiale iſtud Euchariſtiæ ſacrificium eſſe mundā illam oblationem, de qua Deus per Malachiam prophetam ſacerdotibus Iudæorum loquutus eſt ita: Non eſt mihi voluntas in vobis dicit Dominus exercituum, & munus non ſuſcipiam de manu veſtra. Ab ortu enim ſolis vſque ad Occaſum, magnum eſt nomen meum in gentibus, & in omni loco ſacrificatur & offertur nomini meo oblatio munda.

Cap. 1.

De

DE conſecratione altaris ac baſilicę ſancti Stephani, ipſe Martialis eodem loco ait : Dum altaria dæmonum in puluerem redigerentur, aram ignoti Dei ad conſecrationem reſeruari iuſsimus: quã dedicatã in nomine Domini Dei Iſrael, & ipſius teſtis Stephani qui pro eo à Iudęis paſſus eſt, nõ hominis cultum, ſed Dei in ea frequentatis. Hæc ibi. Ecce aram in nomine Dei & martyris eius Stephani conſecratã. Sed modò conſecrationẽ templorũ atque altarium irrident hæretici. Atqui in vetèri teſtamento quod vmbram futurorũ cõtinebat, legimus Moyſen iuſſu Dei conſecraſſe tabernaculũ teſtimonij & altare. Leuit. 8

Ipſi

IPſi hæretici traditiones Apoſtolicas atq; adeo ipſum crucis ſignū, quod Dei Eccleſia ſacramētis rebuſq; conſecrandis tam diligenter adhibet, et quo fideles omnes ſeſe aſsiduè munire debēt, deſpiciūt. Cæterū de hoc ſalutifero ſigno Martialis in eadem epiſtola ſcribit in hæc verba: Crucem Do-
Cap. 8.
„ mini in quē credidiſtis De-
„ um verum & Dei filiū, ſem-
„ per in mente, in ore, in ſi-
„ gno tenete. Crux enim Do
„ mini armatura veſtra inui-
„ cta contra ſatanam, galea
„ cuſtodiēs caput, lorica pro-
„ tegens pectus, clypeus tela
„ maligni repellens, gladius
„ iniquitatem & angelicas
„ inſidias peruerſæ poteſtatis
„ ſibi ꝓpinquare nullo modo

ſinens.

ſinens.Hoc ſolo ſigno cœle „
ſtis victoria data eſt nobis, „
& per crucem baptiſma „
ſanctificatum eſt. „

IDem Martialis in epiſto-
la ad Toloſanos teſtatur Cap. 8.
ſe ſua cohortatiõe effeciſſe,
vt ſancta Valeria virginita-
tẽ Deo voueret:ſed carnales
hæretici huius temporis vo
tum caſtitatis impudentiſsi
ma garrulitate vituperant.
Vt autem lector facilius in-
telligat verba Martialis quę
à nobis ſubiungentur: hiſto
riã breuiter enarrabimus.
Ipſa nobilis virgo Valeria,
ſponſa erat Stephani prin
cipis Gallię Aquitanicę.Quã
quum ille vrgeret ad cele-
brandum nuptias, & vide-
ret in propoſito virgini-
tatis animum obfirmaſſe,
ira-

iratus iuſsit eã capite plecti. Paulò poſt tamen Chriſtianam fidem ſuſcepit, & baptizatus cœlibem vitã egit. Nam quum vidiſſet ſatellitem ſuũ ſiue ſpiculatorem, qui Valeriæ caput amputauerat(eum Martialis tyrannum appellat)ſubitò coram ſe expiraſſe, vehemẽter exterritus, aduocauit beatum Martialem. Qui quum aduenisſet,& ſpiculatorem mortuum ad vitam in nomine Domini Ieſu reuocaſſet, Stephanus in Chriſtum credidit cum ſuis ſatrapis. Ait ergo Martialis: Stephanus qui iam cognouit veritatẽ Dei creatoris ſui, & baptizatus eſt à me cum tyrannis & ſatellitibus ſuis, in gratia Dei quotidie creſcit noua proles

germi-

germinis viui,quam domi- »
nus noſter Ieſus Chriſtus vſ- »
que in finem ſeculi per eos »
quos nouit & prædeſtina- »
uit, ſibi multiplicabit ſecun »
dum diuitias gratiæ ſuæ.In »
cuius nomine, ſicut multi »
veſtrum viderunt, tyrannũ »
eius reſuſcitaui à mortuis, »
qui & ipſe cum ſatrapis ba- »
ptizatus, à morte duplici »
ſubtractus eſt. Virgo autem »
Valeria ſponſa Regis ter- »
reſtris,ſed melius ſpõſa Re- »
gis cœleſtis, quæ per meam »
prædicationẽ virginitatem »
mentis& corporis Deo de- »
uouerat, gladio decollata, »
dum vitam temporalẽ con- »
tempſit, æternam inuenit: »
& temporalem mortẽ pro »
Chriſto ſuſcipere non recu- »
ſans, æternã mortẽ deuicit. »
Hæc »

» ac ſpurciſsima fana idolo-
» rum deſtruens, perfectus in
» fide videtur. Ipſius enim iuſ-
» ſu idola Cadurci oppidi &
» Toloſanæ vrbis & confinij
» eius, iam nuper diruta ſunt.
» Cui etiam obedire debetis
» in omnibus quia princeps
» à Deo vobis eſt conſtitutus,
» à quo omnis poteſtas & pa
» ternitas in cœlis & in terra
» originem & fortitudinem
» ſumpſit. Quem principem
» bonum ad hoc tantum mu-
» nus perduxit germen no-
» uellæ fidei, per quam nouus
» homo factus, nouo homini
» coniunctus eſt: vt pro ſuaui-
» tate quoque præmij futuri
» illectus, copulam carnalium
» nuptiarum deuitauerit per
» meam prædicationem, qua-
» tenus liberior Deo famulari
poſ-

poſsit, & multas cateruas »
populorũ ſubdere fonti re- »
generationis. Nec ideo ta- »
men prohibemus nubere le »
gitimo connubio: quum & »
hoc coniugium honeſtum »
conceſſum ſit & conſtitu- »
tum à Deo ab initio mun- »
di in multiplicatione gene- »
ris humani. Atque infra »
Martialis addit: Vltra hunc »
gradum homini licitè con- »
ceſſum, viduitatem in præ- »
mio maiori conſtituit. Sed »
& tertium excellenté gra- »
dum honeſtatis in virginita »
te demonſtrauit nobis per- »
fectum, & per omnia ſimi- »
lem angelicę dignitati. Hęc »
ibi. Paulus etiam Apoſtolus
apertè pręfert virginitatem 1. Cori. 7.
coniugio dicens: Qui ſine »
vxore eſt, ſollicitus eſt quæ »

Domi-

diſcipulis ac ſanctis eorum ſucceſſoribus accepit, in hodiernũ vſq; diem ſeruat integram. Eam verò fidem & doctrinam hic libellus non obſcurè oſtendit: conuincẽs mendacij hæreticos huius tempeſtatis, qui vt imperitis & incautis facilius imponant, dicunt ſe ſic credere & docere, ſicut Patres Deo chari, in primitiua Eccleſia crediderũt atque docuerunt.

SEd quia hoc cap. tractauimus potiſsimũ de Liturgia Iacobi Apoſtoli, adijciemus in calce etiam id quod idem Apoſtolus in epiſtola ſua ſcribit de ſacramento extremę vnctionis, quod hæretici modò inſolentiſsima temeritate abrogare volunt.

ſunt. Ait ergo: Infirmatur Cap.5.
quis in vobis? inducat preſ- ”
byteros Eccleſiæ, & orent ”
ſuper eum, vngẽtes eum o- ”
leo in nomine Domini: & ”
oratio fidei ſaluabit infirmũ ”
et alleuiabit eum Dominus: ”
& ſi in peccatis ſit, remit- ”
tentur ei. Hic beatiſsimus
Iacobus monet vt fiat, quod
Chriſtus circa fideles qui pe
riculoſè ęgrotant, faciẽdum
inſtituit. Non quicquá ſuum
ſtatuit: ſed illud nobis tra-
dit, quod à Chriſto didicit.
Diuus Innocentius Ponti-
fex ſummus huius nominis
primus, ad quem ſemel atq;
iterum ſcripſit beatus Ioan
nes Chryſoſtomus, in fine
epiſtolæ ſuæ ad Decentium
Eugubinum Epiſcopũ datę,
meminit extremæ vnctio-

nis & citat hunc locum Iacobi Apoſtoli. Id ipſum facit ſanctus Auguſtinus ſecundo libro de viſitatiõe infirmorum. Nimirum Eccleſia Catholica ſacramentum iſtud quod ab initio accepit, fideliter retinet, & vſq; ad conſummationem ſeculi retinebit, quantumcunque oblatrent inimici veritatis hæretici.

¶ EX SCRIPTIS
S. MARTIALIS
& aliorum.

CAP. II.

BEatus Martialis Domini noſtri Ieſu Chriſti diſcipulus, qui cum Apoſtolis etiam ante paſsioné dominicam conuerſatus eſt, ac poſtea à ſanctiſsimo Apoſtolorũ principe Petro in Gallias ad prædicandum Euangelium miſſus fuit, in epiſtola quam ad Burdegalenſes ſcripſit, ita de ſacerdotibus & ſacra Euchariſtia loquitur: Honorabatis ſacerdotes qui decipiebant vos ſacriſi Cap. 3.
»
»
»

„ crificijs ſuis, quæ mutis &
„ ſurdis ſtatuis offerebãt, quæ
„ nec ſe nec vos iuuare pote-
„ rant. Nunc autẽ multò ma-
„ gis ſacerdotes Dei omnipo
„ tentis, qui vitam vobis tri-
buunt in calice & viuo pa-
ne, honorare debetis. Et
paulò pòſt de Euchariſtiæ
„ ſacrificio, hoc eſt de Miſſa,
„ ſcribit hæc verba: Sacri-
„ ficium Deo creatori offer-
„ tur in ara, non homini ne-
„ que angelo. Moxq́ue ſub-
Mala. 1. iungit: Vbique offertur Deo
„ oblatio munda, ſicut teſta-
„ tus eſt: cuius corpus & ſan
„ guinem in vitam æternam
„ offerimus. Rurſumq́ue ait:
„ Ipſe (Chriſtus) corpus ha-
„ bens immaculatum & ſine
„ peccato (quia conceptus
„ eſt de Spiritu ſancto, natus
ex

ex Maria virgine) in ara crucis ipſum permiſit im- " molari. Quod autem Iudæi " per inuidiam immolaue- " runt, putantes ſe nomen e- " ius à terra abolere, nos cau- " ſa ſalutis noſtræ in ara ſan- " ctificata proponimus: ſcientes hoc ſolo remedio nobis " vitam pręſtandam & mortẽ " effugandam. Hęc enim ipſe " Dominus noſter iuſsit nos " agere in ſui commemora- " tionem. Attendant et expẽ- *Luc.22.* dant iſta hæretici qui de ſacerdotio & Euchariſtia, Miſſæque ſacrificio malè ſen- tiunt. Diſcant & hinc Chri- ſtum inſtituiſſe diuinum illud ſacrificium, iuſsiſſeque diſcipulis ſuis vt ipſum offerrent in ſui commemorationem. Sanè Iuſtinus phi

philoſophus & martyr, qui tam vicinus Apoſtolis fuit, vt Ioannē Euangeliſtam vidiſſe potuerit, in libro quodam & dialogo à ſe edito diſputans cum Tryphone Iudęo, affirmat cum Martiale iſtud Euchariſtiæ ſacrificium eſſe mundá illam oblationem, de qua Deus per Malachiam prophetam ſacerdotibus Iudæorum loquutus eſt ita: Non eſt mihi voluntas in vobis dicit Dominus exercituum, & munus non ſuſcipiam de manu veſtra. Ab ortu enim ſolis vſque ad Occaſum, magnum eſt nomen meum in gentibus, & in omni loco ſacrificatur & offertur nomini meo oblatio munda.

Cap. 1.

De

DE conſecratione altaris ac baſilicę ſancti Stephani, ipſe Martialis eodem loco ait: Dum altaria dæmonum in puluerem redigerentur, aram ignoti Dei ad conſecrationem reſeruari iuſsimus: qua dedicata in nomine Domini Dei Iſrael, & ipſius teſtis Stephani qui pro eo à Iudęis paſſus eſt, nō hominis cultum, ſed Dei in ea frequentatis. Hæc ibi. Ecce aram in nomine Dei & martyris eius Stephani conſecratā. Sed modò conſecrationē templorū atque altarium irrident hæretici. Atqui in vetèri teſtamento quod vmbram futurorū cōtinebat, legimus Moyſen iuſſu Dei conſecraſſe tabernaculū teſtimonij & altare. *Leuit.* 8

Ipſi

IPſi hæretici traditiones Apoſtolicas atq; adeo ipſum crucis ſignū, quod Dei Eccleſia ſacramētis rebuſq; conſecrandis tam diligenter adhibet, et quo fideles omnes ſeſe aſsiduè munire debēt, deſpiciūt. Cæterū de hoc ſalutifero ſigno Martialis in eadem epiſtola ſcribit
Cap. 8. in hæc verba: Crucem Do-
„ mini in quē credidiſtis De-
„ um verum & Dei filiū, ſem-
„ per in mente, in ore, in ſi-
„ gno tenete. Crux enim Do
„ mini armatura veſtra inui-
„ cta contra ſatanam, galea
„ cuſtodiēs caput, lorica pro-
„ tegens pectus, clypeus tela
„ maligni repellens, gladius
„ iniquitatem & angelicas
„ inſidias peruerſæ poteſtatis
„ ſibi ꝓpinquare nullo modo
ſinens.

ſinens. Hoc ſolo ſigno cœle »
ſtis victoria data eſt nobis, »
& per crucem baptiſma »
ſanctificatum eſt. »

IDem Martialis in epiſto-
la ad Toloſanos teſtatur Cap. 8.
ſe ſua cohortatiõe effeciſſe,
vt ſancta Valeria virginita-
tẽ Deo voueret: ſed carnales
hæretici huius temporis vo
tum caſtitatis impudentiſsi
ma garrulitate vituperant.
Vt autem lector facilius in-
telligat verba Martialis quę
à nobis ſubiungentur: hiſto
riã breuiter enarrabimus.
Ipſa nobilis virgo Valeria,
ſponſa erat Stephani prin
cipis Gallię Aquitanicę. Quã
quum ille vrgeret ad cele-
brandum nuptias, & vide-
ret in propoſito virgini-
tatis animum obfirmaſſe,
ira-

iratus iuſsit eā capite plecti. Paulò poſt tamen Chriſtianam fidem ſuſcepit, & baptizatus cœlibem vitā egit. Nam quum vidiſſet ſatellitem ſuū ſiue ſpiculatorem, qui Valeriæ caput amputauerat(eum Martialis tyrannum appellat)ſubitò coram ſe expiraſſe, vehemēter exterritus, aduocauit beatum Martialem. Qui quum aduenisset,& ſpiculatorem mortuum ad vitam in nomine Domini Ieſu reuocaſſet, Stephanus in Chriſtum credidit cum ſuis ſatrapis. Ait ergo Martialis: Stephanus qui
» iam cognouit veritatē Dei
» creatoris ſui, & baptizatus
» eſt à me cum tyrannis & ſa
» tellitibus ſuis, in gratia Dei
» quotidie creſcit noua proles

germi-

germinis viui,quam domi- »
nus noſter Ieſus Chriſtus vſ- »
que in finem ſeculi per eos »
quos nouit & prædeſtina- »
uit, ſibi multiplicabit ſecun »
dum diuitias gratiæ ſuæ.In »
cuius nomine, ſicut multi »
veſtrum viderunt, tyrannũ »
eius reſuſcitaui à mortuis, »
qui & ipſe cum ſatrapis ba- »
ptizatus, à morte duplici »
ſubtractus eſt. Virgo autem »
Valeria ſponſa Regis ter- »
reſtris,ſed melius ſpõſa Re- »
gis cœleſtis, quæ per meam »
prædicationẽ virginitatem »
mentis& corporis Deo de- »
uouerat, gladio decollata, »
dum vitam temporalẽ con- »
tempſit, æternam inuenit: »
& temporalem mortẽ pro »
Chriſto ſuſcipere non recu- »
ſans, æternã mortẽ deuicit. »
Hæc »

" Hæc enim per operationẽ
" meam Spiritu ſancto reple-
" ta,magna effecta eſt in gra-
" tia Dei.Et ideo prudẽs vir-
" go ad cœleſtia regna perue-
" nit ,& diabolũ triũphauit.
" Hæc Martialis de ſanctiſsima virgine Valeria. Nonnulli hęretici etiã nũc dicũt Sanctos ante iudicij ac reſurrectionis diem non ingredi cœlum & Deum nõ videre: ſed eos confutat ipſe Martialis dum aſſerit beatam Valeriam perueniſſe ad regna cœleſtia. Confutat illos & Paulus Apoſtolus, dum ait:Cupio diſſolui & eſſe cũ Chriſto.Profectò fieri non poteſt,vt is qui peruenit ad regnum cœleſte,& cũ Chriſto eſt,Deum nõ intueatur, quum oẽs qui in cœlo ſunt,

De-

Deum videant ſicuti eſt. Iã olim Eccleſia Catholica clara voce pronunciauit, ſanctas perfectaſq; animas ſtatim poſt mortem corporis recipi in cœlũ, ac beata Dei viſione perfrui.

In Concilio Florentino.

RVrſum eodẽ loco Martialis loquitur de Stephano principe hoc modo: „ Sponſus virginis (Valeriæ) „ adeo eſt effectus teſtis paſ- „ ſionũ Chriſti, vt in corpore „ ſuo cœleſtem cõuerſationẽ „ iam prębeat ſubditis: deſide- „ ria carnis ſuæ crucifigens, et „ regnũ diaboli cõminuens. „ Nec ſolũ Chriſto cui credi- „ dit, eccleſias per ſuũ regnũ „ ſecũdũ quod Spiritui ſancto „ & nobis viſũ eſt, diſponere „ & fabricare gaudet: ſed an- „ tiqua templa dæmoniorum „

ac „

» ac ſpurciſsima fana idolo-
» rum deſtruens, perfectus in
» fide videtur. Ipſius enim iuſ-
» ſu idola Cadurci oppidi &
» Toloſanæ vrbis & confinij
» eius, iam nuper diruta ſunt.
» Cui etiam obedire debetis
» in omnibus quia princeps
» à Deo vobis eſt conſtitutus,
» à quo omnis poteſtas & pa
» ternitas in cœlis & in terra
» originem & fortitudinem
» ſumpſit. Quem principem
» bonum ad hoc tantum mu-
» nus perduxit germen no-
» uellæ fidei, per quam nouus
» homo factus, nouo homini
» coniunctus eſt: vt pro ſuaui-
» tate quoque præmij futuri
» illectus, copulam carnalium
» nuptiarum deuitauerit per
» meam prædicationem, qua-
» tenus liberior Deo famulari
poſ-

poſsit, & multas cateruas populorũ ſubdere fonti regenerationis. Nec ideo tamen prohibemus nubere legitimo connubio: quum & hoc coniugium honeſtum conceſſum ſit & conſtitutum à Deo ab initio mundi in multiplicatione generis humani. Atque infra Martialis addit: Vltra hunc gradum homini licitè conceſſum, viduitatem in præmio maiori conſtituit. Sed & tertium excellenté gradum honeſtatis in virginitate demonſtrauit nobis perfectum, & per omnia ſimilem angelicę dignitati. Hęc ibi. Paulus etiam Apoſtolus apertè pręfert virginitatem coniugio dicens: Qui ſine vxore eſt, ſollicitus eſt quæ Domi-

1. Cori. 7.

Domi-

Domini ſunt, quomodo pla
" ceat Deo: qui autem cum
" vxore eſt, ſolicitus eſt quæ
" ſunt mundi, quomodo pla-
" ceat vxori, & diuiſus eſt.
" Et mulier innupta & virgo
" cogitat quæ domini ſunt,
" vt ſit ſancta & corpore &
" ſpiritu: quæ autem nupta
" eſt, cogitat quæ ſunt mun-
" di, quomodo placeat viro.
" Ac rurſum: Qui matrimo-
1.Cori.7. nio iungit virginem ſuam,
" bene facit: & qui non iun-
" git, melius facit. Hæc Pau
lus. Falſum igitur eſt quod hæretici deblaterant, dicentes virginitatem coniugio non præſtare. O homines à recto iudicio alieniſsimos.

BEatus Martialis vir caſtiſsimus atque puriſsimus laicum principem ad ſer-

ſeruandum cœlibatum hortatus eſt. At hęretici & virgines Deo conſecratas, & monachos ſyncero Dei cultui addictos, nefandis matrimonijs nunc copulant. Qui vt facilius ſacerdotes Domini in ſacrilegas nuptias & naſſam perditionis pertrahant, aiunt præsbyteros in primitiua Eccleſia inijſſe connubia: ſed hoc verum non eſt. Tunc quidem nonnulli qui eximia probitate vel ſanctitate præditi erant, etiamſi vxores haberent, promouebantur ad ſacerdotiũ, modò tã ipſi quàm vxores eorũ digamiæ expertés eſſent: ſed nunq̃ ſub noua euãgelicaq; lege, is qui iã ſacerdos erat, permiſſus eſt vxorẽ ducere ĩ Eccleſia Dei.

Hinc

Hinc Apoſtoli in canonibus
„ ſuis dicunt: Innuptis qui ad
Cano.26. clerũ proucẽti ſunt, ꝑcipi-
„ mus, vt ſi voluerint, vxores
„ accipiãt, ſed lectores, cãto-
„ reſque tantummodo. Et rur
Cano.17. ſum: Qui poſt baptiſmum
„ duabus implicitus fuit nu-
„ ptijs, aut concubinam ha-
„ buit, non poteſt eſſe epiſco-
„ pus, vel præsbyter, vel dia-
„ conus, vel omnino ex ordi-
Cano.18. ne clericorum. Itemq́;: Qui
„ viduam duxit, aut eiectam,
„ aut meretricẽ, aut aliquam
„ quæ publicis mancipata ſit
„ ſpectaculis, epiſcopus aut
„ presbyter, aut diaconus, aut
„ omnino de ſacro clerico-
„ rũ numero eſſe non poteſt.
„ Itidem Paulus Apoſtolus o-
„ ſtendens quiſnam poterat
„ ſacerdos fieri, ait: Si quis
ſine

ſine crimine eſt, vnius vxo- *Tit.1.*
ris vir, &cæt. De epiſcopo "
quoque ſic ſcribit: Oportet *1.Tim.3.*
epiſcopum ſine crimine eſ- "
ſe, vnius vxoris virum. Et "
de diaconibus etiam dicit: *Ibidem.*
Diaconi ſint vnius vxoris "
viri. Hoc eſt non ſint diga-
mi. Notent autem hic hæ-
retici noſtræ tẽpeſtatis, qui
gradus Ordinis ſacri delira-
menta bardorum hominũ
eſſe iudicant, quàm ſerio
Apoſtoli epiſcopos, & ſacer
dotes, & diaconos, & alios
miniſtros Eccleſię exprimãt
Nam quum in veteri lege,
quæ veritatis vmbram præ-
ferebat, Leuitæ & ſacerdo-
tes, & principes ſacerdotũ
fuerint, qui res ſacras cura-
rẽt tractarẽtq;, & peculiare
miniſterium Deo impende-

rent: iuſtum profectò fuit, vt in noua euágelicaq; lege, quę diuinũ Euchariſtiæ ſacramentũ atq; ſacrificiũ nobis exhibet, gradus illi ordinis ſacri haberētur. Eníuero ſacerdotium ſecũdum ordinem Aarō figura erat ſacerdotij Chriſti quod eſt ſecũdũ ordinē Melchiſedec: & qui funguntur hoc noui teſtamēti ſacerdotio, ſub ſpecie panis & vini offerunt Deo verum corpus Chriſti, & ſanguinē. Planè De⁹, qui varios ſpirituũ angelicorũ ordines in cœlo conſtituit, diſtinctos etiá Eccleſiaſticæ functionis gradus in terra voluit eſſe: mirá Hierarchiá vtrobiq; diſponēs. Videmus & in externa Rep. diuerſos eſſe gradus eorũ qui illã admi-

miniſtrãt,Deo ita ordinãte.

QVia verò intelleximus quoſdam etiam hiſce tẽporibus noſtris de diuinitate myſterioq; Trinitatis nõ rectè ſentire, apponemus hic nonnulla,quæ ſanctus Martialis in ipſa epiſtola ad Burdegalẽſes de altiſſimo illo ſcribit myſterio. Cap.10.
Ait igitur:Sanè de myſterio "
Trinitatis, quàm bonus & "
ſuauis Deus rex regũ,per no "
ſtrá annũciationẽ reuelare "
dignatus eſt vobis, ſcitote "
intelligentes,quia vltra o- "
mnem ſenſum angelicarũ "
poteſtatum & virtutum ve- "
ra diuinitas excellit, quam "
impoſsibile eſt etiã à ſpiri- "
tibus angelicis cõprehẽdi. "
Sola enĩ Trinitas ĩ diuinita- "
te vnitatis ſeipſam nouit. "

„ Hęc enim ante ſecula in cla
„ ritate ſuæ æternitatis per-
„ manebat, nihil in ſe dimi-
„ nutum, vel quod augeri poſ
„ ſet, continens: ſed vnius æ-
„ ternitatis, vnius volũtatis,
„ vnius eſſentię, vnius ſancti-
„ tatis, vnius puritatis, vltra
„ omnem puritatem, vltra o-
„ mnem gloriam, in charita-
„ te, in veritate, in bonitate
„ habitauit. Et paulò infrà.
„ Fratres ſcitote, quia verbũ
„ in quod credidiſtis, filius
„ eſt vnigenitus ante omnem
„ ſubſtantiam, ante omnẽ ini
„ tium. Ipſe eſt enim princi-
„ pium, quia de principio in-
Luc. 1. „ effabiliter genitus eſt. In
„ noſtro verò tempore mira-
„ biliter ab angelo annuncia-
„ tus, & in veritate incõpre-
„ henſibili de virgine Maria

natus

natus eſt, nihil diminutus à " diuinitate maieſtatis ſuæ: " cuius nos teſtes ſumus. Spi- " ritus verò Dei qui vos ſan- " ctificauit credentes in ip- " ſum, qui filium naturalem " & ſibi ſecundum æternita- " tem coęqualem per omnia, " reſuſcitauit tertia die à mor " tuis, non eſt genitus ſicut " verbum: quia ipſe ſpiritus " in diuina æqualitate glorio " ſus, proceſsit ineffabiliter " ab eo qui genuit, & ab eo " quoq; qui genitus eſt. Itaq; " ſpiritus Domini non geni- " tus, non factus, non crea- " tus, ſed procedens eſt à pa- " tre & verbo. Verbo autem *Pſalm. 32.* Domini cœli firmati ſunt: " & ſpiritu oris eius omnis " virtus eorum. Itaque nihil " diſcretum in diuinitate Tri "

„ nitatis ſentiatis: quia no-
„ bis vnus & idem Deus qui
„ cuncta creauit, pater: &
„ vnus & idem Dominus, per
„ quem omnia facta ſunt fi-
„ lius eius Ieſus Chriſtus: &
„ vnus idemque Deus, Spi-
„ ritus ſanctus, in quo omnia
„ ſubſiſtunt. Et hæc in perſo-
„ nis tria diuiſa, in diuinita-
„ te vnus Deus, indiuiſus eſt.
„ Hæc ibi.

CÆterum de hæreſibus, deq; firmitate Eccleſiæ catholicæ & hæreticis, beatus Martialis mox poſtea in eadem epiſtola loquitur ita:

Cap. 11. In nouiſsimis temporibus
„ (videlicet quando in cœlo
„ cum Chriſto, quem Deũ &
„ hominem in terra adoraui-
„ mus, erimus ſoluti à corpo-
„ re, venturi verò poſt nos in
hac

hac terrena pugna conuerſabuntur) oportet multos diſcedere retro: dum Deum qui illos creauit & vocauit, abnegare non timebunt. Et inimicus qui nunc à cordibus veſtris proiectus eſt, venturus eſt vt ſuperſeminet in populo Dei grana errorum. Sed firma Eccleſia Dei & Chriſti nec cadere, nec diſrumpi poterit vnquam. Venient autem præſumptores abſque gratia Dei loquentes, quorum gloria labiorum procedit ex ſuperbia: ſimiles illi qui ſuperbia cœlum pręſumens habitare, mox de cœlo cum angelis ſuis ſequacibus, ruit in æternam voraginem. Hi docebunt aliam doctrinam, quæ alie-

na eſt à Deo, amica autem
„ Diabolo: per quam ipſe ſpi
„ ritus erroris animas poſt ſe
„ trahere feſtinabit.

Iſte beatiſsimus Martialis qui in cœna nouiſsima & inſtitutione ſacræ Euchariſtiæ pręſens fuerat, euidenter oſtendit ſe etiá adfuiſſe, quũ Chriſtus in horto comprehenderetur: ait enim in
Cap.13. epiſtola ad Toloſanos: Di-
„ ſcipulo ſuo à quo tradẽdum
„ ſe nouerat, dulcedine ſuę bo
„ nitatis (nobis trementibus
„ & intuentibus ſæuitiá eorũ
„ qui eum comprehẽdere ve-
„ nerant) oſculum dedit. Qui
Matt.26. autem eum tradidit, condi-
„ ſcipulus nobis erat, & cæt.
Et ſupra in eadem epiſtola ſcribit hunc in modum: Vo
Cap.3. bis iam notum feci, & ite-

rum vobis notũ facio, quòd "
Christus poſtquam reſurre- "
xit de ſepulchro, conuerſa- "
tus eſt nobiſcum per dies "
quadraginta, & conueſci no Act. 1.
biſcum non eſt dedigna- "
tus, & cęt. In initio quoque
epiſtolæ ad Burdegalenſes "
ſcriptæ loquitur ita: Reſur
rexit ante lucem die tertia Cap. 2. "
de loco in quo eum ſepeliri "
vidimus, & apparuit nobis, "
& lætificauit nos: Teſtes e- "
nim ſumus, quia eum aſcen Ioan. 20.
dere in cœlum vidimus. Lucæ 24.
Porrò iſtæ duæ præcellẽtes & verè Apoſtolicæ ſancti Martialis epiſtolæ ad Burdegalẽſes & Toloſanos, fuerunt Dei beneficio tandem poſt multa ſecula inuentæ Lemouicis, in baſilica ſancti Petri Apoſtoli (ibi enim

ſepultus fuit ipſe Martialis) in arca ſaxea ſub terra.

IDem Martialis Euangelium in Gallias prædicans, quum cognouiſſet Petrum & Paulum Apoſtolos Romæ martyrio vitam hanc finiuiſſe, baſilicam iam à nobis commemoratam in vrbe Lemouica extruendam curauerat: altare laminis aureis inueſtiuerat: lucernas ac lampades quæ ante altare collucerent, ex auro puriſsimo poſuerat: crucem, thuribulum, & candelabra aurea fieri præceperat: demumque ipſam baſilicam in honorem omnipotentis Dei ac beati Petri Apoſtoli præſente Stephano principe ſolenniter conſecrauerat, vt hiſtoriæ ve-

veridicæ tradunt. Dedicauit & alias baſilicas Saluatori Chriſto, ac beatæ Mariæ virgini Deiparæ, ſanctoque Andreæ Apoſtolo. Notent hic hæretici etiam in primitiua Eccleſia varium baſilicarum ornatum & cæreos vel lampades fuiſſe in vſu. Hoc & Apoſtolici canones teſtantur, in quibus ita ſcriptum eſt: Vas aureum & argenteum ſanctificatum, aut velamen linteúmue nemo amplius in ſuos vſus aſſumat: id enim iniquum eſt. Et ſupra: Si quis Clericus aut laicus cæram vel oleum ex ſancta ſurripuerit Eccleſia, excommunicetur. Ac rurſum in initio ipſorum Canonum: Licitum non eſt aliud quippiã

Cano. 73. *Cano. 72.* *Cano. 3.*

„ quippiam admouere ad al-
" tare, quàm oleum in lumi-
" naria, & incenſum tempore
" ſanctæ oblationis. Hæc ibi.
Nihil verò mirũ, quòd ſub
noua lege in ædibus ſacris,
vbi corpus Chriſti conficitur, ſumitur, aſſeruaturq́; & diuina maieſtas ſanctiſsimè colitur atque adoratur, talia
Exod.37. habeantur: quum ſub lege
Leuit.6. veteri & candelabrum, &
Exod.36. lucernę, & perpetuus ignis,
Exod.39. & aurea vaſa, & diuerſa ornamenta in domo Dei poſita fuerint.

IStud quoque quod dicturi ſumus in hiſtorijs fide dignis adnotatum eſt: Quũ Stephanus Galliarum princeps à Nerone euocatus veniſſet in Italiam, ac deinde rebus ritè geſtis, & diuiniſ-

ſimo

ſimo Petro Apoſtolo Romę
ſalutato, iam reuerſus eſſet
in Gallias: vnus è militibus
eius Chriſtianis, nomine He
ribertus Arcadij illuſtris vi-
ri filius, lauans ſe in flumi-
ne, ſubitò ſubmerſus atque
extinctus eſt. Qui die ſubſe
quenti à beato Martiale A-
poſtolo rogatu Stephani &
Arcadij reuocatus ad vitam,
teſtatus eſt palam eſſe Pur-
gatorium, in quo animæ fi-
delium, quorum peccata in
hac vita plenè remiſſa atq;
deleta non fuerint, ad cer-
tum tempus detinentur. Id
enim anima eius à corpore
ſeparata certò didicerat.
Atque eam ob rem poſteà
ſeculari militia relicta, ſan-
ctum Martialē ſequutus eſt.
Ceterique hæretici qui noſtri
di-

dicunt purgatorium nihil aliud eſſe, quàm vanum hominum ſomnium atq; commentum: at nos etiam ex diuinis ſcripturis eos confutare poſſumus, oſtendereq; quòd verè ſit Purgatorium. Certè Chriſtus aſſerens in Euangelio, verbum dictum
Math. 12. in Spiritum ſanctum nō remitti, neque in hoc ſæculo, neque in futuro: apertè indicat aliquas culpas remitti poſt hanc vitam in alio ſæ-
2.*Mac*.12. culo. Vnde in ipſis ſacris literis legimus, quòd ſancta & ſalubris ſit cogitatio pro defunctis exorare, vt à peccatis ſoluantur. Illæ autem animæ defunctorũ quæ adhuc aliquid remittendum vel purgandum habent, & pro quibus oramus, neque
in

in cœlo ſunt neq; in inferno. Nam ſi in cœlo eſſent, orationibus fidelium nō indigerent: ſi verò eſſent in inferno orationibus iuuari non poſſent. Quare oĩo fateri cogimur eſſe Purgatorium, in quo retinentur. Etiamſi expreſsis ſacrarum ſcripturarum verbis Purgatorium cōprobari non poſſet: quia tamē Eccleſia (quæ veritatis columna eſt) credit eſſe Purgatorium: nos nihil de ea re dubitare debemus.

¶ EX SCRIPTIS S. Abdiæ,& aliorum.

CAP. III.

ABdias Simonis & Iudæ Apoſtolorũ diſcipulꝰ, edidit hiſtoriã Apoſtolicam,quã Iulius Africanus vetuſtiſsimus ſcriptor Latinam fecit, atque in decem libros digeſsit : aſſerens in Præfatione ipſum Abdiam vidiſſe Saluatorem noſtrũ Ieſum Chriſtum in carne. Hic igitur Abdias ſeptimo libro,vbi iam explicuit vti ſanctus Matthæus Apoſtolus, velamen capiti beatæ Ephi-

igenię virginis complu
ıq; aliarum virginum
olũit, & eas oratione
Deum fuſa conſecrauit:
m præclaram Liturgiæ
Miſſæ (quam nunc inſa
anaticiq; hæretici ve-
enter impugnãt & exe
tur) mentionem facit,
ns: Quũ reſpondiſſent "
en, & myſteria Domini "
brata ac Miſſam ſuſce- "
t omnis Eccleſia, reti- "
ſe: vt iuxta altare vbi "
ous ab eo fuerat Chriſti "
fectum, illic martyrium "
ſtolicum exultaret. Ita- "
non multò pòſt expan- "
nanibus orantem, ſpicu "
r miſſus ab Hyrtaco, à "
o punctum vnius gla- "
ictu feriens, Apoſtolum "
tyrem Chriſti effecit. "

Pau-

PAulò infra Abdias ita loquitur: Ephigenia ſacratiſsima virgo Chriſti, quicquid in auro & argento ac gēmis habere potuerat, hoc totum ſacerdotibus contulit et omni clero dicēs: Poſtquā dignā Apoſtolo Chriſti fabricaueritis Eccleſiá, quicquid ſuperfuerit, pauperibus erogabitis. Et ſuprà narrat Abdias ipſum Matthæum Apoſtolum reuocaſſe ad vitam mortuū regis Æglippi & reginæ Eupheniſſæ filium. Propter quod ſignum quum multa ei dona offerrentur, iuſsit vt illis diuēditis, tēplū Domino Deo ædificaretur: Quod & factū eſt. Scribit igitur Abdias hæc verba: Et vocauit nomē tēpli Matthæus, Reſurrectio: quoni-

iã per reſurrectioné oc "
ædificatiõis extiterat. "
aũt in Eccleſia illa Mat "
s annis viginti tribus, "
onſtituit præſbyteros "
iconos, et per ciuitates "
nauit epiſcopos, & mul "
onſtruxit per loca di- "
Eccleſias. Item in fine
ſexti loquens Abdias
ſilica quá Xerxes rex
is Apoſtolis Simoni &
ſtatí poſt martyriũ eo,
exſtruere ceperat, ait:
a eſt huius fabricæ ædi, "
io per annos tres con, "
os, & conſummata die "
lis Apoſtolorum, & die "
natiõis dedicata. Quí-
ité libro exponés vti in
eſo Ariſtodemus idolo-
ontifex maximis mira
s permotus acceſſerit cũ
mul-

multis alijs ad Ioannē Euan
geliſtam, atq; ad pedes eius
prociderit, loquitur in hūc
„ modum: Eos ille ſuſcipiens
„ orationem cum gratiarum
„ actione obtulit Deo, pręce-
„ pitq; eis vnius hebdomadæ
„ ieiunium: quo expleto, ba-
„ ptizauit eos in nomine Do
„ mini noſtri Ieſu Chriſti, pa-
„ triſque eius omnipotentis,
„ & illuminatoris Spiritus
„ ſancti. Qui quum baptizati
„ fuiſſent, fregerunt omnia
„ ſimulachra, & fabricauerūt
„ baſilicam in nomine ſancti
„ Ioannis: in quo & ipſe Io-
annes aſſumptus eſt. Diſcāt
hinc hæretici templa Deo
Sanctiſque eius ritè dedica
ri, & Eccleſiæ Apoſtolicæ
id facienti inſultare atq; ob
latrare deſinant.

Octauo

Octauo eiuſdem Abdiæ
libro, Bartholomæus
Apoſtolus inſtruens in fide
Chriſtiana Polymium regē,
dicit Mariā virginē Deipa-
ram votū virginitatis Deo
obtuliſſe. Ita enim ibi lo- "
quitur: Hæc virgo (Maria) "
eruādę virginitatis votum "
rima Deo omnipotenti vo "
it. Prima inter fœminas "
oc conſtituit in corde ſuo "
diceret, Domine offero "
bi virginitatē meam: quū "
c à nullo homine nec ver "
didiciſſet, nec exemplo "
imitationē inuitata con "
uiſſet, vt virgo pro amo- "
Dei ſpecialiter perma- "
et. Hęretici hæc audien
erubeſcant, qui caſtita-
& continentiæ votum
robè ſugillant. Nam & "
Ephi-

Ephigenia aliæq; virgines quæ à beato Matthæo velamen acceperunt, & conſecratæ ſunt (vt ſupra dictum eſt) virginitatem ſuam Deo deuouerant.

Ceterùm tertio Abdiæ libro, narratur vti Andreas Apoſtolus dũ Corĩthi eſſet, orauerit Deum, ac ieiunauerit pro conuerſione & ſalute cuiuſdam Nicolai ſenis, qui ad vltimam vſque ætatẽ ſuam libidini & ſcortationibus deditus fuerat: vbi verba iſta legimus: Vox
,, de cœlis delapſa eſt, dicens,
,, Obtines Andrea pro ſene.
,, Sed ſicut tu ieiunijs fatigatus es, ita & ipſe ſtudeat
,, per ieiunium ſaluari. Et
,, vocans eum, prædicauit ei
,, Apoſtolus abſtinentiam.

Et

paulò poſt dicitur: Nico "
is redijt ad domum ſuam "
omnia quæ habebat, di- "
ibuit indigentibus . Ipſe "
oq; multum ſe excrucia- "
:ita vt per ſex menſes ni "
aliud quàm aquam acci "
:et, & pane arido veſce- "
ur. Igitur exacta digna "
nitentia, haud ita multò "
t ſenex iſte exceſsit è ſe- "
o. Hæc ibi. Itidem libro
nto habetur, quemadmo
Ioannes Apoſtolus iuue-
quendam qui poſt ſuſcep-
n baptiſma princeps la-
num factus fuerat, per-
ſierit & inuentũ ad ſalu-
ē cordis contritioné ſan-
q; lachrymas cõmouerit
; ibi hæc verba ſunt ſcri
:Ad Eccleſiam eum re-
:auit, et indeſinenter pro
ce

" eo orationes profundens,
" & cum ipſo pariter ducens
" crebra ieiunia, indulgentiã
" à Domino expetebat. Porrò
ſexto libro iſta de Iacobo
Apoſtolo (qui frater Domi-
ni dictus eſt) recitantur: Vi-
" num & ſiceram non bibit,
" ſed neq; animal manduca-
" uit. Et infra additur: Iacebat
" ſuper genua ſua, orans pro
" populi indulgentia, ita vt
" orando callos faceret in ge
" nibus ad modum cameli:
" ſemper genua flectẽdo, nec
" vnquam ab oratione ceſſan
do. Et libro ſeptimo Mat-
thæus Apoſtolus corã Hyr
taco rege concionẽ habens,
inter alia dicit: Diebus cer
" tis, ſiue quadrageſimæ ſiue
" legitimorũ ieiuniorũ tem
" poribus, ab eſu carnium qui
non

a abſtinuerit,crimen in- ››
rit.Neq; verò manduca- ››
rimen eſt:ſed incongruè ››
nducare peccatū eſt.De- ››
; ſi aliquis prius cibum ››
nalem accipiat,& poſtea ››
die quo iá cibo naturali ››
ctus eſt,cibum ſpiritua- ››
(videlicet ſacram Eu- ››
riſtiam)ſumat,ex vtro- ››
cibo reus criminis & ››
oneſtatis & p̄ſumptio- ››
efficitur:non ideo quia ››
ducauit, ſed quia con- ››
rdinem,& contra iuſti- ››
& contra regulam Dei, ››
carnali prius refectus ››
Hæc ibi.Quid ad hęc o-
a dicent hæretici hujus
poris, qui abſtinētiam,
nia, pœnitētię laborem
orationis ſtudium par-
ndentes ,fidem neſcio

quam bonis operibus minimè exornatam ſufficere aſſerunt, quique traditionibus Apoſtolicis ac ſanctis Ecclesiæ decretis ſuperbè conculcatis, quouis tempore et quibuſlibet diebus indiſcriminatim carnibus veſcuntur.

LIbro quinto poſtquam Abdias dixit Ioannem Apoſtolum ſeſe viuum in ſepulchro depoſuiſſe, iuſsiſſéq; vt operiretur à diſcipulis,
" addit hæc verba: Protinus
" mána exiens de ſepulchro
" apparuit cũctis, quã vſq; ho
" die gignit locus iſte: & fiũt
virtutes, per orationes eius
" frequẽtes. Hic ab omnibus
" infirmitatibus ægroti libe-
" rantur & periculis eximun
" tur, & precum ſuarum

quiſ-

iſque consequitur eſſe, "
m.Ex quibus verbis bea-
Abdiæ liquet, q̃ delirent
inſaniant hæretici dicen-
,Sanctos hac vita defun-
s nihil poſſe,ob idq; à fi-
libus inuocandos nõeſſe.
rſum ipſe Abdias in fi-
decimi libri, loquens de
rpore beati Philippi A-
ſtoli iam defuncti, ait: In "
itate Hierapoli poſitum "
ſanctum corpus eius: in "
ius tumulo poſt aliquan- "
s annos duæ ſacræ virgi-
s filiæ eius dextra leuaq; "
ultæ ſunt. Vbi præſtan- "
r beneficia Dei, orante "
oſtolo,omnibus,qui cre "
nt,&cæt. Etiã hinc pro- "
mus ſanctos poſt morté "
s orationibus nobis im- "
trare beneficia. "

D ij Idem

IDem Abdias in calce noni libri, poſtquam deſcripſit mortẽ beati ThomęApoſtoli,hęc verba de Meſdeo rege ſubijcit. Quum Meſdei filius correptus eſſet à dæmonio, nec quiſquam qui eum ſanaret, poſſet inueniri, ſucceſsit huiuſmodi Meſdeo ſentẽtia,vt diceret: Vado & aperio ſepulchrũ,& tollens oſſa de corpore Apoſtoli, ſuſpendam filio meo , & curabitur. Aſcẽdebat igitur ſecundũ cogitatiões ſuas Meſdeus ad montem:& reuelauit ei ſe Thomas,dicens: In viuentes nõ credidiſti, & in mortuos credis? Sed ne timeas: miſerebitur et tui domin⁹ Ieſus,& exhibebit tibi viſcera miſericordiæ ſuę, propter bonitatem ſuam.

Ve-

ſerùm vbi aſcēdit Meſdē- »
s,reſerato ſepulchro oſſa »
ıuenire non potuit : quia »
ım pridē reliquias ſanctas
uidā de fratrib⁹ rapuerāt, »
c in vrbe Eſdea ſepelie- »
ınt. Ea tamen quæcunque »
.ex in ſepulchro reperit hu »
ıi vel ſtercoris, ſupra quæ »
ıcuerant reliquię Apoſtoli, »
ıferens Meſdeus & alligās
lio ſuo,ait:Credo tibi Chri »
e nunc,quia receſsit à me »
le qui hominum turbat »
fectus,ne ad te videndum »
ımma properatione con- »
ndam.Itaq; vbi ſuſpendit »
la puero,ſtatim ſanatus eſt
x illa hora : & factum eſt »
audium magnum inter fra »
es ſupèr conuerſione re- »
is ad regem cœleſtē Chri »
ım Ieſum Dominum no- »

 ſtrum

ſtrũ. Notáda ſunt quę hic di
cũtur de ſacris ſanctorũ re-
liquijs, quas hęretici nũc ni
hili pendunt, & nulla vene-
ratione à fidelibus proſe-
quendas eſſe garriũt Notã-
dũ etiá, quòd Apoſtolus iá
defunctus apparuerit Meſ-
deo regi: Ná hæretici huius
téporis, nõ credunt fieri hu-
iuſmodi apparitiones de-
functorũ quũ tamẽ Euange-
liũ apertè aſſerat Moyſen
apparuiſſe Apoſtolis quádo
Math. 17. Chriſtus transfiguratus eſt.

PAulò ſupra ſcribens Ab-
dias vti ipſe Thomas A-
poſtol⁹ fuerit ſepulturę da-
tus ait: Eum cum lachrymis
„ ſepelierunt fratres in ſepul
„ chro regio, in quo reges pri
„ ores ſepulti ſunt, precioſis,
„ & plurimis amictum odo-
ribus

ibus atque indumentis. Ap "
aruit autem confeſtim Si- "
oro & Zuzani, qui recuſa- "
ant in vrbem ire & tota "
lie ad ſepulchrum ſedebãt: "
tque illis dixit: Quid ſede- "
is cuſtodientes me? Aſcen- "
di, & recepi omnia quæ "
peraui. Hec ibi. Si Thomas -
eceperat ea quę ſperauerat
tique in cœlo erat, & Deũ
idebat, quod plæriq; hære
ici huius tẽporis negãt ali-
ui ſancto obtigere ante re-
urrectionis ac iudicij diẽ.

Libro 7. Abdias enarrata
nece b. Matthæi Apoſt.
cribit præſbyteros, diaco-
os, & alios clericoscũ diſci
ulis ſancti Apoſtoli dixiſſe
ęc vba: Celebrem⁹ oẽs cũ "
audio martyriũ Apoſt. Vñ "
iquet rite celebrari natali- "

D iiij tia

tia ac feſta ſanctorum. Nos
hic ponemus pauca quæ Si-
meon Metaphraſtes de bea
,, to Ioanne Euangeliſta ſcri-
,, bit. Poſtquam enim enarra-
,, uit vti ille dilectus Apoſto-
,, lus ſeſe coram diſcipulis ſuis
,, in ſepulchrum effoſſũ ſub-
,, ſtrato pallio demiſit, ac ſpi-
,, ritum Deo reddidit: ſtatim
,, ſubiungit: Hoc die quo iſta
,, contigerũt, ſplendidus huic
,, Theologo celebratur Ephe
,, ſi conuentus ex omni ge-
,, nere & ætate, qui aſtrorum
,, ſplendorem imitetur. Prę-
,, terea in hoc ſacro loco ad
,, quem hic cum pallio decli-
,, nauit, minutus quidam pul-
,, uis manat ac exoritur, cui-
,, uis accedenti medelam ab
,, omni morbo ſuppeditans.
,, Quum igitur in nocturnis

laudi-

audibus feſti ipſius ab his "
ui in eo templo miniſtrãt "
radatur cœtibus ad hoc cō "
regatis, nō exhauritur: ſed "
uò amplius hauriũt, eò am "
li⁹ manat. Hęc ille. Notá-
um quod dicit, In noctur-
is laudibus feſti ipſius. Ne-
ue enim templa ob hoc ſo
ū erecta ſunt, vt in eis ver-
um Dei prædicetur, & ſa-
ramenta percipiãtur (quod
icunt hæretici) ſed ob id
otiſsimum, vt ſanctum
Miſſæ ſacrificium celebre-
ur, & laudes Deo canantur
rationeſque ei offerantur:
uemadmodũ ipſe teſtatur *Eſaiæ.56.*
icens, Domus mea domus *Matth.21.*
rationis vocabitur.

IN fine ſexti libri Abdias
iſta verba de ſacris Apoſto
orũ Simonis & Iudę cor-

 pori-

poribus ac reliquijs ponit.
„ Poſt tres mēſes miſit Rex
„ Xerxes nuncios in ciuita-
„ tem Senayr , qui corpora
„ ſanctórum Apoſtolorum ad
„ ſuam transferrent ciuitaté,
„ in qua extruere cepit baſili
„ cam. In medio autem ſar-
„ cophagum corpora ſancto-
„ rum Apoſtolorum portan-
„ tem ex argento puro inſti-
„ tuit,&cæt. Huiuſmodi pie-
tatem laudandam nunc dā-
nant ſtolidi hæretici. Bea-
tus Cornelius ſummus Pon
tifex & martyr corpora
Apoſtolorum Petri & Pau-
li rogatu Lucinæ nobiliſ-
ſimæ Deoq́; deditæ matro-
næ leuauit è terra, & in ſa-
cris congruiſque locis hono
rificè poſuit, vt ipſe ſcripto,
teſtatus eſt, Simeon Meta-
phra-

phraſtes ſcribens de corpo-
ribus ſanctorum Apoſtolo-
rum Andreę,Lucę,& Timo-
thei, loquitur ita: Iuſtinia-
nus aſſumptis imperij ſce-
ptris, hæc ſacra Apoſtolo-
rùm corpora theca argen-
tea concludens, circa alta-
re vehementi Dei amore re-
ponit, nempe preciosa in
precioſo conditorio. Porrò
communi Apoſtolorum no-
mine, templum appellatur.
Ad quod ſanè omnes qui
conueniunt, ſanctificatio-
nem participantes, ſpiri-
tuali implentur gaudio.
Hæc ibi. Eccleſia Catho-
lica ab Apoſtolis eorumque
ſucceſſoribus edocta, atque
à Spiritu ſancto illumina-
ta, Sanctos qui iam regnāt
in cœlis cum Chriſto, eiq;

per-

perfectè vniti ſunt, piè ac ſtudioſe veneratur & inuocat, eoſq; cohoneſtat feſtis, laudibus, templis, imaginibus, cęreis, lampadibus, & alijs quibus poteſt modis, atque eorum ſacras reliquias exoſculatur, argentoque & auro exornat: ſciens id Deo gratiſsimum eſſe. Nam honor Sáctis exhibitus, exhibetur proculdubiò ei qui illos ſanctificauit. Vnde & Chriſtus eis dicit, Qui recipit vos, me recipit. Item alio loco quáti Sáctos faciat oſtédit, his verbis. Vbi ſum ego, illic & miniſter meus erit. Ac rurſū: Si quis mihi miniſtrauerit, honorificabit eum Pater meus. Eccleſia igitur cum propheta regio læta decantat: Mihi nimis ho-

Matth.10. *Ioann.12.* *Ibidem.* *Pſal.138.*

honorati ſunt amici tui De- "
us, nimis confortatus eſt "
principatus eorum. "

DIxim⁹ ſuprà Iuliũ Africanum affirmare, quòd Abdias viderit Chriſtũ: hoc ipſum expreſſum eſt etiam in ſexto libro vitam Simonis & Iudæ Apoſtolorum complectente. Ibi enim habentur hæc verba: Viden- "
tes, omnes infirmitates ver "
bo curari, cæcos illuminari, "
mortuos etiam ſuſcitari in "
nomine Domini Ieſu Chri- "
ſti, vniuerſi populi credide- "
runt, deſtruentes templa & "
Eccleſias extruentes. Ordi- "
nauére autem Apoſtoli in "
ciuitate Babylonis epiſco- "
pum nomine Abdiam, qui "
cum ipſis venerat à Iudæa, "
qui & ipſe viderat oculis "
ſuis "

„ ſuis Dominum . Et repleta
„ eſt ciuitas Eccleſijs. Hęc ibi.
Quia verò nonnulla ex ijs
quæ in hiſtoria Apoſtolica
poſita ſunt, vidētur deſūm-
pta ex Egeſippo vel alijs q
Abdia poſteriores fuerunt:
veriſimile eſt Iulium Afri-
canū nō ex ſolo Abdia decē
libros illius hiſtorię collegiſ
ſe. Credimus tamē maiorē
eiuſdem hiſtorię partem ex
ſcriptis Abdiæ (qui & ipſe
ex aliorum libellis pleraq;
mutuatus erat) deprōptā
eſſe. Sed etſi ea quæ narrat
Africanus nō fuiſſent prius
ſcripta ab Abdia, ne ſic qui-
dē paruipēdi deberent: quū
idē Africanus ſit author fide
dignus & peruetuſtus. Nam
vixit eo tēpore quo florebat
Origenes vt hiſtorici eccle-
ſiaſti-

ſiaſtici referunt.

PIum eſſe iudicamus hic adiungere ſanctiſsima aliquot verba, quæ prçſbyteri & diaconi Achaiæ narrāt Andreā Apoſtolū de Miſſæ ſacrificio & Euchariſtia (anteq̃ ad ſuplicij locum duceretur) dixiſſe. Illi enim eius paſsionem quā corā poſiti viderant ſcripſerunt. Quum igitur proconſul Ægeas beatiſsimo Andreæ perſuadere niteretur, vt dijs ſacrificaret reſpondit Andreas: Omni- "
potenti Deo qui vnus & ve "
rus eſt, ego oī die ſacrifico. "
Nō thuris fumum, nec tau- "
rorū mugientiū carnes, nec "
hircorū ſanguinem, ſed im- "
maculatum agnū quotidie "
in altari crucis ſacrifico, cu "
ius carnes poſteaq̃ omnis "
popu-

„ populus credentium man„ ducauerit:& eius ſanguinē „ biberit: agnus qui ſacrifica„ tus eſt, integer perſeuerat et „ viuus. Et quum verè ſacrifi„ catus ſit, & verè carnes eius „ manducatę ſint à populo, et „ verè ſanguis eius ſit hauſtus: „ tamen (vt dixi) integer per„ manet, & immaculatus & viuus. Hæc ſancti Andreæ verba prorſus diſcipant omnes blaſphemias, quibus hæretici huius tempeſtatis ſacram Euchariſtiam diuinumque Miſſæ ſacrificium impetunt. Sanctus itē Marcellus Petri Apoſtoli diſcipulus & martyr Chriſti, deſcribens vitam beatiſsimę virginis Petronillæ, ipſius Petri Apoſtolorū principis filię, quā Flaccus quidā Romanus con-

cōſul,ob incredibilem eius pulchritudinē cupiebat ſibi vxorem adiungere, ſed illa mori potius,quàm homini mortali nubere optabat, hęc inter alia dicit:Accepto ,, trium dierum ſpacio, virgo ,, ſancta ieiunijs & orationi- ,, bus occupabatur: habēs ſan- ,, ctam virginem Feliculā col- ,, lactaneam ſuam ſecum. Ter ,, tio itaq; die veniens ad eā ,, ſanctus Nicomedes præſby ,, ter,celebrauit myſteria Chri ,, ſti(hoc eſt, Miſſam diuiniſsi- ,, mā) Virgo aūt ſacratiſsima ,, mox vt corporis Chriſti ſa- ,, cramētum accepit: reclinās ,, ſe in lectulo emiſit ſpiritum. ,,

EX

EX SCRIPTIS
S. Dionyſij Areopagitę & aliorum.

CAP. IIII.

DIonyſius Areopagita, b. Pauli Apoſtoli diſcipulus, martyrque inclytus, quem ipſe Paulus ad Chriſtianã fidẽ cõuertit (vti
Cap. 17. Lucas in ActisApoſtolorum teſtatur) in libro de eccleſiaſtica Hierarchia ad Timotheum ſcripto, luculentiſsimè explicat venerabiles ritus qui ex Apoſtolorum traditione illis tẽporibus obſeruabantur in eccleſiaſticis ac

ac ſacris rebus. In cuius libri initio, ita de Apoſtolis primis ducibus ſacerdotalis functionis ſcribit: Primi illi ſacerdotalis muneris duces, quũ ex ſumma ſupſubſtátialiq; deitate ſancti muneris plenitudiné pcepiſſét, & id ipſum deinceps ꝓferre & propagare à diuina bonitate miſsi eſſent, ipſique (vt qui tranſiſſent in Deum) poſteros ad diuina prouehere affatim cuperent, viſibilibus ſignis cœleſtia ſacramenta texerunt. Ac paulò poſt: Summa illa & ſuper ſubſtantialia partim ſcriptis partim non ſcriptis inſtitutionibus ſuis nobis tradiderunt: Et infra alloquitur Timotheum his verbis: Eminentiſsimam pontificalis

Cap. 1.

» calis muneris rationẽ ne-
» mini tradas, præterquàm ę-
» qualibus tuis reuerendiſsi-
» mis præſulibus, qui ſacra
» tractant ac perficiunt. Hæc
» Dionyſius. At hæretici nũc
præcellentiſsimum munus
pontificum & ordinem ſa-
cerdotalem contẽnunt atq;
conculcant. Quapropter ip-
ſi quidem videntur eſſe ca-
nes & porci illi quos Chri-
ſtus in Euangelio deſignauit
dicens. Nolite ſanctum dare
Matth. 7. canibus, neq; mittatis mar
» garitas veſtras ante porcos,
» ne forte conculcent eas pe
» dibus ſuis.

» POſtquàm Dionyſius in
Cap. 2. eodẽ libro pulcherrimè
expoſuit ritus ſáctiſsimi ba-
ptiſmatis, tractat de ritibus
Cap. 3. cõficiẽdę Euchariſtię, id eſt,
de

de ritibus illius cœleſtis ſa-
crificij í quo ſacerdos iuxta
inſtitutionēChriſti proferēs
hæç verba, Hoc eſt corpus *Math.26.*
meum, Hic eſt calix ſangui-
nis mei &cæt. ipſam ſacro-
ſanctam & auguſtiſsimam
Euchariſtiam cōficit: loqui-
tur ergo Dionyſius in hunc
" modum: Operæprecium eſt
" illam (videlicet Euchariſti-
" am) exponere, & eius velu-
" ti corporalia lineamēta de-
" ſcribere: tum verò vbi eam
" ex authoritate ſcripturę ſa-
" cerdotaliq; inſtitutiōe didi
" cerimus, ad illius contem-
" plandam ſacratiſsimam di-
" gnitatē diuino ſpiritu ſub-
" uehi. Et paucis interiectis
" addit: Itaque pontifex qui-
" dem vbi orationem ſanctā
" ſupra diuinū altare peregit,
ex

„ ex ipſo incēſum adolere in„ choás, omnē Fani ambitū „ circuit. Demū ad ſanctum al„ tare iterum rediens, pſal„ morum incipit melos, con„ cinentibus ſecum ſacra car„ mina omnibus eccleſiaſtici „ ordinis gradibus. Deinde „ miniſtrorum officio lectio „ ſanctarum ſcripturarum ſuo „ ordine recitatur. Porrò mi„ niſtrorum alij quidem pro„ clauſis templi foribus aſtát, „ alij proprij aliquid muneris „ agunt. Qui verò ipſius ordi„ nis præcipui ſunt, vna cum „ ſacerdotibus ſanctum panē „ & benedictionis calicem ſa„ croſanctis altaribus impo„ nūt. Ad hæc venerádus An„ tiſtes orationē ſanctiſsimá „ peragens, pacē ſanctā oībus „ nūciat: & quū ſe mutuo oēs ſalu

ſalutauerit, myſtica ſancto-
rum recitatio fit. Vbi verò
manus tũ Antiſtes, tũ ſacer-
dotes aqua lauerũt, põtifex
ad medium diuini aſsiſtit al-
taris: circũſtant autẽ ſoli cũ
ſacerdotibus electi quique
ex miniſtrorũ numero. At
verò pontifex quũ diuina
munera laude proſequutus
fuerit, ſacroſancta & augu-
ſtiſsima Myſteria conficit:
& quæ ante laudauerat ve-
nerãdis operta & abdita ſi-
gnis, in conſpectum agit, di
uinaque munera reueren-
ter oſtendens, ad ſacram il-
lorũ communionẽ & ipſe
cõuertitur, et reliquos v cõ
municẽt hortatur. Sumpta
demum atq; omnibus tra-
dita cõmuniõe gratias refe
rẽs finẽ myſterijs imponit.

His

His verbis Dionyſij euidenter confutantur hæretici té poris noſtri, qui ſanctiſsimũ Miſſæ ſacrificiũ modis quibus poſſunt impugnant. Videmus certè ex hoc loco q̃ magnificis, præclariſq; cęremonijs ipſa Liturgia ſeu Miſſa olim peragebatur, & Euchariſtia cõſecrabatur ab epiſcopo vel ſacerdote, neque enim aliquis alius eam conficere poteſt. Nemo autem conſecratur epiſcopus, niſi ſit ſacerdos: & nullus eſt ſacerdos (vt idem Dionyſius ait) niſi ab epiſcopo ad id muneris promotus atq; cõſecratus fuerit. Ipſe Dionyſius poſtea luculenter exprimit, quid Myſterio Euchariſtico contineri credat, orás
Cap. 3. ita. O diuinũ penitꝰ ſanctũq;
Myſte-

Myſterium ,operimenta ſi- „
gnorũ tibi obducta dignã- „
ter aperiens , nobis palam „
atq; apertè luceſce,noſtróſ- „
q; ſpirituales oculos ſingula „
ri claroq́; tuæ lucis fulgore „
imple. „

VBi iam in eodem libro
Dionyſius diſſeruit de
ritu quo epiſcopus ſan-
ctum chriſma ſiue vnguen-
tum conficiebat atq; conſe-
crabat:continuò addit hæc *Cap.4.*
verba:Eo vtitur ad omnem „
fermè ſacerdotalis officij „
functionem.Et infra:Sacro- „
ſanctum myſteriũ(vnguen- „
ti)quod nunc laudatur à no „
bis,ei' ordinis atq; virtutis „
eſt, vt ſacerdotalia cuncta „
perficiat . Atque ideo ſancti „
præceptores noſtri(Apoſto- „
li)iſtud quaſi æquali ordine „

„ atq; officio coniũxére ſacro
„ ſynaxeos (ſiue Euchariſtiæ)
„ myſterio. Ac poſtea: Ei qui
„ ſacratiſsimo regenerationis
„ (id eſt baptiſmi) myſterio
„ conſecratur, cõſummãs vn-
„ guenti inunctio aduentum
„ ſpiritus ſancti largitur. Et
„ paulò poſt: Hoc item ſa-
„ cratiùs aduerte, quòd ſan-
„ ctiſsimorum myſteriorum
„ lex diuini altaris conſecra-
„ tionem caſtiſsimis infuſio-
„ nibus ſacratiſsimi vnguen
„ ti perficit. Hæc ibi. Hære-
tici verò temporis noſtri
ſacrum hoc chriſma reijci-
unt, altarium ac baſilica-
rum conſecrationi illudũt,
omniaque in Eccleſia Dei
ſceleratiſsimè profanant.
Certè in veteri lege nos
hæc verba legimus: Lo-
quutus

quutus eſt Dominus ad Moy Exod.30.
ſen dicens : Sume tibi aro- "
mata,primæ myrrhæ & e- "
lectæ quingentos ſiclos, & "
cinnamomi medium, id eſt "
ducentos quinquaginta:ca- "
ſiæ autem quingentos ſiclos "
in pondere ſanctuarij, olei "
de oliuetis menſuram hin: "
facieſq; vnctionis oleum ſan "
ctũ,vnguentũ compoſitũ o- "
pere vnguentarij, & vnges "
ex eo tabernaculũ teſtimo- "
nij,et arcã teſtaméti,menſã- "
q; cũ vaſis ſuis, candelabrũ "
& vtenſilia eius,altaria thy "
miamatis & holocauſti, & "
vniuerſam ſupellectilẽ, quæ "
ad cultum eorum pertinet. "
Sanctificabiſque omnia, & "
erunt ſancta ſanctorum: qui "
tetigerit ea, ſanctificabitur. "
Aaron & filios eius vnges, "
 ſancti- "

„ ſanctificabiſq; eos, vt ſacer-
„ dotio fungantur mihi. &c.
Leuit. 8. Item alio loco: Tulit Moy-
„ ſes vnctionis oleum, quo li-
„ niuit tabernaculū cū omni
ſupellectili ſua. Cumque ſan
„ ctificans aſperſiſſet altare
„ ſeptem vicibus, vnxit illud,
„ & omnia vaſa eius, labrūq;
„ cum baſi ſua ſanctificauit o-
„ leo: quod fundens ſuper ca-
„ put Aaron, vnxit eum & cō
ſecrauit, & cæt. Beatus Fabi-
anus decimus nonus pon-
tifex Romanus ac martyr
venerandus, in ſecunda epi-
ſtola ſua quam ſcripſit ad o-
mnes epiſcopos Orientales
ita de chriſmate loquitur:
Dominus Ieſus poſtquā cœ-
„ nauit cum diſcipulis ſuis, &
„ lauit pedes eorum (ſicut à
„ ſanctis Apoſtolis prędeceſſo
res

›s noſtri acceperunt, no- ››
iſq; reliquerunt) chriſma ››
onficere docuit, Ipſa enim ››
uatio pedum noſtrum ſan ››
ificat baptiſmum, quando ››
ncti chriſmatis vnctione ››
erficitur & confirmatur, ››
cæt. ››

POſtea in illo ipſo libro
Dionyſius deſcribens ri
us qui iuxta Apoſtolorum
octrinam ſeruabantur in
onſecratione Pontificum
ue Epiſcoporum & ſa-
erdotum atque miniſtro-
m, ait: Præſul vbi ſacran- *Cap.5.*
us offertur, vtroq; genu po ››
o ante altare habet ſupra ››
iput Euangelia à Deo tra- ››
ta, manumque Pōtificis: ››
que hoc modo à conſe- ››
ante Pontifice caſtiſsimis ››
nprecationibus conſum- ››

» matur. Sacerdos verò corā
» ſancto altari ponens vtrum-
» q; genu, in capite habet Pō-
» tificis dexteram: & in hunc
» modum à ſacrante Prę ſule,
» ſanctiſsimis inuocationibus
» cōſecratur. At verò miniſter
» altero tātum coram ſanctis
» altaribus poſito genu, ſacrā-
» tis ſe Pontificis dexteram
» in capite præfert, atq; ab eo
» perficitur precationibus ad
» eam rē accōmodatis. Cuili-
» bet autem ipſorum à bene-
» dicente Pontifice, ſignum
» crucis imprimitur, & cæt.
Heu quanta dementia nunc deprauati ſunt hęretici, qui ſacrū ordinē in Eccleſia Dei euertere nituntur, & profano ore dicunt nihil eſſe diſcriminis inter eos qui ſacris initiati ſunt, et laicos.

Bea-

Beatus Paul⁹ Apoſtolus ſcribens ipſi Timotheo epiſcopo, cui Dionyſius librum ſuum de Eccleſiaſtica hierarchia dedicauit, hæc verba de conſecratione iamiã cõmemorata ac manus impoſitiõe dicit: Manus cito nemini impoſueris. Si ſeriò cõſiderarent hęretici q̃ ſolennes cęremonias Deus etiã ſub veteri lege (quæ vmbrã figuraſq́; exhibebat) obſeruari voluerit ĩ cõſecratione Aaron ſacerdotis & filiorũ eius ac Leuitarum: non irriderent conſecrationem ſacerdotum nouæ euangelicęq́; legis, qui adorandã Euchariſtiã cõficiunt & tractãt ſacraſque functiones obeũt, nõ inſultarẽt cõſecrationi miniſtrorũ Eccleſię ſanctæ, 1. Tim. 5. Exod. 29. Num. 8.

ſed eam laudarent atque ho nore proſequerentur.

DE ritibus quibus mona chus cõſecrabatur, ipſe ſacer Dionyſius in eodem hierarchiæ eccleſiaſticæ libro ita inter alia loquitur:
Cap. 6. Sacerdos ad eum accedens,
„ interrogat primum an renũ
„ ciet diuiſibilibus omnibus:
„ deinde exponit illi perfe-
„ ctiſsimam vitam. Vbi verò
„ ille omnia intentè promiſe
„ rit, conſignans eum crucis
„ ſigno, ſacerdos tondet, tri-
„ nas diuinæ beatitudinis
„ perſonas inclamãs, exutũq;
„ veſte omni aliam induit, &
„ cum ſanctis alijs qui aſtant
„ viris ipſum ſalutãs, diuino-
„ rum myſteriorum partici-
„ pẽ facit. Et paulò ſupra de ipſis monachis ſic ſcribit idẽ

Diony-

Dionyſius: Sancti præcepto "
res noſtri(ſcilicet Apoſtoli) "
diuinis eos appellationibus "
ſunt pſequuti, partī Thera "
peutas(id eſt cultores)à ſyn "
cero Dei famulatu átque cul "
tu,partim Monachos, ab in "
diuidua & ſingulari vita ap "
pellantes . Ex his Dionyſij "
verbis liquet,monachatum
non-eſſe nouitium inſtitu-
tum,vt modo garriunt hæ
retici.Quin etiam ſub vete
ri lege fuerunt Nazaræi,qui
ſe voto emiſſo conſecrabāt
Deo,vt in libro Numerorū
habetur. Qui vult plenius Cap 6.
cōgnoſcere conuerſationē
& mores virorum ac fœmi
narum,qui in primitiua Ec
cleſia ſeſe monaſticæ vitæ
addicebant,legat librū Phi-
lonis(is etiam tēpore Apo-
 ſto-

ſtolorũ vixit) de vita contemplatrice, ſiue de ſupplicibus. Ex quo nonnulla deprompſerunt, atque in ſuis hiſtorijs poſuerunt Euſebius Cæſariencis & Nicephorus Calliſtus.

POrrò de cęremonijs & ritibus quibus exequiæ fidelis defuncti celebrabantur, Dionyſius in prædicto hierarchię eccleſiaſt. libro lo
Cap. 7. quitur hunc in modũ: Sumẽ
„ tes defunctum ad Pontificẽ
„ ducũt, quaſi coronis donan
„ dum ſacris. Hunc ille liben
„ ter ſuſcipit, atque peragit
„ quæ diuino inſtituto fiunt ſu
„ per eos qui ſanctè quieſcũt.
„ Coacto ſancto cœtu venerã
„ dus antiſtes (ſiquidẽ ſacerdo
„ talis ordinis fuerat qui ob-
„ dormiuit) ante ſanctũ altare
in-

inclinans eum, orationē ad "
Deū inchoat & gratiarum "
actionē: ſi aūt honeſtiſsimis "
monachis aut ſāctę pleb' in- "
ſertus erat, ipſum ad vene- "
randum ſacrariū ante ſacer- "
dotum reclinat ingreſſum, "
deinde precem cum gratia- "
rum actiōe peragit Pręſul. "
Deinceps verò miniſtri ve- "
riſsima de noſtra reſurre- "
ctione promiſſa, quę diuinis "
inſerta ſunt eloquijs, recitan "
tes, conſentanea tātundēq; "
valentia canūt pſalmorū cā "
tica. Poſtea accedens venera "
bilis Præſul., precem ſuper "
defuncto ſacratiſsimā pagit "
& poſt orationē ipſe quoq; "
pōtifex defunctum ſalutat, "
& poſt illū qui aſtāt oēs. Vbi "
verò cūcti cōſalutauerūt, ſu "
per defuncto fundit oleum "
pon

pontifex: & oratione pro
„ omnibus(defunctis) facta,
„ honeſto in loco ponit cor-
„ pus cum ęqualibus alijs cor
„ poribus ſanctis. Et poſtea
„ addit idem Dionyſius: Præ-
„ catur oratio illa(Pontificis)
„ diuinam clementiam , vt
„ cuncta dimittat per infirmi
„ tatem humaná admiſſa pec
„ cata defuncto, eumque in lu
„ ce ſtatuat & regione viuo-
„ rum in finibus Abrahæ, Iſa-
„ ac & Iacob, in loco vnde au
„ fugit dolor, & triſtitia, & ge
„ mitus. Itemq; infra: Quęná,
„ inquit, de huiuſmodi prece
„ quam ſup defuncto peragit
„ pręſul ex diuinis ducib⁹ no
„ ſtris(videlicet Apoſtolis) tra
„ ditio peruenit ad nos, ope-
„ ræpreciũ eſt vt dicamus, &
„ cæt. Quid ad iſta Dionyſij
verba

v̄ba reſpōdebūt ſeducti & ſeductores hæretici, qui paſſim clamitant, nō eſſe orandum profidelibus defunctis?

IN fine eiuſdem libri Dionyſius dicit, pueros & infantes admitti ad baptiſmū ex Apoſtolorum traditione, ſed modò quidam vecordes homines aſſerere audent, quòd pueri non debeant baptizari, quodq́; conſuetudo eos baptizandi primum ceperit tempore Nicolai Papæ huius nominis primi. Cap. 7.

Quòd ſi hæretici ætatis noſtræ depoſita ſuperbia ſeriò legerent ea quæ toto libro de Hierarchia eccleſiaſtica ſcribit Dionyſius: proculdubiò abijcerent hæreſim, & idem cum Eccleſia Catholica ſentirent. Ibi diſcerēt nō

ſo-

ſolùm illa eſſe veneratione digna, quæ in canonicis expreſſa ſunt libris: ſed etiam illa quæ ex Apoſtolorum ſanctorumque Patrum traditione nobis ſine ſcripto commendata ſunt.

VErũ ne quis imperitus putet preclarũ hũc virũ nõ vidiſſe Apoſtolos, & nõ eſſe illũ Dionyſium cuius mẽtionẽ Lucas in Actis apoſtolorũ facit, adhuc vnũ ex monumẽtis ipſius proferemus teſtimoniũ, quo cõuincemus eũ nõ ſolùm vidiſſe Apoſtolos, ſed etiam interfuiſſe ſanctæ obdormitioni beatiſsimę Deiparę virginis Marię. Nã in libro de diuinis nominibus, alloquẽs ſanctũ Timotheũ cui ſcribit, hæc dicit: Apud ipſos diuino ſpiritu

Cap. 17.

ritu plenos pontifices no- "
ſtros (Apoſtolos) quũ & nos "
vt noſtri, & pleriq; ex ſanctis "
fratribus noſtris ad cõtuen- "
dũ corpus illud quod autho "
ré vitę Deũq; ceperat, cõue- "
niſſemus (aderat aũt & fra- "
ter Dñi Iacobus, & Petrus "
ſupremum decus antiquiſsi "
mũq; Theologorũ columẽ) "
poſt contuitũ placuit vt, & "
cęt. Ipſe idẽ Dionyſi⁹ edidit
aliquot epiſtolas inſignes,
inter quas vna ſcripta eſt ad
S. Ioannẽ Apoſt. & Euan. Si
quiſpiã de his ambigit, legat
Georgiũ Pachymerũ & Ma
ximũ monachũ eximios ve
tuſtoſq; eiuſdẽ Dion. cõmẽ-
tatores: legat etiã encomiũ
quod Michael Syngel⁹ pręſ
byter Hieroſolymitanus in
ipſum Areopagitam edidit:
legat

legat item Nicephorũ Calliſtum ſecundo libro hiſtoriȩ
Cap. 20. eccleſiaſticæ: videat & quid Suidas in ſuis collectaneis de hoc Dionyſio & eius lucubrationibus ac phraſi eminentiſsima ſtyloq; ſingulari ſcribat. Qui quidem ſtylus plenus admirandæ maieſtatis in omnibus illius libris atque epiſtolis idem eſt, & vbique clariſsimè oſtendit, q̃ author ſit diuin⁹. In epiſtola ad Polycarpũ dicit ſe cũ Appollophane in Ægypto apud Heliopoli fuiſſe, quando tempore paſsionis Dominicæ ſol obſcuratus eſt. Citant hunc Dionyſium Areopagitam in ſuis ſcriptis Origenes, Athanaſius, Agatho ſummus Pontifex & alij Patres antiqui. Nonnulli

parum cordati parumq́; catholici ſcriptores; quibus traditiones Apoſtolicæ & ſancta Eccleſiæ Dei inſtituta ac cæremoniæ diſplicebãt, temerè & impudenter aſſeruerunt, iſtum Dionyſium non eſſe authorem eorum librorum, quos tam Græcĩ quàm Latini Patres orthodoxi ſemper illi abſque aliqua dubitatiõe attribuerũt: ſed ad huiuſmodi hominum vaniſsimas obiectiones atq; calumnias iam abundè reſpondit Godefridus Tilmánus Carthuſianus, vir egregiè doctus, in præfatione quam præfixit Paraphraſi Georgij Pachymeræ in decem epiſtolas ipſius Areopagitæ, à ſe Latio donatæ.

PAſsionẽ eiuſdem Dionyſij græcè conſcriptam, Ioachimus Perionius latinè reddidit. In qua vbi narratũ eſt, vti ipſe Dionyſius in Gallias à beato Clemente Summo Pontifice miſſus, tandem pro fide Chriſtiana glorioſo martyrio mortem deuicerit, & vt Catulla nobilis fœmina Ruſtici & Eleutherij ſociorum Dionyſij ſacra corpora capitibus trũcata aſtutè ſurripuerit, ne in flumen ab impijs deijcerentur, hęc verba
„ adiuncta ſunt: Eam (ſcilicet
„ Catullam) credimus beato-
„ rũ martyrum oſſa ſeruaſſe
„ prudenti conſilio, vt quę eis
„ digna fuerit, atq; illorũ pre
„ cibus verè in fide progreſſus
„ fece

fecerit. Chriſtianorum aũt "
multitudo quæ erat quaſi ci "
uitas doctrina beatorũ mar "
tyrũ conuerſa, omni opera "
& ſtudio vt poterat, cũ pre "
cibus magnaq́; cupiditate "
ſupra beata corpora ſancto- "
rũ martyrum templum ędi "
ficauit. Et paulò poſt, mira-
cula quę ĩ eo loco p ſanctos
martyres eduntur expreſ-
ſa ſunt his verbis: Ægro- "
tis ſalutem, claudis inceſ- "
ſum, cæcis lumen, ſurdis au "
ditum, & mutis ſermonem "
martyres dantes, immun- "
doſq́; ſpiritus qui in corpo "
ribus inſident exagitantes: "
aſsiduè remedia afferunt. "
Nos quoq; etſi deſerti & in- "
digni faciamus, vt in illo- "
rũ meritis ſit nobis auxili- "
um & præſidiũ conſtitutũ. "

Hæc

Hæc ibi. Mirum ſanè eſt hę reticos huius temporis iſta de Sanctis legentes non pudefieri. Nam & hinc cognoſcere poſſunt quàm ſtultè atque impiè aſſerant ipſos Sáctos poſt mortem nihil poſſe, eoſque à fidelibus non eſſe inuocandos aut honorandos.

Sancti Ignatij & aliorum.

CAPVT V.

FEruens ille & verè ignitus martyr Dei, Ignatius, ſancti Ioannis Apoſtoli diſcipulus, qui poſt Euodium Eccleſiam Antiochenam rexit (Euodius enim à beato Petro Apoſtolo Romam contendente, epiſcopus ibi cōſtitutus fuerat) in epiſtola ſua ad Epheſios, ita loquitur de obedientia præpoſitis Eccleſiæ præſtanda, & de cœleſti pane Euchariſtiæ: "Prȩeunte ac "deducente vos paracleto, obedi-

„ obedite Epiſcopo atq; pręſbyterorum cœtui indiuulſo animo, vnum panē frangētes, quod eſt medicamētum immortalitatis, antidotus ne moriamini, ſed viuatis in Deo per Ieſum Chriſtum. Item in epiſtola ſcripta ad Romanos, ait: „ Non mihi placet cibus corruptionis, neque voluptates vitæ huius. Panem Dei volo, panem cœleſtem, panem vitæ, quod eſt caro Chriſti filij Dei, qui natus eſt tandem de ſemine Dauid & Abrahæ. Et in epiſtola ad Philadelphienſes, „ Vna, inquit, fide, vna prædicatione, & vna Euchariſtia vtamini. Ac paulò poſt: „ Vnus ingenitus Deus & pater: & vnus vnigenitus

filius

filius, Deus verbũ & homo, "
& vnus paracletus, ſpiritus "
veritatis: vna quoque prędi- "
catio, & fides vna, & bapti- "
ſma vnũ , & vna Eccleſia, "
quã fundauerũt ſancti Apo- "
ſtoli ab extremis mundi ad "
extrema in ſanguine Chri- "
ſti, ſudoribus ac laboribus "
proprijs. In epiſtola quoque
quã ad Smyrnẽſes miſit me-
minit ſacrificij Euchariſtici
ſiue Miſſę his verbis, Nõ li- "
cet ſine Epiſcopo neq; ba- "
ptizare, neq; offerre, neq; ſa "
crificiũ immolare. Et paulò "
infra, poſtquã dixit Epiſco-
pum principẽ ſacerdotum,
Dei quidẽ per principatum,
Chriſti verò per ſacerdotiũ
imaginem ferre, ſubiungit: "
Nihil in Eccleſia maius E- "
piſcopo ſacra Deo facien- "
te

te pro totius mundi ſalute:
„ neque regi compar eſt quis
„ in principibus, pacem & æ-
„ quitatem ſubditis procurã-
ti. Qui honorat epiſcopum,
„ à Deo honorabitur: vt iti-
„ dem qui inhonorat eum, à
„ Deo punietur. Si eum qui
„ contra reges inſurgit, puni-
„ tione meritò dignus erit,
„ vtpote qui tranquillitatẽ &
pacẽ communem diſſoluat:
„ quantò grauius ſupplicium
„ meretur, qui ſine epiſcopo
„ quicquam facere tentat, &
„ concordiam diſtrahit, & bo
„ num ordinem confundit?
„ Sacerdotium enim eſt om-
nium bonorum in homi-
„ nibus ſumma, in quod qui
„ deſæuierit, non hominem
„ inhonorat ſed Deũ & Chri
„ ſtum Ieſum. Hæc ibi.

Conſtat

Conſtat igitur hęreticos ſpi ritu prorſus ſatanico agi, qui & in Euchariſtiam, & in ſacrificium, & in epiſcopatũ, & in ſacerdotium nouæ legis blaſphemias cõgerunt, aliamq; fidem tenẽt ac docent, quàm tenet Eccleſia Catholica. De epiſcopo qui pro ſalute aliorum ſacrificare debet, etiam Apoſtolus loquitur dicens: Omnis Põtifex ex hominibus aſſumptus, pro hominibus cõſtituitur in his quæ ſunt ad Deum, vt offerat dona & ſacrificia pro peccatis. Ac rurſum, Omnis Pontifex ad offerendum munera & hoſtias conſtituitur. *Heb. 5.* *Heb. 8.*

IPſe idem Ignatius in epiſtola quá ſcripſit ad Epheſios adhuc de epiſcopo, ſacer-

„ cerdotibus,& diaconis ver-
„ ba facit,hoc modo:Studete
„ dilectiſsimi eſſe ſubiecti epi-
„ ſcopo,& pręsbyteris,& dia
conis:qui enim his ſubditus
„ eſt, Chriſto qui eos largitus
Lucæ 10. eſt, obedit: qui autem non
„ obedit eis,nō obedit Chri-
„ ſto Ieſu. Qui non obedit fi-
„ lio,non videbit vitam, ſed
„ ira Dei manet ſuper eū:te-
„ merarius enim & conten-
„ tioſus eſt ſuperbus, qui non
„ obedit ſuperioribus. Notēt
& iſta hæretici huius tem-
peſtatis,qui epiſcopos ac ſa
cerdotes ſuperbiſsimè de-
ſpiciunt.Rurſum in epiſtola
ad Philadelphiēſes ait Igna
„ tius:Principes obedite Cæ-
„ ſari,milites principibus,dia
„ coni præsbyteris ſacrorum
„ præfectis: præsbyteri, dia-
„ co-

coni & reliquus clerus, vnà cum omni populo & militibus & principibus & Cęſare, epiſcopo: epiſcopus Chriſto, ſicut Chriſtus Patri. Ecce quàm apertè hic oſtendit Ignatius diuerſos in ordine eccleſiaſtico eſſe gradus, dignitate & poteſtate diſtinctos: quod hęretici impudenter negant. In epiſtola quoque Heroni diacono ſcripta, pulchrè declarat diaconũ non eadem poſſe, quæ poſſunt epiſcopi ac ſacerdotes, ſcribens ita: Nihil ſine epiſcopis agas, ſacerdotes enĩ ſunt, tu verò miniſter ſacerdotũ. Illi baptizãt, ſacra faciũt, ordinãt, manus imponunt: tu verò eis miniſtras, vt Hieroſolymis S. Stephanus Iacobo & præſbyteris.

Ipſos gradus eccleſiaſticos qui infra epiſcopum ſunt enumerat in fine epiſtolæ ad Antiochenos datæ, his verbis: Saluto ſanctum pręſbyterorum cœtum: ſaluto ſacros diaconos: ſaluto ſubdiaconos, lectores, cantores, oſtiarios, laborãtes, exorciſtas, cõfeſſores. Ibi etiá addit Ignatius hanc ſalutationem: Saluto cuſtodes ſanctarum portarum diaconiſſas: ſaluto Chriſti ſuſceptrices virgines, quibus fruar in Domino, ſaluto populum Dei à minimo vſque ad maximum.

IN epiſtola verò quam ſcripſit ad Philippenſes, ait: Dies feſtos ne inhonoretis. Quadrageſimam ne pro nihilo habeatis: imitationem enim

enim continet Domini cõ »
uerſationis. Hebdomadam »
poſt diem paſsionis ne de- »
ſpiciatis: quarta & ſexta fe »
ria ieiunate. Libet hic adij-
cere vnum canonem Apo-
ſtolorum omnino conueni-
entẽ cũ prædictis verbis B.
Ignatij. ſic enĩ habet: Si quis Cano. 69.
epiſcop⁹ aut pręsbyter, aut
diaconus, aut lector aut can »
tor, ſacram quadrageſimam »
paſchę, vel quartam feriam »
aut paraſceuen non ieiuna- »
uerit, deponitor, niſi corpo »
ris imbecillitate impedia- »
tur: ſi laicus ſit, communio- »
ne priuator. Vtinam hęc au »
re cordis attentè excipe- »
rent ſuperbi atque inobe-
dientes hæretici, qui neque
dies feſtos, neque ſanctam
Quadrageſimam, neque alia

Eccleſiæ ieiunia ſeruare vo
lunt, ſed ea omnia contem
nunt. Si (vt ipſi ſomniant)
nullum feſtum præter diem
dominicam tunc fuiſſet re-
ceptum, non diceret Igna-
tius, Dies feſtos ne inho-
noretis: ſed diceret, Diem
Dominicum ne inhonore-
tis. Proculdubiò dies Nati-
uitatis Chriſti, & Epipha-
niæ, aliaque feſta tunc cele
brabantur. Quod autem A-
poſtoli & Ignatius ſcribunt
de ieiunio quartæ ac ſextæ
feriæ, nunc Eccleſia non ob
ſeruat. Ipſa enim pro tempo
rum cauſarumq; conditio-
ne iuſtiſsimè nonnunquam
relaxat aut variat ea decre-
ta quæ ad conſuetudines ri-
tuſque externos ſpectāt: ſed
fidem nunquam immutat.
Porro

Porrò ieiunium Quadrageſi mę nõnulli magnę authoritatis Patres dicũt fuiſſe à Chriſto inſtitutũ. Certè Ignatius oſtendit illud debere à Chriſtianis ſeruari ad exemplũ Chriſti, quod ſeruandum Apoſtoli pręceperunt.

IDem Ignatius in epiſtola quá miſit ad Magneſianos ſcribit ita de dogmatibus ſiue traditionibus Apoſtolicis: Date operá, vt in Chriſti Dñi & Apoſtolorũ dogmatibus cõfirmemini. Et in epiſtola ad Philadelphienſes ait, Audiui quoſdá dicentes, Niſi in archiuis Euágelij inuenero, nõ credam. Talibus autẽ ego dico, quòd mihi archiua Ieſus Chriſtus eſt, cui non obedire, manifeſta pernities eſt. Durũ contra ſtimu

„ lum calcitrare, durum Chri-
„ ſto diffidere, durum abroga-
„ re prædicationem Apoſto-
„ lorum. In epiſtola quoque
„ ad ſuos Antiochenos data:
„ Adhortor, inquit, vos, atten
„ dere doctrinæ Apoſtolorum
„ & legi prophetiſque crede-
„ re. Nicephorus etiam Calli-
ſtus tertio libro hiſtorię ſuę
Cap. 19. ſequutus penè de verbo ad
Euſeb. l. 3. verbum Euſebium Cæſari-
Cap. 36. enſem, loquitur de beato
Ignatio hunc in modũ: Ab
„ omnibus celebratus Igna-
„ tius, Romam vt ibi leoni-
„ bus eſca obijceretur, ſi fidẽ
„ Chriſti non abiuraret, miſ-
„ ſus eſt: & Aſiam cum firma
„ militum cuſtodia vinctus
„ peragrans, eccleſiaſque op-
„ pidatim adiẽs, ſermonibus
„ familiaribus & cohorta-
tioni-

tionibus confirmabat. Et quoniam tunc primum hæreſes paulatim liberius ſe proferre auderent, admonebat vt ſibi ab eis cauerent, doctrinæque Apoſtolicarum traditionum conſtanter inſiſterent. Hæc Nicephorus. " " " " " " " "

Idem monet Paulus Apoſtolus dum ait: Fratres ſtate & tenete traditiones quas edocti eſtis, ſiue per ſermonem, ſiue per epiſtolam noſtram. *2. Theſ. 2.* " " "

Itaque fideles omnes non ſolùm ea quæ in diuinis literis ſunt expreſſa, verũ etiam illa quæ nobis ſermone fuerunt tradita, diligenter obſeruare debent. Vnde & Papias Hierapolitanus, quem Irenæus dicit Ioannis Apoſtoli auditorem fuiſſe, in procemio librorũ

Niceph. li. 3. cap. 20. Itē Euſeb. li. 3, ca. 39.

quibus verba dominica explanauit, ita (teſte Nicephoro) loquitur: Non grauabor quecūq; à breſbyteris rectè didici & rectè memini, exponere. Minimè enī ijs ſum delectat⁹ qui multa dicerēt, ſed qui vera docerent: neq; qui aliena, ſed qui à Domino, & ab eis quibus cū ipſa veritate conſuetudo fuit, tradita de fide præcepta cō memorarent. Quòd ſi aliquando aliquis præſbyterorum ſectator adueniret, eorum ipſorum requirebā ſermones: quid ſcilicet Andreas, quid Petrus dixiſſet: quid Thomas, aut Philippus, aut Simō, aut Iacobus: aut quid Ioannes, aut Matthæus, aut quid alius quiſpiam Domini diſcipulorum: aut quid

etiam

etiã Ariſtiõ,& Ioannes prę- "
ſbyter,& ipſi diſcipuli Dñi "
dicãt. Non enĩ tantũ me li- "
bris adiuuari, quãtũ viua & "
præſenti voce, arbitratus
ſum. Hic certè Papias affirmat, ſe diligenter requiſiſſe ea quæ ſine ſcripto ab Apoſt. & diſcipulis Dñi dicta traditaq; fuerãt: at pleriq; hæretici modò talia cõtẽnunt atque repudiant.

RVrſum Nicephorus decimo tertio hiſtorię eccleſiaſticæ libro, meminit b. Ignatij, ſcribẽs ita: Morẽ "
antiphonorũ carminũ Ec- "
cleſia antiquitus iã inde ab "
Apoſtolis accepit. Diuinum "
namque Ignatium qui cum "
Apoſtolis plurimo tempore "
vixit, quum per ecſtaſim "
animi conſternatus eſſet, "
viſio-

viſionem nouam vidiſſe fe-
» runt, ſanctos ſcilicet ange-
» los alternis & ſibi inuicem
» reſpōdētibꝰ carminibus ſan
» ctam Trinitatem hymnis
» & laudibus vehētes: Et ipſe
» primus hanc concinēdi for-
» mam Antiochenorum Ec-
» cleſiæ dedit. Vnde quaſi à
» fonte in alias Eccleſias Dei
» omnes, eiuſmodi conſuetu
do propagata eſt. Id ipſum ante Nicephorum ſcripſit Socrates Conſtantinopolitanus: Itaque cantus eccleſiaſticus quem nunc ſugillāt hæretici & antiquus eſt, & Deo acceptus.

SAnctus Polycarpus Smyrnenſis epiſcopus & martyr inſuperabilis (qui & ipſe vna cum Ignatio fuit diſcipulus Beati Ioannis Euangeliſtæ)

liſtæ) ſcribens ad Philippen ‟
ſes, ita de epiſtolis eiuſdem ‟
Ignatij loquitur: Epiſtolas ‟
Ignatij ab eo ad nos miſſas ‟
& alias item quas nobiſcũ ‟
habuimus, ita vt iuſsiſtis ad ‟
vos miſimus. Quæ quidem ‟
literis hiſce noſtris ſunt ad- ‟
iunctæ, quibus multum adiu ‟
uari poteritis: complectun- ‟
tur enim fidem & patien- ‟
tiam & ædificationem quæ ‟
ad Chriſtũ Dominũ noſtrũ ‟
refertur. Hæc verba quibus
Polycarpus approbat & lau
dat epiſtolas Ignatij, Nice-
phorus atque Euſebius re-
ferunt in ſuis hiſtorijs. Et
Irenæus tertio libro ſuo ad- Cap. 3.
uerſus hæreſes multum cõ-
mendat illam epiſtolá quá
Polycarpus ad Philippenſes
ſcripſit.

De

DE martyrio et ſacris reliquijs ipſius Ignatij,
Cap.19. Nicephorus tertio hiſtoriæ
„ ſuæ libro ita ſcribit: Quum
„ Romæ varia tormenta pertuliſſet Ignatius, neq; quid-
„ quam de conſtanti decenti-
„ que ſua ſentẽtia remiſiſſet,
„ poſtremò in medio thea-
„ tro duobus leonibus ob-
„ iectus, martyrio eſt defun-
„ ctus. Et carnes quidem e-
„ ius atque oſſa teneriora
„ beſtiæ deuorarunt: quæ-
„ cunque autem firmiora re-
„ liqua fuére, multo deinceps
„ tempore Roma Antiochi-
am ſunt perlata. Item li-
Cap.44. bro decimo quarto loquens
Nicephorus de Theodoſio
„ Auguſto, ait: Reliquias Igna-
„ tij cum magnifico appara-
„ tu Antiochiam reduxit,
„ &

& in eo loco quod Cœmite "
rium vocatur, veneratione "
magna repoſuit, & templũ "
ingens dæmonibus olim di "
catum, in ſacroſanctum fa- "
num mutatum, diuino mar "
tyri conſecrauit: vbi etiam "
quolibet anno publicè & "
magnificè feſtus dies eſt "
actus. Hæc Nicephorus. "
Eccleſia verò Smyrnenſis
quam rexerat beatus Poly-
carpus, ſcripſit epiſtolam ad
Eccleſias Ponti de marty-
rio eiuſdem Polycarpi, ſi-
cuti Euſebius & Nicepho-
rus teſtantur. In qua quidem *Euſeb. lib. 4. cap. 15.*
epiſtola hęc verba inter alia "
adnotata ſunt. Martyres "
tanq̃ diſcipulos Dñi diligi- "
mus et veneramur. Et paulò "
poſt de ſanctis reliquijs ipſi⁹
Polycarpi qui igne marty-
rium

rium complcuerat, eadem epiſtola loquitur ita: Nos ambuſta oſſa precioſiſsimis gemmis chariora, & omni auro probatiora per ignem
" facta collegimus, ac (ſicut
" conueniebat) ex more con-
" didimus. Quo in loco etiam
" nunc præſtante Domino ſo-
" lennes agimus celebreſque
" conuentus, maximè in die
" paſsionis eius. Hæc ibi. Au-
" diāt iſta hæretici, qui reliqui-
" as ſanctorū venerandas eſſe negāt, & feſtis eorum detrahunt.

❡ *EX SCRIPTIS* Sancti Clementis. & aliorum.

CAPVT VI.

CLemens b. Petri Apoſtoli diſcipulus, atq; eiuſdē in primatu eccleſiæ ſucceſſor & martyr glorioſus (cuius ſcripta meritò à nobis citanda erant ante ſcripta Ignatij & Dionyſij) in prima ſua epiſtola quam ad Iacobum Apoſtolum fratrem Domini ſcripſit, ita de ſancto Petro & de ſeipſo loquitur: Hic ipſe “
Petrus qui pro immēſa cha- “
ritate quā erga oēs hoīes ge “
rebat, palam cum omni fidu “
cia,

" cia (aduerſante etiam ty-
" ranno huius mundi)bonum
" prædicare non deſtitit, &
" regem omnium ſeculorum
" per orbem terræ, & vſque
" ad ipſius Romanæ vrbis hu
" ius notitiam, vt ipſa etiam
" ſaluaretur, inuexit. Hic(in-
" quam) pro pietate pati vo
" lens, præſentem vitam fi-
" niuit. In ipſis autem die-
" bus, quibus vitæ finem ſibi
" imminere præſenſit,in con
" uentu fratrum poſitus, ap-
" prehenſa manu mea repen-
" te conſurgens, in auribus
" totius Eccleſiæ hæc protu
" lit verba: Audite me fra-
" tres & conſerui mei, quo-
" niam vt edoctus ſum ab eo
" qui me miſit Domino &
" magiſtro meo Ieſu Chriſto,
" dies mortis meæ inſtat. Cle
men-

mentem hunc Epiſcopum
vobis ordino, cui ſoli meæ
prædicationis & doctrinæ
cathedram trado. Qui mi-
hi ab initio vſque in finem
comes indiuiduus fuit, &
per hoc veritatem totius
meæ prædicationis agno-
uit. Qui in omnibus ten-
tationibus meis ſocius ex-
titit, fideliter perſeuerans.
Quem præ cæteris exper-
tus ſum Deum colentem,
homines diligentem, caſ-
tum, diſcendi ſtudijs dedi-
tum, ſobrium, benignum,
iuſtum, patientem, & ſci-
entem ferre nonnullorum
(etiam ex his qui in verbo
Dei inſtituuntur) iniurias.
Propter quod ipſi trado
à Domino mihi rraditam
poteſtatem ligandi atque
ſol-

„ ſoluendi : vt de omnibus
„ quibuſcunque decreuerit in
„ terris , hoc decretum ſit
„ & in cœlis. Ligabit enim
„ quod oportet ligari,& ſol-
„ uet quod expedit ſolui,
„ tanquam qui ad liquidum
„ Eccleſiæ regulam nouerit.
„ Ipſum ergo audite, ſcientes
„ quia quicunque contriſtaue
„ rit doctorem veritatis, pec-
„ cat in Chriſtum , & patrem
„ omnium exacerbat Deum,
„ vnde & vita carebit. Hęc eo
„ dicente, ego procidens ad
„ pedes eius,rogabam, excu-
„ ſans me & declinans hono
„ rem cathedræ vel poteſta-
„ tem . At ille reſpondens:
„ Pro hoc(inquit)ne me ro-
„ gaueris.Hoc enim fieri ſta-
„ tutum eſt mihi , & eò ma-
gis quò te excuſas, quia hęc
cathe-

cathedra eũ, qui cupit illã "
et audacter expetit,nõ requi "
rit, ſed ornatum moribus
& in verbis eruditũ. & cęt.
Iſta aũt de ſe narrat Clemẽs
non ad ſui iactationem atq;
oſtentationem,ſed purè ad
Dei honorem, & quia res
ita expoſcebat, ac beatus
Petr⁹ ei p̃ceperat,vt poſtea
in eadẽ epiſtola teſtatur. Porrò hæretici qui Summum
Pontificem ſpernunt et eius
authoritatẽ nihilipendũt,
notent hic ea quæ Petrus
Apoſtolus de Clemente ſucceſſore ſuo dicit. Quod ſi
ſub veteri lege Deus voluit
aliquem eſſe ſummum ſacerdotem,cui alij obtemperare debebãt: profectò ſub noua lege non debuit in Eccleſia Dei deeſſe Summus Pontifex,

tifex, cui omnes obedirēt. Hæc autē verba in Deuteronomio de eo qui ſummo ſacerdoti recuſat parére ſcripta ſunt. Qui ſuperbierit
Deute.17.
„ nolens obedire ſacerdotis
„ imperio, qui eo tempore
„ miniſtrat Domino Deo tuo:
„ ex decreto iudicis morie-
„ tur homo ille, & auferes
„ malum de Iſrael: cunctúſ-
„ que populus audiens, ti-
„ mebit, vt nullus deinceps
„ intumeſcat ſuperbia. Hæc ibi. Si non eſſet vnus Summus Pontifex in Eccleſia, citò omnia in ea perturbarentur confunderenturque. Ipſe igitur pro vicario Chriſti habendus eſt, etiamſi nō rectè viueret, nam & Cæſarem vel Regem peruerſè viuentem agnoſcimus Re-

gem

gem eſſe:quum Paulus di- Rom.13.
cat non eſſe poteſtatem,niſi
à Deo,& eum qui poteſtati
reſiſtit,Deo reſiſtere.Beatus
Cyprianus martyr ſcribens
ad ſanctum Cornelium,ait:
Non aliundè hęreſes obortę "
ſunt aut nata ſchiſmata,quã "
inde quòd ſacerdoti Dei "
non obtẽperatur, nec vnus "
in Eccleſia ad tẽpus ſacer- "
dos,& ad tempus iudex vi- "
ce Chriſti cogitatur. "

DVm in eadem epiſtola Clemens proſequitur ſalutaria monita quibus B. Petrus inſtituebat eos qui tunc præſentes aderant,inter alia adducẽs ea quę ipſe Petrus de ſacramentali cõfeſsione (quã hæretici modò tãtopere auerſantur) dicebat,ſcribit hũc in modũ.

Si

Si fortè alicuius cor, vel li-
„ uor,vel infidelitas, vel ali-
„ quod malum ex his quæ ſu-
„ perius memorauimus laten
„ ter irrepſerit, nõ erubeſcat
„ qui animæ ſuę curam gerit,
„ confiteri hæc ei qui pręeſt,
„ vt ab ipſo per verbum Dei
„ & conſilium ſalubre cure-
„ tur:quo poſsit integra fide
„ & operibus bonis pœnas ę-
„ terni ignis effugere, & ad
„ perpetuæ vitæ præmia per
„ uenire. Et infra in eadem
„ epiſtola:Inſtruebat (inquit)
„ vnumquemq; actus vitę ſuæ
„ omni hora cuſtodire, & in
„ omni loco Deum reſpicere
„ ſe firmiter ſcire, cogitatio-
„ nes malas cordi ſuo adue-
„ nientes mox ad Chriſtum
„ allidere,& ſacerdotib⁹ Do-
„ mini manifeſtare. Hec ibi.

Quę

Quæ quidem verba, clarè di
cunt nos peccata noſtra eti-
amſi cogitatione tãtum ad-
miſſa ſint, debere confiteri
non ſolùm Deo, verùm etiã
coram ſacerdote. Beatus Cy
prianus martyr quinto ſer-
mone de lapſis, pulchra ad-
modũ ſcribit de hac ſancta
exomologeſi, quę corã ſacer
dote fieri debet. Certè Chri
ſtus dicit ſacerdotib⁹, Quo- *Ioan. 20.*
rũ remiſeritis peccata, re- "
mittuntur eis: & quorũ reti "
nueritis, retenta ſunt. Sicut "
aũt his verbis dat ſacerdo-
tibus poteſtatẽ remittendi
peccata: ita etiam eiſdem
verbis peccatorẽ obligat vt
confiteatur ſacerdoti pecca
ta ſua. Si enĩ vt peccata ſint
remiſſa abſolutio ſacerdota
lis neceſſaria eſt, proculdu-

bið etiam neceſſaria eſt peccatorum confeſsio: nam ſacerdos ſoluere non poteſt peccata quæ ſibi per confeſſionem detecta non fuerint. Notanda item ſunt verba Apoſtoli ſuprà commemorata, quibus ait, nos non ſola fide (vt hæretici perſuadere volunt) ſed integra fide ac bonis operibus effugere pœnas inferni, & conſequi præmia vitæ æternæ.

ET paulò poſt Clemens adhuc loquens de moni„ tis b. Petri, ait: Dicebat ie„ iunium & vigilias ſanctas „ amare, pauperes recreare, „ nudos veſtire, infirmos vi„ ſitare, ſitientes potare, „ mortuos ſepelire, & diligen„ ter eorum exequias perage-

re,

re,pro eiſq; orare & eleemoſynas dare. Quũ b.Petr⁹ Apoſtolus iſta docuerit, nullo modo audiendi ſunt hæretici,qui fideliũ defunctorum exequias vituperant, docentq; non eſſe orandum pro illis.

NOnnulli hæretici, licet dicant ſe credere vera eſſe ea quę Symbolo Apoſt. comprehenſa ſunt,dubitare tamen videntur,vtrũ Apoſtoli Symbolum illud ediderint ,quum ſcripturæ canonicę nuſquam id tradant. Sed Eccleſia Catholica de ea re nihil ambigit.Nam et Clemens in illa prima ſua epiſtola ad Iacobum fratrem Domini ſcripta ,ait:
" Fides & dilectio, totius bo
" nitatis eſt fundamentum.

» Sine fide enim placere Deo
„ nemo poterit. Chriſto ita-
„ q; reſurgẽte,& aſcẽdente in
» cœlũ, miſſo ſancto Spiritu,
collata Apoſtolis ſciẽtia lin
» guarum, ipſi Apoſtoli adhuc
» in vnum poſiti, Symbolum
» quod fidelis nunc tenet Ec-
„ cleſia (vnuſquiſq; quod ſen-
„ ſit dicendo) condiderunt, vt
» diſcedentes ab inuicem, hãc
regulam per omnes gentes
» prædicarent. Hæc ibi. In
ipſo Symbolo Apoſtolico
iſta verba inter alia haben-
tur. Credo ſanctam Eccle-
ſiam Catholicam. Miror au
tem qua fronte hæretici
dicant ſe hoc credere, quum
non eandem cum Eccleſia
catholica fidem amplectan-
tur, nec ipſi Eccleſiæ obtem
perare velint.

Poſt

POſt pauca Clemens loquens de Petro Apoſtolo itemque de ſeipſo, ſcribit ita: Epiſcopos per ſingulas ciuitates quibus ille nō miſerat, perdoctos & prudentes ſicut ſerpentes, ſimplicesq; ſicut colūbas (iuxta Domini præceptionem) nobis mittere pręcepit. Quod etiá facere inchoauimus, & (Domino opem ferente) facturi ſumus. Vos autem per veſtras diœceſes epiſcopos ſacrate & mittite: quia nos ad alias partes (quod idem iuſsit) agere curabimus. Aliquos verò ad Gallias Hiſpaniaſque mittemus, & quoſdam ad Germaniam & Italiam, atque ad reliquas gentes dirigere cupimus. Hæc Clementis Mat. 10.

 ver-

verba apertè coarguũt inſa-
niã hæreticorũ huius æui,
qui eccleſiaſticæ epiſcoporũ
conſecrationi impudenter
detrahunt. Poſtquam autẽ
Clemens ibidem expoſuit,
in quibus vrbibus ſanctus
Petrus dixerat ponendos
eſſe Primates ſiue Patri-
archas & Archiepiſcopos,
„ ſubiungit iſta verba: In
„ ſingulis reliquis ciuitati-
„ bus, ſingulos & non bi-
„ nos vel ternos aut plures
„ Epiſcopos conſtitui præce-
„ pit, qui non Primatum
„ aut Archiepiſcoporum, aut
„ Metropolitanorum nomi-
„ ne (quia matres ciuitatum
„ non tenent) ſed Epiſco-
„ porum tantum vocabulo
„ potirentur: quoniam nec
„ inter Apoſtolos par inſtitu-
tio

tio fuit, ſed vnus omnibus "
præfuit: Hoc tamen pro- "
uidendum ſtatuit, ne in vil- "
lis aut caſtellis vel modicis "
ciuitatibus conſtituerentur "
Epiſcopi, ne vile nomen "
eorum fieret. Epiſcopos er- "
go vicem Apoſtolorum ge- "
rere, Dominum docuiſſe di- "
cebat, & reliquorum diſci- "
pulorum vicem tenere de- "
bere præsbyteros inſinua- "
bat, &cæt. Etiam hinc "
diſcant hæretici huius tem
poris, Chriſtum aliqua do-
cuiſſe, quæ in ſcripturis ca-
nonicis expreſſa non ſunt.
Neq; enim in illis vſquam
legimus quòd Chriſtus do-
cuerit Epoſcopos vicē Apo
ſtolorum, & ſacerdotes vi-
cem aliorum diſcipulorum
gerere.

IN initio ſecundæ epiſtolę quam idem Clemens ſcripſit ad Iacobum fratrē Domini, oſtenditur quæ reuerentia & diligentia ſeruari debeat circa ſacram Euchariſtiam. Ibi enim iſta verba legimus: Tribus ordini-
» bus commiſſa ſunt ſacramē-
» ta diuinorum ſecretorum,
» id eſt, præsbytero, diacono,
» & miniſtro, qui cum timo-
» re reliquias fragmentorum
» corporis Dominici cuſtodi-
» re debent, ne qua putredo
» in ſacrario inueniatur, ne
» dum negligenter quicq̃ agi-
» tur, portioni corporis Do-
» minici grauis inferatur in-
» iuria.

ET pauló poſt ipſe Clemēs ait: De vaſis ſanè ſacris ita agēdū eſt. Altaris palla, ca-

la, cathedra, candelabrum "
& velum ſi fuerint vetuſtate "
conſumpta, incendio den- "
tur: quoniam non debent ea "
quæ in ſanctuario fuerint, "
malè tractari, ſed incendio "
vniuerſa tradantur. Cineres "
quoq; eorum in baptiſteriũ "
inferantur, vbi nullus tranſi "
tum habeat: aut in parietem "
aut in foſſas pauimentorum "
mittantur, ne introeuntiũ "
inquinentur pedibus. Pallas "
& vela quę in miniſterio ſan "
ctuarij ſordidata fuerint, dia "
conus cum humilibus mi- "
niſtris lauẽt: non eijcientes "
è ſanctuario velamina Do- "
minicæ menſæ, ne fortè pul "
uis Dominici corporis ma- "
lè decidat. De velis ianuarũ "
cura ſit oſtiarijs ex admoni "
tione maiorum, ne quis ne- "

 gli-

gligens aut ignarus, ad velũ ianuæ domus Domini manus inconditè tergat, ſed ſtatim coërcitus diſcat oĩs homo, quia velum atri domus Domini ſanctum eſt. Si fortè quiſpiam præsbyter vel diaconus ſacrarij ſindonem aut velum ſubtracta vendiderit: Iudæ Iſcariotis ſimilis æſtimabitur. Calicem ad perferendum ſanguinem Domini adaptatum, cum omni munditia miniſter præparet, ne non bene lotus calix, diacono offerenti cedat in peccatũ. Ad hunc modum cum omni honeſtate cuncta quæ ſuprà expoſuimus debent impleri. Tales ad miniſterium eligantur clerici, qui dignè poſsint Dominica ſa

cra

cramenta tractare. Hæc ibi. At huiuſmodi omnia riſui habent hæretici noſtræ ætatis.

IPſa item veſtimenta ſacra quibus ſacerdotes & miniſtri in diuinis officijs vtuntur, reijciunt atque conſpuunt hæretici, quum tamen etiam ſub veteri lege ſacerdotes peculiaribus ſacriſque veſtibus induti Deo miniſtrauerint. Quas quidem veſtes Deus iubet fieri in Exodo capite vigeſimo octauo, & ſubſequenti capite Moyſi dicit: Indues Aaron veſtimentis ſuis, id eſt, linea & tunica, & ſuperhumerali & rationali, quod cōſtringes balteo. Et pones tiaram in capite eius, & laminam ſanctam ſuper tiaram

Exod. 28.
Exod. 29.

tiaram, & oleum vnctionis fundes ſuper caput eius, atque hoc ritu conſecrabitur. Filios quoque eius applicabis, & indues tunicis lineis, cingeſque balteo, Aaron ſcilicet & liberos eius, & impones eis mitras, eruntq; ſacerdotes mihi religione perpetua. Et capite quadrageſimo rurſum Do-
Exod.40. minus ait Moyſi: Applicabis Aaron & filios eius ad fores tabernaculi, & lotos aqua indues ſanctis veſtibus vt miniſtrent mihi, vt vnctio eorum in ſacerdotium ſempiternum proficiat.

Tandem in fine epiſtolę idem Clemens iſta verba adijcit: Hæc præcepta à ſancto Petro Apoſtolo accepi, & tibi frater chariſsime inſi-

inſinuare curaui, vt ſeruari "
omnia præcipias ſine macu "
la. Si quis verò audierit te, "
vtilis erit miniſter Ieſu Chri "
ſti: qui autem non audierit "
te, ipſe ſibi damnationem "
accipiet. Porrò ſcribens hoc "
modo Clemens ad Iacobū Apoſtolum, non ſe doctorē eius arroganter conſtituit (ſicuti quidam inconſideratus ſcriptor putat) ſed illa quæ à Petro didicerat, humiliter exponit, quemadmodum & Petrus ipſi iuſſerat, & Iacobus cupiebat: vt eos qui cum Iacobo erant, omnéq; Eccleſiam tanq̃ vicarius Chriſti officium locumq́; ſummi Pōtificis obtinens, inſtruat.

RVrſum ipſe Clemens in alia epiſtola quá ſcribit

bit ad epiſcopos, præsby-
teros, diaconos, ac reliquos
clericos, & ad cunctos prin
cipes, omneſq; fideles, lo-
quitur de obedientia epiſco
pis exhibenda in hunc mo
,, dum: Si vobis epiſcopis nõ
,, obedierint omnes presby-
,, teri, diaconi, ac ſubdiaconi,
,, & reliqui clerici, omneſq;
,, principes, tam maioris or-
,, dinis quàm inferioris, atq;
reliqui populi, tribus & lin-
,, guæ non obtemperauerint,
,, non ſolùm infames, ſed &
,, extorres à regno Dei &
,, conſortio fidelium, atque à
,, liminibus ſanctæ Eccleſiæ
,, alieni erunt. Nam veſtrûm
,, eſt eos inſtruere, eorum eſt
,, vobis obedire vt Deo, cu-
,, ius legatione fungimini,
,, dicente Domino: Qui

vos

vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit. Et qui vos recipit me recipit: & qui me recipit, recipit eum qui me miſit. Nihil enim iniuſtius vel inhoneſtius eſt, quàm filios patribus rebelles, aut clericos vel laicos doctoribus, ſeu diſcipulos Magiſtris inobedientes vel proteruos exiſtere. Et infra in eadem epiſtola. Quicunque, inquit obediunt epiſcopis ſuis, videntur quidem aliquam gratiam conferre Deo: qui autem eis non obediunt, indubitanter rei & reprobi exiſtunt. Hic aures arrigant hęretici, qui præpoſitis Eccleſiæ obtemperare nolunt.

Exod.29. RVrſum in hac ipſa epiſtola Clemens ſcribit
„ ita:Primus pontifex Aaron
„ chriſmate cõpoſitionis per-
„ unctus, princeps populi fuit
„ &cæt.Ac Pauló poſt:Omnis
„ inquit,Pontifex ſacro chri-
„ ſmate perunctus,& in ciui-
„ tate conſtitutus , ſcriptu-
„ ris ſacris eruditus,charus et
„ precioſus hominibus eſſe
„ debet . Quem quaſi Chriſti
„ locum tenenté, honorare
„ omnes debent, eiq; ſeruire
„ & obedientes ad ſalutem
„ ſuam fideliter exiſtere,ſcien
„ tes quòd ſiue honor,ſiue in-
„ iuria quę ei defertur,in Chri
„ ſtum redundat, & à Chriſto
in Deum.Hæc ibi.Hæretici
noſtræ tempeſtatis diſcentes hinc epiſcopos ritè in ecleſia perũgi chriſmate,deſi

nant

nant id irridere.

POſtea Clemens loquitur de baptiſmo in hũc modum: Baptizetur vnuſquiſq; " in aquis perennibus, nomi" ne trinæ beatitudinis inuo" cato ſuper ſe, perunctus pri" mò oleo per orationem ſan" ctificato: vt ita demum per " hęc conſecratus, póſsit per" cipere locum cum ſanctis. " Sed hæretici nunc ſacram vnctionem vt pleraq; alia in baptiſmo temerè atq; impiè reijciunt. Diuinus quoq; Dionyſius Areopagita in li- *Cap. 2.* bro ſuo de eccleſiaſtica hierarchia, explicans ritus baptiſmi, dicit eũ qui initiatur, vngi ſacro oleo, anteq̃ trina in aquas immerſiõe cũ trinæ beatitudinis inuocatione abluatur, & eundem ita

ita baptizatũ ſancto chri-
ſmate ſignari: id quod etiã
nunc obſeruat Eccleſia Dei.
Et BaſiliusMagnus in libro
quẽ de ſpiritu ſancto ſcripſit
Cap.27. docẽs, ꝙ Eccleſia multa ex
traditione Apoſt. acceperit
quæ nuſq̃ in ſcripturis Cano
nicis ſunt adnotata, poſtq̃ lo
quutus eſt de ſigno crucis, de
cõuerſione noſtri ad oriẽtẽ,
dũ precamur atq; adoram⁹
(nã & ferè oẽs ſacrę baſilicę
ad Orientẽ ſpectant) & de li
turgia vel myſterio euchari
ſtico vbi plura dicimus quã
euangelium & Paulus com-
memoret: addit hæc verba:
» Conſecramus aquam bap-
» tiſmatis, & oleũ vnctionis,
» præterea ipſum qui baptiſ-
» mum accipit: ſed ex quibus
» ſcriptis? Nónne à tacita ſe-
cretaq;

cretaque traditione? Ipſam "
porrò olei inunctionē quis "
ſermo ſcripto proditus do- "
cuit? Iā ter ímergi hominē "
vnde eſt traditum? Reliqua "
itē quę fiūt in baptiſmo, ve- "
luti renūciare ſatanę & ange "
lis ei⁹, ex qua ſcriptura habe "
mus? Nónne ex priuata & "
arcana hac traditione? Nō- "
ne ex doctrina, quā Patres "
noſtri in ſilentio (quod cu- "
rioſos et ocioſos ſubmouet) "
ſeruarunt?

IN eadem epiſtola ſanctus Clemens de ſacrificio Miſſæ, ait: Hîc, id eſt, in "
præſenti vita poſitos opor- "
tet nos agnoſcere volunta- "
tem Dei. Quoniam in "
alijs locis ſacrificare & Miſ- "
ſas çelebrare non licet, "
niſi in quibus Epiſcopus "
pro-

„ proprius iuſſerit,& eo loco
„ qui ab epiſcopo regulariter
„ ordinato(tenente videlicet
„ ciuitatem)conſecratus fue-
„ rit.Hęc Apoſtoli à Domino
„ acceperunt & nobis tradi-
„ derunt: hæc nos docemus,
„ vobiſq́; & omnibus abſque
„ reprehenſiõe tenere mãda-
mus. Dei & Eccleſiæ hoſtes hæretici, qui ſanctum miſſę ſacrificiũ abominantur, diligenter expendant ea quæ Clemens hic dicit : ſimulq́; diſcant templa debere conſecrari ab epiſcopo.

POſt prædicta verba mox Clemẽs ſubiungit: Vnaquæq; res tempus ſuum habet & locum . Operum hic locus eſt:tempus verò meritorum eſt ſæculũ futurum. Ne ergo impediamur,ordinem

nem locorum ac temporũ "
permutantes:primò quę ſit "
Dei iuſtitia requiramus, & "
tanquã iter acturi; abundã- "
ti viatico, ſcilicet bonis o- "
peribus repleamur quò poſ- "
ſimus ad regnum Dei tan- "
quam ad vrbem maximam
puenire. Hęc ibi. Ergo ſola
fides nõ ſufficit ad ſalutẽ:ſed
etiam bona opera requirũ-
tur. Nam & Iacobus Apo-
ſtolus dicit, fides ſine operi-
bus mortua eſt. Nota etiam
beatum Clementem præ-
claram facere mentionem
meritorum, contra hæreti-
cos huius tempeſtatis.

IN calce quartę epiſtolę ſcri
bit de ſacramento baptiſ-
mi, & ſacramento cõfirma-
tionis in hæc verba: Omni- "
bus feſtinandum eſt, ſine mo "
ra

" ra renaſci Deo (per baptiſ-
" mum) & demum conſigna-
" ri ab epiſcopo, id eſt, ſepti-
" formē gratiam ſpiritus ſan-
" cti percipere, quia exitus vi
" tę vniuſcuiuſq; incertus eſt.
" Quū aūt regeneratus fuerit
" per aquā, & poſtmodū ſepti
" formi ſpiritus gratia ab epi-
" ſcopo, vt memoratū eſt, cō
" firmatus (quia aliter pfectus
" eſſe Chriſtianus nequaq̄ po-
" terit, nec ſedē habere inter
" pfectos, ſi nō neceſſitate ſed
" incuria aut voluntate remā-
" ſerit, vt à b. Petro accepim⁹,
" & vt cæteri ſancti Apoſtoli
" p̄cipiēte Dn̄o docuerūt) de-
" mū ex operibus bonis oſtē
" dat in ſe ſimilitudinē eius q
" eum genuit, Patris. Hęc ibi.
Inſaniūt igitur hęretici hu-
ius æui noſtri qui ſacramen
tum

tū cōfirmationis repudiāt, & p illud Dei gratiā hoī dari negāt. Nā & in Actis Apo. legim⁹ Petrū & Ioānē miſſos à cęteris Apoſtolis fuiſſe in Samariā ad eos qui verbū Dei receperant ac baptizati fuerāt, vt hi p illorū orationem & manuum impoſitionem conſignationemq́; confirmarētur, & ſpiritum ſanctum acciperent. vbi hęc "verba habentur: Miſerūt ad "eos Petrum & Ioannē. Qui "quū veniſſent, orauerūt pro "ipſis vt acciperent ſpiritum "ſanctum: nondum enim in "quenquam illorum venerat, "ſed baptizati tantum "erant in nomine Domini "Ieſu. Tunc imponebant "manus ſuper illos, & acci"piebant ſpiritum ſanctum.

Ine

Innocentius doctus ſanctiſ-
que Pontifex Romanus, qui
florebat circa annum Domi
ni quadringenteſimum o-
ctauum, in epiſtola quam
ſcripſit ad Decentium Egu-
binum epiſcopum, inter a-
" lia loquitur ita: Põtificibus
ſolis deberi, vt vel cõſignét
(baptizatos) vel paracletũ
ſpiritum tradant, non ſo-
lùm conſuetudo Eccleſiaſti
ca demonſtrat, verùm & il-
la lectio Actuum apoſtolorũ
quæ aſſerit Petrum & Ioan
nem eſſe directos, vt iam
baptizatis traderent ſpiri-
tum ſanctum. Moxq; ſubiũ-
git Innocentius, quòd licet
præsbyteri abſente vel pręſente
epiſcopo, dum bapti-
zát poſsint baptizatos vn
gere chriſmate frontem ta-
men

men ſacro oleo ſignare, ſit epiſcoporum duntaxat, quũ tradunt ſpiritum ſanctum.

ITem in quinta epiſtola ſua idem Clemens verba faciens de diuinis ſcripturis, ait: Diligenter obſeruandum eſt, vt lex Dei quũ legitur: non ſecundum proprij ingenij intelligentiam legatur vel doceatur. Sunt enim multa verba in ſcripturis diuinis, quæ poſſunt trahi ad eum ſenſum quem ſibi vnuſquiſq; præſumpſerit: ſed hoc fieri non debet. Oportet ab eó intelligentiam diſcere ſcripturarum, qui eam à maioribus ſecundum veritatem ſibi traditã ſeruauit. Vnde conſiliũ dantes, veſtram prudentiã hortamur, vt ab apoſtolicis re-

gulis non recedatis: ſed cō-
munem vitam ducentes, &
ſcripturas ſacras rectè intel-
ligentes, quæ Domino vo-
uiſtis, adimplere ſatagatis.
Prædictis verbis Clementis
adiungimus conſimilia ver-
ba beati Petri Apoſtoli in
Pet.3. ſecunda epiſtola ſua dicen-
„ tis: Chariſsimus frater no-
„ ſter Paulus ſecundum da-
„ tam ſibi ſapientiam ſcri-
„ pſit vobis, in omnibus e-
„ piſtolis loquens de his, in
„ quibus ſunt quædam diffi-
„ cilia intellectu, quæ indocti
„ & inſtabiles deprauant, ſi-
„ cut & cæteras ſcripturas ad
„ ſuam ipſorum perditionē.
„ Vos igitur fratres præſcien
„ tes cuſtodite, ne inſipien-
„ tium errore traducti excida
„ tis à propria firmitate. Si

hęc Petri & Clementis ver ba hæretici æui noſtri ritè attenderent, non ita impudēter aſſererēt diuinas ſcripturas nihil habere obſcuritatis, ob idq́; paſsim à quibúſuis hominibus poſſe tractari & exponi, nec illis tam inſolenter abuterentur ad tuenda ſua peruerſa dogmata. Monet autē Clemens eos ad quos ſcribit, vt ea quæ Domino vouerunt, adimplere ſatagant, ſicuti etiam propheta dicit: Vouete & reddite Domino Deo veſtro. Sed nūc nonnulli hæretici vota monaſtica quę Deo ſemel obtulerunt, ſacrilega horrēdaq́; impietate infringunt ac violant, & vt alij idem faciant, hortantur. *Pſal. 75.*

EPiſtolę beati Clementis poſitę ſunt in initio voluminis ſacrorũ Conciliorum. Quibus epiſtolis multum authoritatis tribuunt ſummi Pontifices, Anacletus, Euareſtus, & Alexander qui ex ordine Clementem ſubſequuti ſunt. Illas namq; ipſi ac plærique alij Pontifices honorificè citant, & earum verbis vtuntur in ſuis epiſtolis. Sed dolendum profectò eſt, quintam eiuſdẽ Clementis epiſtolá, quę de cõi vita tractat fœdiſſimè à neſcio quo hęretico conſpurcatam fuiſſe. Poſtquam enim in eius exordio Clemens dixit communem vitam neceſſariam eſſe his qui Deo irreprehenſibiliter militare, & vitam Apoſtolorum

rum eorumq́; diſcipulorum
imitari cupiũt: mox addita
ſunt verbą iſta: Communis ,,
enim vſus omniũ quę ſunt ,,
in hoc mũdo omnibus eſſe ,,
hoĩbus debuit, ſed per ini- ,,
quitatem alius hoc ſuũ eſſe ,,
dixit, & alius aliud, & ſic ,,
inter mortales facta diuiſio ,,
eſt. Denique Gręcorum qui- ,,
dam ſapientiſsimus hæc ita ,,
ſciens eſſe, ait cõia debere ,,
eſſe amicorũ oĩa. In oĩb⁹ aũt ,,
ſunt ſine dubio & cõiuges. ,,
& ſicut nõ poteſt, inquit, di ,,
uidi aër, neq; ſplendor ſolis, ,,
ita nec reliqua quæ cõiter ,,
in hoc mundo omnibus da ,,
ta ſunt ad habendum diuidi ,,
debere, ſed habenda eſſe cõ
munia. Hæc ibi. Quæ qui-
dem verba docentia vxores
communes debere eſſe, ab

impuro aliquo Nicolaita hic inſerta fuerunt. Sed quũ ſint deteſtabilia, & à mente ſancti Clementis, atque à Chriſtiana religione aliena, repudiari, & ex illo loco expungi debẽt. Ea autẽ habẽtur decimo libro recognitionũ ipſius Clemẽtis è grę ca lingua in latinã à Rufino Torano verſarum, nõ procul ab initio. Ibi enim pater Clemẽtis ſacro baptiſmate nondũ regeneratus, recitãs opiniões Philoſophorũ, grę corũ atq; gentiliũ, inter alia profert etiã verba illa abſurdiſsima. Et ea hęretic⁹ quiſpiã illic in quintã Clemẽtis epiſtolã (vt dictũ eſt) tranſtulit. Hoc ideo cõmemorauim⁹, ne quis legẽs illã vtiliſsimã epiſtolã, putet virũ caſtiſ ſimum

ſimū atq; ſanctiſsimum, aliquid ineptū aut turpe in ea ſcribere voluiſſe. Nam quòd ipſe caſtitatē vſq; ad vitę ſuę finē coluerit, teſtatur S. Ignatius in epiſt. ad Philadelph. data, ſcribēs hūc in modum
" Virgines ſolū Christum prę
" oculis habete, & eius patrē
" in precib' veſtris à ſpiritu il
" luminatę. Vtinā fruar veſtra
" ſāctitate, ſicut Helię, ſicut Ie
" ſu Nauę, ſicut Melchiſedec,
" Heliſęi, Hieremiæ, Ioannis
" Baptiſtæ dilecti illius diſci-
" puli, ſicut Timothei, Titi,
" Euodij, Clemētis qui in ca-
ſtitate de vita exierunt.

IN ipſi' Clemētis vita grę-cè ſcripta, quā Ioachimus Perionius latinā fecit, narratū eſt, vti idē Clemēs dijs ſacrificare recuſans, à Traia-

no Imperat, fuerit relegatus in exilium trás Pontũ apud Cherſoně, Vbi etiã tandẽ ab Auſidiano duce in profundum maris pręcipitatus eſt, ancora ad collũ eius religata. Quũq; Cornelius & Phœbus illius diſcipuli vna cũ aliorũ Chriſtianorũ multitudine in littore orarent, vt Deꝰ oſtẽderet ipſis martyris ſui corpus: mare mox diſceſſit ad ſtadia circiter viginti. Itaq; illi ingreſsi, inuenerũt in mari ſaxum, ſapiẽtia atq; prouidentia Dei paratũ, quod templi ſpeciem præ ſe ferebat, atque in eo corpus martyris cum dignitate ab angelis collocatũ. Diuinitus autẽ admoniti ſunt Cornelius & Phœbus, ne ſacrum corpus quod ibi pręclaré

clarè repoſitum erat, tranſferrent. Quibus etiam reuelatum eſt, fore vt quotannis eo tempore quo martyr ex hac vita exceſſerat, mare ſeptẽ continuis diebus curſum ſuum cohiberet, ijſque qui accedere vellent, tranſitum, vſque ad ipſum corpus concederet. Id quod & ſingulis annis accidit. Poſtq̃ igitur in beati Clementis vita omnia illa quę diximus narrata ſunt, iſta verba ſubiunguntur: Quum hæc ita eſſent, & Chriſtianorum o-" mnium qui Cherſonem in-" colebant, ad diem feſtum mi-" raculi, concurſus fieret: ibi " etiam Deus miraculum ædi-" dit ſuperioribus mirabilius, " & cæt. Aduertant hic hæretici quàm ſtupendis mira-"

H v culis

culis Deus cohoneſtet ſan-
ctos ſuos ſimulq́; conſiderēt
q̃ ſtultè ac temerè feſtis ſan
ctorū aduerſentur. De maxi
mis illis miraculis ad corp⁹
beati Clementis à Deo edi-
tis, etiam Nicephorus Calli
Cap.18. ſtus in tertio hiſtoriæ ſuæ li
bro mentionem facit.

¶ *EX SCRIPTIS* Sancti Anacleti & aliorum.

CAPVT VII.

BEatiſsimus martyr Anacletus ſancti Clementis in ſummo Pontificatu ſucceſſor, in ſecunda epi-

epiſtola ſua ad epiſcopos Italiæ ſcripta, ponit hęc verba: Prout Dominus tribuit, " & vt à beato Petro princi- " pe Apoſtolorum ſumus in- " ſtructi (à quo & præsbyter " ſum ordinatus) ſcribere vo- " bis, ſicut petiſtis non denegauimus. Non multò pòſt Anacletus appellat Euchariſtiam corpus Chriſti, ſicuti reuera eſt. Ait enim: Accuſa " tio eorum (ſcilicet ſacerdo- " tum) ſuper qua nos conſule- " re voluiſtis, non niſi ab ido- " neis & probatiſsimis viris, " qui & ſuſpicionibus & ſce- " leribus careant, fieri debet: " quia Dominus ſacri corpo- " ris ſui tractatores à vilibus " & reprobis ac non idoneis " perſonis infamari noluit " nec calumniari permiſit. "

IN eadem epiſtola Anacle-tus ſcribit ita de ſacerdo-tibus ac ſacerdotio: Non
„ propter decrepitam ſene-
„ ctutem, ſed propter ſapien-
„ tiã, præsbyteri (id eſt ſenio-
„ res) nominantur. Initium ſa
Gene.14. cerdotij fuit Aarõ: licet Mel
Gene.22. chiſedec prior obtulerit ſa-
Gene.26. crificium, & poſt hunc Abra
Gene.33. ham, Iſaac, & Iacob. Sed hi
„ ſpontanea voluntate non
„ ſacerdotali authoritate iſta
„ fecerunt. Cæterum Aaron
„ primus in lege ſacerdotale
„ nomen accepit, primuſque
„ pontificali ſtola indutus,
„ victimas obtulit, iubente
„ Domino ac loquẽte ad Moy
„ ſen: Accipe Aaron & filios
Exod.29. eius, & applicabis eos ad o-
„ ſtiũ tabernaculi teſtimonij.
„ Quumque laueris patrem
cum

cum filijs aqua, indues Aarõ "
veſtimentis ſuis, & cæt. Ana "
cletus deinde ſubiũgit: Quo "
loco contemplari oportet "
Aaron, ſummum ſacerdotẽ, "
id eſt, epiſcopum fuiſſe, por- "
rò filios eius præsbyterorũ "
demonſtraſſe figuram. Ac "
paulò poſt: In nouo, inquit, "
teſtamento, poſt Chriſtum "
Dominum à Petro ſacerdo "
talis cœpit ordo: quia ipſi "
primò Pontificatus in Ec- "
cleſia datus eſt. Hic ligandi *Matth. 16.*
atque ſoluendi poteſtatem "
primus accepit à Domino, "
primuſq; ad fidem populum "
virtute ſuæ prædicationis "
adduxit. Cæteri verò Apo- "
ſtoli cum eodem pari con- "
ſortio honorẽ & poteſtatẽ "
acceperunt, ipſumq; princi "
pem ſuum eſſe voluerunt: "
qui

„ qui etiam iubente Domino
„ in toto orbe diſperſi, Euan-
„ gelium prædicauerunt. In
„ locum eorum ſucceſſerunt
„ epiſcopi: Et paucis interie-
„ ctis. Electi, inquit, ſunt ab
„ eis ſeptuaginta diſcipuli,
„ quorum typũ gerunt preſ-
„ byteri, atque in eorũ locum
„ ſunt conſtituti in Eccleſia.
„ Hic oſtendit Anacletus qui à Petro Apoſtolo inſtitutus fuerat, ſacerdotes veteris teſtamenti geſsiſſe figuram ſacerdotum noui teſtamẽti: at hæretici nunc horrenda & plus quàm diabolica temeritate volunt abrogare ſacerdotium legis euangelicæ.

IPſe idẽ Anacletus in exordio tertiæ epiſtolæ ſuæ, quam ad omnes epiſcopos &

& ſacerdotes ſcribit, rurſum affirmat ſe à S. Petro Apoſtolorũ principe præſbyterũ fuiſſe ordinatũ. Ibiq; pauló poſt ait: De primatibus chariſsimi, ſuper quibus me quidam veſtrûm conſuluerunt, & Apoſtolicæ authoritatis (qua, licet indigni, Domino diſpenſante fungimur) decretum poſtulauerunt, aut ſi eſſe deberent aut nón: quantum hactenus de his à beato Petro Apoſtolo, & à reliquis Apoſtolis, atque à beato Clemente noſtro ſancto prædeceſſore & martyre nouimus ſtatutũ, denegare vobis minimè poſſumus. Et quis eſt, qui quęrẽtibus fratribus denegare poſsit dubitationes vel neceſsitates eorũ?

Sa-

„ Sacerdotũ, fratres, ordo bi
„ partitus eſt: & ſicut Domi-
„ nus illum conſtituit, à nullo
„ debet perturbari. Scitis au-
„ tem à Domino Apoſtolos
„ eſſe electos & conſtitutos,
„ & poſtea per diuerſas pro-
„ uincias ad prædicandũ di-
„ ſperſos. Quum verò meſſis
„ cœpiſſet creſcere, vidẽs pau
„ cos eſſe operarios, ad eorũ
„ adiumentum, ſeptuaginta
„ eligi præcepit diſcipulos.
Luc. 10. Epiſcopi vero Apoſtolorũ,
„ præsbyteri quoq; ſeptuagin
„ ta diſcipulorum locum te-
„ nent. Epiſcopi autem non
„ in caſtellis aut modicis ciui-
„ tatibus debent conſtitui,
„ ſed præsbyteri per caſtella
„ & modicas ciuitates atque
„ villas debent ab Epiſcopis
„ ordinari & poni: ſinguli ta-
men

men per ſingulos titulos « ſuos. Et Epiſcopus non ab « vno, ſed à pluribus debet « epiſcopis ordinari: & (vt di « ctum eſt) non ad modicam « ciuitatem (ne vileſcat no- « men Epiſcopi) ſed ad hono « rabilem vrbem titulandus « ac denominandus eſt. Presbyter verò ad quemcunque « locum vel Eccleſiam in eo « conſtitutam eſt præficiendus, in ea diebus vitę ſuę du « raturus, & cæt. In epiſtola ad epiſcopos Italiæ ſcripta Anacletus, ſicut à beato Petro inſtructus fuerat, dicit illos Pontifices qui epiſcopos conſecrant, debere eis manus cum ſanctis Euangelijs imponere, & more Apoſtolorũ ac Moyſis, capita eorũ ſacra vnctione vngere: quia inquit,

ĩquit omnis ſanctificatio cõ
„ ſtat in Spiritu ſancto , cuius
„ virtus ĩuiſibilis ſancto chriſ-
„ mati eſt permixta. Atten-
„ dant hæc hæretici qui ordi
nationem conſecrationẽq́;
ſacerdotum & epiſcoporũ
in Eccleſia Catholica ex in-
ſtitutione Domini fieri ſo-
litam, derident.

IN eadẽ epiſtola ipſe Ana-
cletus de primatu Roma-
næ Eccleſiæ (quam hæretici
ſuperbiſsimè contemnunt,
& odio atq; maledictis in-
ſectantur) ſcribit in hũc mo
„ dum: Sacroſancta Romana
„ & Apoſtolica Eccleſia, nõ ab
„ Apoſtolo ſed ab ipſo Dño
„ Saluatore noſtro primatũ
„ obtinuit, & eminentiam
„ poteſtatis ſuper vniuerſas
„ eccleſias ac totum Chriſtia-
ni

ni populi gregem aſſequuta "
eſt:ſicut ipſe beato Petro "
Apoſtolo dixit : Tu es Pe- *Mat.16.*
trus & ſuper hanc petram "
ædificabo Eccleſiam meam "
& portæ inferi non præua- "
lebunt aduerſus eam: & tibi "
dabo claues regni cœlorũ: "
& quæcunq; ligaueris ſuper "
terram erunt ligata & in "
cœlo: & quęcunque ſolueris "
ſuper terrã, erunt ſoluta & "
in cœlo. Adhibita eſt etiã ſo "
cietas in eadẽ Romana vr- "
be beatiſsimi Apoſtoli Pauli "
vaſis electionis: qui vno die "
vnoq́; tẽpore glorioſa mor- "
te cũ Petro, ſub principe Ne "
rone decertans, coronàtus "
eſt: & ambo ſanctã Roma- "
nam Eccleſiam conſecrarũt "
alijſq́; oĩbus vrbibus totius "
mũdi, eã ſua p̃ſentia atq; ve "
neran

„ nerando triumpho prætule„ runt. Et paulò infra idem „ Anacletus ait: Inter beatos „ Apoſtolos quædam fuit di„ ſcretio: & licet omnes eſ„ ſent Apoſtoli, Petro tamen „ à Domino eſt conceſſum, & „ ipſi inter ſe idipſum volue„ runt, vt reliquis omnibus „ pręeſſet Apoſtolis. Rurſūq; „ infra addit Anaclet᷑: Si quæ „ cauſæ difficiliores inter vos „ ortæ fuerint, ad huius ſan„ ctæ ſedis apicem eas quaſi „ ad caput referte, vt Apoſto„ lico terminētur iudicio: quia „ ſic Dominum velle, ab eoq; „ ita conſtitutum eſſe, ante„ dictis teſtimonijs declara„ tur. Hęc verò Apoſtolica ſe„ des, cardo & caput (vt præ„ tactū eſt) omniū Eccleſiarū „ à Domino, & non ab alio

eſt

eſt conſtituta. Et ſicut cardi "
ne oſtium regitur, ſic huius "
ſanctæ ſedis authoritate, o- "
mnes Eccleſiæ Domino di- "
ſponente regũtur. Hæc ibi.
Itidem in veteri lege diffi-
cilia quæq; ad ſummum ſa-
cerdotem & eius conſiliari-
os atque ad miniſtros refer-
ri debebãt. Sic enim in Deu Deut. 17.
teron. loquitur Deus: Si diffi "
cile & ambiguum apud te "
iudicium eſſe perſpexeris "
inter ſanguinem & ſangui- "
nẽ, & cauſam & cauſam, & "
iudicum intra portas tuas "
videris verba variari: ſurge "
& aſcende ad locum quem "
elegerit Deus tuus, venieſq; "
ad ſacerdotes Leuitici gene "
ris, & ad iudicem qui fuerit "
eo tempore, quæreſq; ab eis "
qui indicabunt tibi iudicij "
veri-

„ veritatem, & facies quod-
„ cunque dixerint qui præ-
„ ſunt loco quē elegerit Do-
„ minus, & docuerint te iu-
„ xta legē eius: ſequeris ſen-
„ tentiam eorum, nec declina
„ bis ad dexteram vel ad ſi-
niſtram. Porrò, quòd Chri-
ſtus beatum Petrum recto-
rem & caput Eccleſiæ ſuæ
conſtituerit, etiam ex his
quæ modo ſubiungemus,
manifeſtum eſt. Ipſe Domi-
nus Ieſus poſt reſurrectionē
ſuam antequam abiret aſcē
deretque in cœlum, eidem
Petro (quū Ioānes & Iacob[9]
Ioan. 21. frater eius ac Thomas præ-
„ ſentes adeſſent) ſpecialiter
„ dixit hæc verba: Paſce a-
„ gnos meos, Paſce oues me-
„ as. Vbi græce ſic ſcriptū eſt:
ποίμαι-

ποίμαινε τὰ πρόβατά μου.
Id eſt, more paſtoris atque
opilionis rege oues meas.
quaſi diceret: Ego Petre in
cœlum me recipio: tu tan-
quam vicarius meus prima-
tum tenens, guberna Eccle
ſiam meam, & pro ea ſedu-
lam curam gere. In initio
pſalmi ſeptuageſimi noni
illud poſitũ eſt, vbi dicitur: “
ὁ ποιμαίνων τὸν ἰσραὴλ “
πρόσχες. Qui regis Iſrael in- “
tende. Lucas etiam in Actis “
Apoſtolorum vtitur eodem Cap. 20.
verbo, vbi inducit Paulum “
inter alia dicentem : “
προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παν- “
τὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑ- “
μᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον “
ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαί- “
νειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ: “
Hoc eſt, “

„ Hoc eſt, Attendite vobis et
” vniuerſo gregi, in quo vos
” ſpiritus ſanctus poſuit epi-
” ſcopos, regere Eccleſiam
” Dei. Certè quidam ſcripto-
res græci regem appellant
ποιμένα eò quòd paſto-
ris ritu regat vel regere de-
beat populũ. Et Petrus Apo
ſtolus conſtitutus eſt ſupre-
mus Eccleſiæ paſtor atque
gubernator in terris.
Quare qui ipſius Petri legiti
mum ſucceſſorem, videlicet
Romanum ſummumq; Põ
tificem, negat eſſe ſub Chri
ſto caput totius Eccleſię mi
litantis, & ſeſe Apoſtolicæ
Sedi (cui omnes catholici
reuerentiam propter Chri-
ſtum ſemper habuerũt) adiũ
gere atq; ſubijcere nõ vult,
is proculdubiò ordinatio-
ni

ni Dei reſiſtit, & alienus ab Eccleſia eſt. Deſertor, infamis & profanus dici debet: quia reliquit domum Dei, reliquit antiquam illam & nobilem omnibuſque conſpicuam ciuitatem, quæ ſuper montem Chriſtum poſita, & ſuper petram apoſtolicam ædificata eſt: extra quam nullus Deo placere poteſt. Matth. 5.

ANicetus martyr & decimus Potifex Romanus, citat Anacletum in epiſtola ſua ad epiſcopos Galliæ miſſa, his verbis: De ordinationibus epiſcoporum, ſuper quibus nos conſulere voluiſtis, olim in ſancti prędeceſſoris noſtri Anacleti ordinationibus quædam iá decręta reperimus. Scimus

I enim

„ enim beatiſsimum Iacobũ
„ qui dicebatur Iuſtus, qui eti
„ am ſecundum carnem fra-
„ ter Domini nuncupatus eſt,
„ à Petro, Iacobo, & Ioanne
„ Apoſtolis, Hieroſolymorũ
„ epiſcopum eſſe ordinatum,
&cæt. Habentur hæc in e-
piſtola Anacleti ad epiſco-
pos Italiæ ſcripta.

IPſum ſanctiſsimum virũ Anacletum aliquando dia conum Petri Apoſtoli fuiſſe indicat ſanctus Ignatius in epiſtola ad Trallianos data,
„ vbi ait: Veneramini epiſco-
„ pum veſtrum ſicut Chriſtũ,
„ vt nobis beati pręceperunt
„ Apoſtoli. Qui ſine epiſco-
„ po, & præsbyteris, & diaco
„ nibus aliquid agit: pollu-
„ ta eſt conſcientia, & eſt
„ infideli deterior.

Quid

Quid enim eſt Epiſcopus, niſi qui principatum omnem & poteſtatem ſupra omnes obtinet (vt obtinere homo poteſt) qui eſt pro viribus Chriſti Dei imitator? Quid verò præsbyteri, niſi collegium ſacrum, conſiliarij & confeſsores Epiſcopi? Quid item diaconi, niſi imitatores Angelicarum virtutum, ei miniſtrantes miniſterium purum & immaculatum: vt ſanctus Stephanus, beato Iacobo: Timotheus ac Linus, Paulo: & Anacletus atque Clemens, Petro? Qui his inobediens fuerit, Atheus & impius omnino erit: Chriſtum improbans & eius ordinationem imminuens,

IN epiſtola eiuſdem Ignatij ad Mariam quandam pietati deditam ac ſanctam ſcripta, Anacletus apertè dicitur præceſsiſſe Clementē in ſummo Pontificatu. Ibi enim ita ſcriptum eſt etiá in codice græco: Quum Ro
" mæ eſſes apud beatum Pa-
" pam Anacletum, cui nunc
" ſucceſsit beatiſsimus Cle-
" mens Petri & Pauli audi-
" tor, &cæt. Sed fortaſſe nomina fuerunt olim tranſpoſita: ita vt loco Clementis poſitus ſit Anacletus, & loco Anacleti Clemens. Atq; hinc factum eſſe reor, vt & Irenæus, & Euſebius Cæſarienſis, & Nicephorus Calliſtus & alij in ſuis ſcriptis aſſerant Clementem ſucceſſiſſe Anacleto. Niſi potius di-

Iren. lib. 3. cap. 3. Euſeb. l. 3. cap. 14. Niceph. li. 2, cap. 35.

cen-

cendum ſit, vbi Anacletus præcedit Clementem, poſitum eſſe Anacletũ pro Cleto. Cuius quidem Cleti nullam mentionem prædicti ſcriptores facere videntur, quum tamen multi hiſtorici eum poſt Linum ante Clementem adminiſtraſſe Romanum epiſcopatum, dicant, viuente adhuc beato Petro Apoſtolo. Iam ſi in Irenæo, Euſebio, & Nicephoro Cletus pro Anacleto intelligendus eſt, omnino Anacletus ab eis omiſſus erit. Verùm quum ſummi Pontifices illis temporibus nõ admodum diu permitterentur viuere, ſed citò propter fidem Chriſtianam raperentur ad mortẽ atque martyrium: nihil mi-

rum, ſi in eorum vel ordine enarrando, vel nominibus exprimendis error aliquis eſſe potuerit. Nicephorus ſecundo hiſtoriç ſuç libro capite trigeſimo quinto indicare videtur Linum & Anacletum adminiſtraſſe epiſcopatum Romanũ, quũ Petrus Apoſtolus viueret. Dicit enim ipſum Petrum claues Eccleſiæ primũ quidem Lino, deinde Anacleto & poſt hos tertiò (ad mortem vadens) ſapientiſsimo Clementi commiſiſſe: additque poſtea hæc verba:
" Ipſe Clemens ſe à Petro in
" obitu eius electum dicere,
" & à Petro ſecundum numerare videtur. Alexãder quoq; martyr & quintus Pontifex ſummus, in epiſtola ſua ad

ad oés orthodoxos apertè dicit Clementem Petro ſuc ceſsiſſe. Idem affirmant cõplures alij Pontifices in ſuis epiſtolis. Tertullianus etiã loquens de illis quos Apoſtoli conſtituerunt in eccleſijs epiſcopos Smyrneorũ, inquit, eccleſia Polycarpum à Ioanne collatum refert, & Romana Eccleſia, Clementem à Petro ordinatũ edit. Hęc ille. Quum Nicephorus & alij dicant Petrum poſt primum ſuum in vrbem Romam aduentum adhuc peregrinationes ſuſcepiſſe, ac poſtremò Romam reuerſum eſſe: veriſimile eſt Linum & Cletum, abſente Petro, epiſcopatum Romanum adminiſtraſſe.

De praeſcrip. aduerſus haereticos.

Lib. 2. Cap. 35.

Sanè quòd Clemens Anacletum in Pontificatu præceſſerit, ipſemet Anacletus in epiſtola ad epiſcopos & ſacerdotes omnes data manifeſtiſsimè oſtendit, vti ſuprà videre licet.

¶ *EX SCRIPTIS* complurium ſanctorum Pontificum.

CAP. VIII.

Evareſtus martyr præclarus Anacleto in ſummo Pontificatu ſucceſſit, Hic decretum edidit de

de conſecratione baſilicarũ hiſce verbis: Omnes baſili- " cæ cum Miſſa ſemper debẽt " conſecrari, altaria verò pla- " cuit non ſolùm vnctione " chriſmatis, ſed etiam ſacer " dotali benedictione ſacrari. " Si verò altaria non fuerint " lapidea, ad celebranda diui- " na officia nõ conſecrentur. " Hęc Euareſtus. Hęretici moliuntur quidem ſanctas conſecrationes ac reliquas traditiones Apoſtolicas pioſq; ritus eccleſiaſticos abrogare: ſed fruſtrà in Dei Eccleſiá (quæ eſt firmiſsima veritatis columna) effrenes impetus faciunt. 1. Timo. 3.

ALexander Euareſti ſucceſſor & martyr Chriſti inuictus, in epiſtola ſua quam ſcripſit ad omnes Ortho-

thodoxos, ita de primatu & authoritate Romanæ Ec cleſiæ loquitur: Relatum eſt ad huius ſanctæ & Apoſtolicæ ſedis apicem (cui ſummarum diſpoſitiones cauſarum & omnium negotia Eccleſiarum ab ipſo Domino tradita ſunt, quaſi capiti, ipſo dicente principi Apoſtolorum Petro: Tu es Petrus & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meá) quòd quidam æmuli Chriſti eiuſque ſanctæ Eccleſiæ inſidiatores, ſacerdotes Dei ad iudices publicos accuſare pręſumant, &cęt.

Mat. 16.

IN eadem epiſtola ipſe Alexander de Miſſæ ſacrificio diſſerit in hunc modum: In ſacramentorum oblationibus quę inter Miſ-

ſarum ſolennia Domino "
offeruntur, paſsio Domini "
miſcenda eſt, vt eius (cu- "
ius corpus & ſanguis con- "
ficitur) paſsio celebretur, "
ita vt repulſis opinioni- "
bus ſuperſtitionum; panis "
tantum, & vinum aqua "
permixtum, in ſacrificio "
offeratur. Non debet e- "
nim (vt à patribus acce- "
pimus, & ipſa ratio docet) "
in calice Domini aut vi- "
num ſolum, aut aqua ſola "
offerri, ſed vtrumque per- "
mixtum, quia vtrumque "
ex latere eius in paſsione "
ſua profluxiſſe legitur.) "
Ipſa verò veritas nos "
inſtruit, calicem & pa- "
nem in ſacramento offer- "
re, quando ait: Accepit Ie "
ſus panem & benedixit, "
dedit,

Luc.22. deditq́ue diſcipulis ſuis di-
1.Cor.11. cés:Accipite & manducate,
„ hoc eſt enim corpus meum
„ quod pro vobis tradetur.
Mat.26. Similiter poſtq̃ cœnauit, ac-
„ cepit calicem,deditq; diſci
„ pulis ſuis dicens : Accipite
„ & bibite ex eo omnes,quia
„ hic eſt calix ſanguinis mei,
„ qui pro vobis fundetur in
„ remiſsionem peccatorum.
„ Crimina enim atq; peccata
„ oblatis his Domino ſacri-
„ ficijs delẽtur.Idcirco & paſ-
„ ſio eius in his commemo-
„ randa eſt qua redempti ſu-
„ mus,& ſępius recitanda,at-
„ que hæc Domino offeren-
„ da.Talibus hoſtijs delecta-
„ bitur & placabitur Domi-
„ nus, & peccata dimittet
„ ingentia.Nihil enim in ſa-
„ crificijs maius eſſe poteſt,
quàm

quã corpus & ſanguis Chri„
ſti. Nec vlla oblatio hac po„
tior eſt: ſed hæc omnes „
pręcellit. Quæ pura conſci„
entia Domino offerenda „
eſt, & pura mente ſumen„
da, atque ab omnibus vene„
randa.

CÆterum de benedictione & conſecratione aquæ luſtralis (quam profani hęretici nunc riſu & cachinnis proſequuntur) idẽ beatiſsimus Alexander eodem loco verba iſta mox ſubiungit: Aquam ſale cõnſperſam „
populis benedicimus, vt ea „
cuncti aſperſi ſanctificentur „
ac purificentur, quod & o„
mnibus ſacerdotibus faci„
endum eſſe mandamus. Nã „
ſi cinis vitulæ aſperſus ſan„
guine populũ ſanctificabat „

„ ac mundabat : multò ma„ gis aqua ſale aſperſa, di„ uiniſque precibus ſacrata, „ populum ſanctificat atque „ mundat & expurgat,& cæ„ tera bona multiplicat, & „ inſidias diaboli auertit, & „ à fantaſmatis verſutijs ho„ mines defendit. Nam ſi ta„ ctu fimbriæ veſtimenti Sal„ uatoris ſaluatos infirmos „ eſſe non dubitamus, quan„ tò magis virtute ſacrorum „ eius verborum diuinitus ſa„ crantur elementa, quibus ſa„ nitatem corporis & animæ „ humana percipit fragilitas. „ His ergo & alijs inſtructi „ documentis, vota ſingulorũ „ Domini ſacerdotes reſpici„ te, & in virtute Spiritus ſan„ cti, diuinis precibus per mi„ niſterium vobis diuinitus

col-

collatum, perficere cura- "
te. Elementa quoque tam "
ea quæ prædiximus, quàm "
cætera diuinis apta vſibus, "
& humanis neceſſaria infir
mitatibus, ſacrate.

XYſtus martyr venera-
bilis, qui poſt Alexan
drum functionem Ponti-
ficiam ſuſcepit, in ſecun-
da epiſtola ſua ſcribit de va
ſis ſacris hoc modo.

Cognoſcat veſtra ſapien "
tia chariſsimi fratres, quia "
in hac ſancta ſede Apoſto- "
lica à nobis & reliquis Epi "
ſcopis, cæteriſque Domini "
ſacerdotibus ſtatutum eſt, "
vt ſacra vaſa non ab alijs, "
quàm à ſacratis Dominoq; "
dicatis contrectentur ho- "
minibus.

Indignum

„ Indignum enim valde eſt,vt
„ ſacra Domini vaſa quęcun-
„ que ſint,humanis vſibus ſer
„ uiant , aut ab alijs quàm à
„ Domino famulantibus,eiq;
„ dicatis tractentur viris.Hęc
ibi.Quàm iuſtè de ſacris va-
ſis iſtud fuerit ſtatutum, in-
dicat nobis religio quæ cir
ca talia etiam in veteri lege
ſeruabatur . Certè Balſaſar
rex Babylonis , quum vaſis
cultui veri Dei conſecratis,
in profano conuiuio vſus fu
iſſet, diuinam vltionem re-
Danie.5. pentè ſenſit , vt in Daniele
habetur. In fine illius epiſto
„ læ Xyſtus ait: Nos , fratres,
„ nullũ perdere volumus, ſed
„ ipſe ſe perdit,qui piè conſi-
„ derata auertit , & qui Apo-
„ ſtolorũ & huius ſanctę ſedis
„ decreta libenter violat.

The-

THeleſphorus Xyſti ſuc ceſſor & martyr glorioſus in epiſtola ſua diſſerit de ieiunio ante Paſcha, deque celebratione Miſſarum, hūc in modum: Credimus ſanctam fidem veſtram in Apoſtolorum eruditione fundatam, hanc tenere & hāc populis vniuerſis exponere, quæ videlicet à conſtitutis Apoſtolorum eorumque ſuc ceſſorum nulla ratione diſſentit, per quos iuſtum eſt cęteros erudiri. Quapropter cognoſcite à nobis, & à cunctis Epiſcopis in hac ſancta & Apoſtolica ſede congregatis ſtatutum eſſe, vt ſeptē hebdomadas plenas ante ſanctum paſcha, omnes clerici in ſortē Domini vocati, à carne ieiunēt. Et paulò poſt

,, pòſt: Has ergo ſeptem heb=
,, domadas omnes clerici à
,, carne et delitijs ieiunent et
,, hymnis et vigilijs atq; ora
" tionibus domino inhærere.
" die noctuq; ſtudeant. Nocte
" verò ſancta natiuitatis Do-
" mini Saluatoris Miſſas cele
,, brent, & hymnum angelicũ
,, in eis ſolenniter decantent,
,, quoniam in eadẽ nocte ab
,, angelo paſtoribus nunciat⁹
,, eſt. Item infrà: Reliquis tem
,, porib⁹ Miſſarũ celebratiões
,, ad horam diei tertiá mini-
,, mè ſunt celebrandæ, quum
,, & eadẽ hora dominus cruci
,, fixus ſit, & ſuper Apoſtolos
,, Spiritus Sanctus deſcendiſſe
,, legatur. Ab Epiſcópis autẽ
,, idem angelicus hymnus
,, pro tempore & loco in
,, Miſſarum ſolemnijs cele-
bran-

brandus eſt,atq; ſolenniter "
recitandus. Moxque addit "
Theleſphorus:Ipſi qui pro- "
prio ore corpus Domini cõ "
ficiunt,ab omnibus ſunt au "
diendi.

HYginus martyr Theleſ phoro ſucceſsit.Is pro- mulgauit decretũ huiuſmo di:Omnes baſilicæ cũ Miſſa " debent ſemper conſecrari " & Eccleſiæ deſtructæ.Ligna " Eccleſiæ dedicatæ non de- " bent ad aliud corpus iungi, " niſi ad aliam Eccleſiam,vel " igni ſunt comburenda, vel " ad profectum in monaſterio " fratribus.In laicorum verò " opera non debent admitti. " Ex his Hygini verbis con- ſtat fuiſſe tunc monaſteria.

PIus martyr poſt Hygi- num Romanam Eccle- ſiam

ſiam rexit. Hic in epiſtola
ad vniuerſos Chriſti fideles
ſcripta, loquitur de ſolenni-
tate Paſchę, & capite Eccle
„ ſiæ hoc modo: Noſſe vos vo-
„ lumus, quòd Paſcha die Do-
„ minica annuis ſolennita-
„ tibus ſit celebrandum. Iſtis
„ enim temporibus Hermas
„ doctor fidei & ſcripturarũ
„ effulſit inter nos. Et licet
„ nos idem Paſcha prædicta
„ die celebremus, quia tamẽ
„ quidam inde dubitauerunt,
„ ad corroborandas animas
„ eorum, eidem Hermæ ange
„ lus Domini in habitu paſto
„ ris apparuit, & præcepit ei,
„ vt Paſcha die Dominico ab
„ omnibus celebraretur. Vn-
„ de & nos Apoſtolica autho
„ ritate inſtruimus oẽs eadẽ
„ ſeruare debere; quia nos
eadem

eadem ſeruamus: nec debe- "
tis à capite quoquo modo "
diſsidere. Et paulò poſt: "
Chriſtus eſt caput omnis "
principatus & poteſtatis: "
qui & hanc ſanctam Sedem "
Apoſtolicam omnium Ec- "
cleſiarum caput eſſe præce- "
pit, ipſo dicente principi Mat. 16.
Apoſtorum Petro: Tu es Pe "
trus & ſuper hanc Petram "
ædificabo Eccleſiam meam "
& cæt.

ET in epiſtola ad Italos data, ipſe Pius de prędijs eccleſiaſticis quæ plæriſque in locis nunc hęretici diri- piunt, ſcribit ita: Prædia di- "
uinis vſibus tradita, quidam "
humanis applicant vſibus, "
& Domino Deo (cui tradi- "
ta ſunt) ea ſubtrahũt vt ſuis "
vſib' inſeruiãt. Quapropter "
ab

ab omnibus illius vſurpationis contumelia depellēda eſt, ne prędia vſibus ſecretorum cœleſtium dicata, à quibuſdam irruentibus vexentur. Quod ſi quiſpiam præſumpſerit, ſacrilegus habeatur & ſicut ſacrilegus iudicetur. Ipſos autem qui hoc agunt clericos & domini ſacerdotes perſequi, eoſq; infamare audiuimus, vt malū ſuper malum addant, & deteriores fiant: non intelligentes quòd Eccleſia domini in ſacerdotibus conſiſtit & creſcit in templum Dei. Et ſicut qui Eccleſiá Dei vaſtat, & eius prædia & donaria expoliat & inuadit, fit ſacrilegus: ſic & ille qui eius ſacerdotes inſequitur, ſacrilegij reus exiſtit, & ſacrilegus

gus iudicatur. "

IDē Pius de velatione ſiue cōſecratione virginū, ait: Virgines nō velētur ante viginti quinq; annos ætatis, niſi fortè neceſsitate periclitātes pudicitiæ virginalis. Et non ſunt conſecrandę niſi in Epiphania, & in albis Paſchæ & in Apoſtolorū natalitijs, niſi cauſa mortis vrgēte. Hęretici tēporis noſtri, qui nullū feſtū præter diē Dominicam ſeruare volunt, aduertant hic exprimi etiā Epiphaniá & natalitia Apoſtolorū. Certè ſanctus Fabianus vndecimus ab illo Pio Pōtifex Summ⁹ & martyr pręclarus, in initio primæ epiſtolæ ſuæ ſic ſcribit: Septē diaconos in vrbe Roma per ſeptē regiones ciui-

tatis ſicut à Patribus accepi-
" mus, habemus: qui per ſin-
" gulas hebdomadas et Domi
" nicos dies, atque feſtiuitatũ
" ſolénia cum ſubdiaconibus
" & Acoluthis ac ſequacium
" ordinum miniſtris iniuncta
" ſibi obſeruant miniſteria, &
" parati omni hora ſunt ad
" diuinum officium peragen-
" dum.

ETiam de ſanguine Domini Pius hoc decretum nobis reliquit: Si per
" negligentiá aliquid de ſan-
" guine Domini ſtillauerit in
" terram, lingua lambantur,
" tabula radatur. Si non fue-
" rit tabula, vt non conculce-
" tur loc⁹ corrodatur, & igne
" conſumatur, & cinis intra
" altare recondatur. Si ſuper
" altare ſtillauerit calix ſor-
beat

beat miniſter ſtillam: & lin "
teamina quę ſtilla tetigerit, "
tribus vicibus miniſter ab- "
luat, calice ſubterpoſito, & "
aqua ablutionis ſumatur, & "
iuxta altare recondatur. "

ANicetus martyr poſt Pium Eccleſiæ Dei præfuit: ſub quo beatus Polycarpus adhuc ſuperſtes Romã venit (vt Irenæus & Euſebius atque Nicephorus referunt) propter quęſtionem quæ de Paſchate inciderat. Hic Anicetus in epiſtola, quam ad Galliæ Epiſcopos ſcripſit, ita de coma clericorum loquitur: Prohibete fra "
tres per vniuerſas regio- "
num veſtrarum eccleſias & "
curate, vt clerici (qui laicis "
& ſimplicibus, virtutis, ho "
neſtatis, pudicitiæ & graui- "

tatis exẽplar eſſe debent, ac
ſeipſos tãq̃ ſignũ purioris vi
tę, rudioribus ad imitatio-
nẽ prudẽter exhibere) iuxta
Apoſtolũ comã non nutriãt,
ſed deſuper caput in modũ
ſphæræ radant, quia ſicut
diſcreti debent eſſe in con-
uerſatione, ita & in tonſu
ra & omni habitu diſcreti
debent apparere.

SOter martyr Aniceto in
adminiſtratione ſanctæ
eccleſię ſucceſsit. Is de Miſſę
ſacrificio ſic cõſtituit: Cẽſui-
mus conuenire, vt quum à
ſacerdotibus Miſſarum tem
pore ſacra myſteria conſe-
crantur, ſi ęgritudinis acci-
dat quilibet euentus, quo
cœptũ nequeat expleri my-
ſterium, ſit liberũ epiſcopo,
vel presbytero, vt cõſecra-
tio-

tionē expleat officij cœpti. Et infra: Nullus, inquit, poſt cibum potumq́; ſiue quodlibet minimum ſumptū Miſſas facere, nulluſq́; abſq; patentis moleſtiæ prouentu miniſter vel ſacerdos quū cœperit, īperfecta officia præſumat omnino relinquere.

¶ *EX SCRIPTIS* ſanctorum Irenæi, Iuſtini et Hippolyti.

CAP. IX.

QVum Soter vita defunctus eſſet, B. Eleutherus Eccleſiā regendam ſuſcepit. Irenæus autem mar-

tyr clariſsimus, ſancti Polycarpi quondam auditor, vixit ſub Aniceto & Sotere atque etiam Eleuthero Pontificibus. Nam quòd ſuo tempore Eleutherus fuerit pontifex, ipſe indicat tertio aduerſus hæreſes libro, vbi recenſet ex ordine Pontifices Romanos. Ita enim
„ ſcribit: Quum Aniceto ſuc-
„ ceſsiſſet Soter, nunc duode
„ cimo ab Apoſtolis loco epi-
„ ſcopatum habet Eleuthe-
„ rus. Hic igitur Ireneus quar
„ to libro aduerſus hæreſes
Cap. 32. loquitur de Euchariſtiæ ob
„ latione in hunc modum:
„ Dominus diſcipulis ſuis dās
„ conſilium primitias Deo
„ offerre ex ſuis creaturis, nō
„ quaſi indigenti, ſed vt ipſi
„ nec infructuoſi, nec ingrati

ſint,

ſint,eum qui ex ſubſtantia "
panis eſt,accepit & gratias Matth.26.
egit,dicens,Hoc eſt corpus "
meum:& calicem ſimiliter "
qui eſt ex ea creatura quæ "
ſecundum nos eſt,ſuum ſan "
guinem confeſſus eſt:& no
ui teſtamenti nouã docuit "
oblationem:quam Eccleſia "
ab Apoſtolis accipiens, in "
vniuerſo mũdo offert Deo. "
De quo in duodecim pro- "
phetis Malachias ſic præ- Mal.1.
ſignauit: Non eſt mihi vo- "
luntas in vobis dicit Domi "
nus omnipotẽs, & ſacrifi- "
cium non accipiam de ma
nibus veſtris: quoniam ab "
ortu ſolis vſq; ad occaſum "
nomẽ meũ glorificatur ĩter "
gẽtes,& in omni loco incẽ "
ſum offertur nomini meo, Cap.34.
& ſacrificiũ purũ. Et paulò "

poſt addit Irenæus: Eccleſiæ
„ oblatio quam Dominus do-
„ cuit offerri in vniuerſo mũ-
„ do, purum ſacrificium repu-
„ tatum eſt apud Deum, & ac
„ ceptum eſt ei. Hæretici qui
blaſphemias in nouam no-
ui teſtamenti oblationem,
hoc eſt, in Euchariſtię Miſ-
ſæq́; ſacrificium impio ore
euomunt, & negant Chri-
ſtum illam oblationem in-
ſtituiſſe ac docuiſſe: expen-
dant diligenter prędicta Ire
næi verba: expendant item
verba Martialis quæ ſupra
citauimus, & verba tertij
canonis Apoſtolici. Certum
planè eſt, Apoſtolos à Chri-
ſto didiciſſe, & Eccleſiam
ab Apoſtolis accepiſſe præ-
cellentiſsimam iſtam nouæ
legis oblationem. Cæterũ
poſt

poſt initium libri quinti Irenæus ait: Quando & mixtus calix & fractus panis percipit verbum Dei, fit Eucharistia ſanguinis & corporis Christi. "

Libro tertio ipſe idem Irenæus magnificè Eccleſiam Romanam cõmendat ſcribens ita: Maximæ & antiquiſsimæ & omnibus cognitæ, à glorioſiſsimis duobus Apoſtolis Petro & Paulo Romæ fundatæ & conſtitutæ eccleſię traditionẽ, quã habet ab Apoſtolis, & annunciatã hominibus fidem per ſucceſsiones epiſcoporum peruenientem vſque ad nos, indicantes: confundimus oẽs eos qui quoquo modo vel per ſui cõplacentiã prauam, vel per vanam Cap. 5.

„ gloriam, vel per cœcitatem
„ & malam ſententiam, ali-
„ ter quàm oportet colligũt.
„ Ad hanc enim Eccleſiá pro-
„ pter potentiorem principa
„ litatem neceſſe eſt omnem
„ conuenire Eccleſiam, hoc
„ eſt, eos qui ſunt vbique fide-
„ les: in qua ſemper conſerua-
„ ta eſt ea quæ eſt ab Apoſto-
„ lis traditio.

Cap. 3. ET paulò poſt enumera-
tis Pontificibus Roma-
„ nis ait Irenęus: Hac ordina-
„ tione & ſucceſsione, ea quę
„ eſt ab Apoſtolis in Eccleſia
„ traditio peruenit vſque ad
„ nos. Et eſt pleniſsima hæc
„ oſtenſio, vnã & eandẽ viuifi
„ catricẽ fidẽ eſſe quæ in Ec-
„ cleſia ab Apoſtolis vſq; nũc
„ ſit cõſeruata et tradita in ve
„ ritate. Et Polycarpus non
ſolùm

ſolùm ab Apoſtolis edoctus «
& conuerſatus cũ multis ex «
his qui Dominũ noſtrum vi «
derũt, ſed etiã ab Apoſtolis «
in Aſia, in ea quę eſt Smyr «
nis eccleſia cõſtitutus epiſco «
pus, quem & nos vidimus «
in prima noſtra ætate (mul «
tum enim perſeuerauit; & «
valde ſenex glorioſiſsimè «
& nobiliſsimè martyri- «
um faciens, exiuit de hac «
vita) hic docuit ſemper quę «
ab Apoſtolis didicerat, quæ «
& Eccleſiæ tradidit, & ea «
ſola ſunt vera. Et poſteà «
Irenæus ſcribit ita: Non Cap. 4.
oportet quærere apud alios «
veritatem, quam facile eſt «
ab Eccleſia ſumere: quum «
Apoſtoli quaſi in depoſito- «
rium diues pleniſsimè in «
eam contulerint omnia, «

» quæ ſunt veritatis, vt om-
" nis quicunq; velit, ſumat ex
" ea potum vitæ. Hæc enim
" eſt vitæ introitus: omnes
" reliqui fures ſunt & latro-
" nes. Propter quod oportet
" deuitare quidem illos: quæ
" autem ſunt Eccleſiæ cum
" magna diligentia diligere,
" & traditionem veritatis ap
" prehendere. Quid enim? Si
" de aliqua modica queſtione
" diſceptatio eſſet, nonne o-
" portet in antiquiſsimas re-
" currere eccleſias, in quibus
» Apoſtoli conuerſati ſunt, &
» ab eis de preſenti quæſtione
» ſumere quod certum & li-
» quidum eſt? Quid autem ſi
» neq; Apoſtoli quidē ſcriptu
» ras reliquiſſent nobis, non-
" ne oportebat ordinē ſequi
" traditionis quā tradiderūt
his

hisquibuscommittebāt ec- "
cleſias? Notent hęc hęretici "
qui Apoſtolorum ſanctorūq; "
Patrum traditiones contē-
nūt, & nihil eſſe certæ fidei
dicūt, niſi ſit expreſſe poſitū
in Canonicis ſcripturis.

IVſtinus philoſophus & martyr floruit non multò ante Irenæum. Is in ſecunda Apologia ſua pro Chriſtianis, de libertate arbitrij quā homini ineſſe plerique hæretici modò impudentiſsimè negant, ſic loquitur: Pœ- "
nas & præmia pro digni- "
tate operum cuique reddi "
verum eſt & compertum "
ex prophetarum oraculis. "
Alioqui ſi fato regerentur "
omnia, nihil omnino re- "
lictum eſſet in noſtra pote- "
ſtate. Nam ſi fatali lege "
alius

„ alius bonus eſſet, alius ma-
„ lus: nec laudem ille, nec hic
„ mereretur vituperium. Et
„ niſi homines arbitrio poſ-
„ ſint turpia fugere, honeſta
„ ſectari: extra culpam erunt,
„ quicquid etiam agant. Et
„ paulò pòſt: Hominem, in-
„ quit, longè alia conditione
„ creauit Deus, quàm quadru
„ pedes diſcernendi, eligen-
„ dique facultate carentes. A-
„ lioqui nullam laudem me-
„ reri potuiſſet, ſi non ſpontè
„ virtutem prætuliſſet vitio:
„ neque ſi malus fuiſſet, pœnā
„ merebatur. Didicimus autē
„ hæc à ſancto prophetico ſpi
„ ritu, quo afflatus Moſes nar
„ rat Deum ſic loquutum ho
„ mini recens à ſe ficto: Ecce
„ ante faciem tuam bonum
„ & malum: tu bonū eligito.
Item

Item Eſaias alius propheta ex perſona patris Domini- " que omnium Dei, ſic loqui- " tur: Lauamini, mūdi eſtote, " auferte malitias ab anima- " bus veſtris : diſcite bonum " facere. Si volueritis, & meā " pacem audieritis, bona ter- " ræ comedetis : quod ſi non " exaudieritis, deuorabit vos " gladius, nam os Domini lo " quutum eſt. Quòd autem di " cit, Deuorabit vos gladius, " non cædem minatur contu " macibus: ſed Dei gladius eſt " ignis, cuius pabulum ſunt " malorum operum patrato- " res. Hæc ibi. Profectò hære- " ſis illa, qua homines inſani impugnant libertatem ar- bitrij nobis à Deo preſtitā, & vitā noſtrā omnē coactā eſſe dicūnt, pernicioſiſsima eſt: Eſai. 1.

eſt: quum ſit totius impietatis atq; iniquitatis fomentũ. In libro Ieſu filij Sirach, hoc eſt, in Eccleſiaſtico (quẽ hæretici quidem reijciunt, ſed Eccleſia Dei inter ſcripturas canonicas nunc numerat) leguntur hæc verba:
Cap. 15. „ Deus ab initio conſtituit hominem, & reliquit illum in „ manu conſilij ſui. Adiecit „ mandata & præcepta ſua: ſi „ volueris mandata ſeruare, „ conſeruabunt te. Appoſuit „ tibi aquam et ignẽ: ad quod „ volueris porrige manum „ tuam. Ante hominem vita „ & mors, bonum & malum, „ quod placuerit ei, dabitur „ illi.

IN illa eadem Apologia de precibus & ieiunijs quę ante baptiſmũ peragi ſolebãt, Iuſti-

Iuſtinus ſcribit ita: Quot- "
quot perſuaſi, credunt hæc "
quæ docemus vera eſſe, & "
ad eum modum viuere poſ- "
ſicentur: ante omnia di- "
ſcunt precibus & ieiunijs "
petere à Deo præteritorum "
peccatorum veniam: nobis "
vna preces ieiuniaque iun- "
gentibus. Deinde ad aquam "
à nobis ducuntur, & re- "
naſcuntur modo renaſcen- "
di quo & nos renati ſumus. "
Nam in nomine patris "
omnium, Dominique Dei "
& Saluatoris noſtri Ieſu "
Chriſti, & Spiritus ſancti, in "
aqua tunc lauantur. Dixit "
enim ipſe Chriſtus, Niſi re- "
nati fueritis, non intrabitis "
in regnum cœlorum.

IN fine eiuſdem Apologię, Iuſtin⁹ de ritu Miſſę ſcribit

hæc

„ hæc verba: Omnes qui in
„ oppidis vel agris commo-
„ rantur, vnum in locum cõ-
„ ueniunt, commentariaque
„ apoſtolorum vel propheta-
„ rum ſcripta leguntur, quã-
„ diu res patitur. Deinde vbi
„ is qui legit deſtitit, is qui
„ præeſt admonet & horta-
„ tur, vt ea quæ lecta ſunt bo
„ na imitemur. Tum ſurgi-
„ mus omnes & compreca-
„ mur, concluſiſq; precibus
„ noſtris, panis vinũque & a-
„ qua afferuntur: tumque is
„ qui primum locum tenet,
„ preces gratiarumque actio-
„ nem pro virili mittit, popu
„ luſque acclamat dicẽs, Amẽ:
„ & ijs quæ cum gratiarum
„ actione conſecrata ſunt,
„ vnuſquiſque participat. Ac
„ paulò ſuprà: Cibus ille vo-
ca-

catur à nobis Euchariſtia: cũ
ius participium nulli om-
nino fas eſt permittere, niſi
credenti doctrinam noſtrã
veram eſſe, & iam lauacro
regenerationis in remiſ-
ſionem peccatorum loto:
& ita veſcitur, vt Chriſtus
tradidit. Non enim vt quẽ-
uis panem, neque vt quem-
uis potum iſta accipimus:
ſed quemadmodum per ver
bum Dei incarnatus eſt Ie-
ſus Chriſt⁹ Saluator noſter,
& carnem, & ſanguinem
pro noſtra ſalute aſſumpſit;
ita quoque per preces ver-
bi illius, cibum, ex quo ſan
guis & caro noſtra per imi-
tationem aluntur, quum
benedictus fuerit, ipſius Ie-
ſu Chriſti incarnati carnem
& ſanguinẽ didícimus eſſe.

Apo

Matt. 26. Marc. 14. Luca 22. Apoſtoli enim in ſuis commentarijs quę Euágelia vocantur ita tradiderunt ſibi
» mandatum eſſe, Ieſum, quũ
» ſumpſiſſet panem & grati-
» as egiſſet, dixiſſe, hoc facite
» in meam commemoratio-
» nem, hoc eſt corpus meum:
» atq; itidem quum calicem
» ſumpſiſſet, actis gratijs di-
» xiſſe, hic eſt ſanguis meus.
» Hæc Iuſtinus.

HIppolytus martyr non multis annis Irenæo poſterior fuit. Hic in oratione quam de conſummatione mundi & Antichriſto
» edidit, loquitur hunc in
» modum: Templa diuina
» domorum inſtar erunt: lo-
» cis omnibus euerſiones fi-
» ent Eccleſiarum. Et paulò
» poſt: Tunc exurgent falſi
pro-

prophetæ falſiq; Apoſtoli, "
homines impoſtores. Paſto "
res fient quaſi lupi, monachi "
expetent quæ ſunt mundi, "
&cæt. Ex his quoq; verbis
beati Hippolyti cognoſcãt
huius temporis hæretici
monachatum eſſe antiquiſ-
ſimum.

IN eadem oratione Hip-
polytus ſcribit ita: Luge- "
bunt Eccleſiæ luctum ma- "
gnum: quia nec oblatio, nec "
ſuffitus fiet, nec cultus Deo
gratus. Sed Eccleſiarũ ædes "
ſacræ tugurij inſtar erunt, "
precioſumque corpus & "
ſanguis Chriſti non extabit "
in diebus illis. Liturgia ex- "
tinguetur, pſalmorum de- "
cantatio ceſſabit. Notan-
dum quod glorioſus mar-
tyr hic dicit de precioſo
corpo

corpore & ſanguine Dñi Ieſu, & de Liturgia ſiue Miſſa. Nam ſi tẽpore Antichriſti Liturgia abolebitur, profectò præcurſores Antichriſti ſunt, qui modò eam moliuntur abrogare.

ET infrà Hippolytus inducit Dominum inuitantem ſanctos cuiuſcunq; ordinis ad poſsidendũ regnum cæleſte, atque inter alia dicentem: Venite Pontifices, qui purè mihi ſacrificium die noctéque obtuliſtis, ac precioſum corpus & ſanguinem meum immolaſtis quotidie. Venite ſancti
„ qui in montibus, in ſpelun-
„ cis & cauernis terræ exer-
„ cuiſtis vos, qui per continẽ-
„ tiam, preces, & virginitatẽ
„ ſeruiſtis nomini meo. Ve-

nite

nite adoleſcentulæ,quę tha "
lamum meum exoptaſtis, "
nec præter me ſpōſum aliū "
dilexiſtis,quæ per martyriū "
& pietatis exercitationem "
mihi immortali atque in- "
corruptibili ſponſo copula- "
tæ eſtis,& cæt.Quid dicitis "
ad iſta ô Hæretici cœci atq;
miſerrimi :ſed redite ad
cor, redite:atq; Ec
cleſię Dei vos tan
dem aliquan
do red-
dite.

CON-

CONCLVSIO Libelli.

EX his quæ hactenus in medium protulimus, ſatis liquet ſanctos Patres in primitiua Eccleſia eandem tenuiſſe fidem quam modo in Eccleſia Catholica tenemus, & idē ſenſiſſe de Deo rebuſq; diuinis atque eccleſiaſticis, quod nunc ſentimus. Quod quū ita ſit, perpendant illi qui aliam fidem & doctrinam profitentur, q̃ à veritate aberrent, quâq; malè ſacras literas intelligāt. Nō eſt quòd ſibi blandiantur, putantes ſe eſſe Eccleſiam, vel in Eccle

ſia Dei, Non ſunt in Eccleſia. Si enim in ea eſſent, non diſsiderent tam arroganter in fide & doctrina à ſanctiſsimis martyribus & Patribus qui præclariſsima Eccleſiæ membra ſunt. Nos quidem potuiſſemus adhuc alia non pauca ex ſcriptis antiquorum Patrum adducere: ſed iſta ſufficere iudicamus ad reuocandum ſaltem aliquos ex diſcipulis ſectariorum huius noſtræ tempeſtatis ad matrem Eccleſiam Apoſtolicam: niſi ipſi peruicaci animo in hæreſi vel ſchiſmate permanere, ac ſeipſos ſponte in gehennam præcipitare velint. Neceſſe enim eſt eos omnes in æternum inferni ignem corrue-

ruere, qui opinionem aliquam Eccleſiæ Catholicæ contrariam ſuperba obſtinatione retinēt, atq; ita ab Eccleſię vnitate ſeparati moriuntur: quálibet etiam iuſtè alioqui viuere videantur. Si qui hæretici plura cupiunt cognoſcere quàm adnotauimus, legant ex integro libros eorum Authorū qui à nobis citati ſunt, itemque ſacra Concilia quæ legitimè congregata atque celebrata fuerunt in Eccleſia: legant epiſtolas ſanctorum Sacerdotum qui poſt Soterem ſibi inuicem in ſummo Pontificatu ſucceſſerunt: legant lucubratiōes Cypriani, Athanaſij, Baſilij, Gregorij Nazāzeni, Gregorij Niſſeni, Ioannis Chryſoſtomi, Hieronymi,

nymi Ambroſij, Auguſtini, Leonis, Gregorij Romani, Bernardi & aliorum Ortho doxorum ſcriptorum, quorũ doctrina mirificè illuſtrat Eccleſiam Dei. Ex his enim pleniſsimè diſcent quid cre dere, & quomodo diuinas ſcripturas intelligere debeant. In libris etiam Tertulliani, qui tẽporibus Apoſtolorum vicinus fuit, & ſtatim poſt Irenæum vixit, inuenient non pauca de ritibus baptiſmi, de ſacra vnctione, de manuum impoſitione, de reuerentia ſacerdotibus exhibenda, de fœlici Eccleſia Romana in quam Apoſtoli Petrus & Paulus vna cum ſanguine omnem doctrinam ſuam profuderunt, de exomologeſi ſiue

confeſsione delictorum, de pœnitentiæ labore, de ieiunijs, de vero corpore & ſanguine Chriſti in Euchari ſtia, de oratiõe quæ fit pro fi delibus defunctis, de ſignaculo crucis quod ferè vbiq; exprimimus, de varijs tradi tionibus nõ ſcriptis, &c. In libris quoq; Clementis Alexandrini, qui nõ multò poſt Tertullianum floruit, & in lucubrationibus Origenis diſcipuli eius, plurima inueniet aduerſus hæreſes huius temporis.

AT videmus nũc multos hæreticos eo veſaniæ proceſsiſſe, vt nihil ꝓ firmo & rato recipere velit, niſi ſit expreſſè adnotatũ ĩ ſcripturis canonicis quas tamẽ ſcri pturas perperam intelligũt

atq;

atq; interpretantur. Quod ſi Catholicus quiſpiam eis verba ipſarum diuinarũ ſcri pturarũ proponat, mox verò illarum ſenſu (quem ſancti martyres & orthodoxi Patres approbant) repudiato, prauũ ſenſum à ſe confictũ obijciũt, eũq; ptinaciſsimè defendunt. Deus enim ita cõdidit ſcripturas ſacras, vt ſuperbis hęreticis, qui intellectũ ſuũ iudicio Eccleſiæ Apoſtolicæ ſubmittere nolũt, ſint in laqueũ. Vnde Pſalmiſta de eis loquens ait: Pluit ſuper peccatores laqueos: ignis, & ſulphur, & ſpiritus procellarum pars calicis eorum. Iactant verò ſeſe & gloriantur vaniſsimè: Nos, inquiunt, purum Dei verbum ample- *Pſalm. 10.*

 ctimur

ctimur,nos ĩtra limites ver bi Dei conſiſtimus, nos ver bũ Dei & Euangeliũ Chriſti ſyncerè annunciamus.Pu tant id ſolum eſſe verbum Dei,quod ſacris literis com prehenſum eſt: ſed fallũtur omnino.Nam verbum Dei eſt,quidquid loquitur Deus, ſiue id ſcriptum ſit,ſiue non ſcriptum. Quum Deus loqueretur primo parenti noſtro Adæ, quum loqueretur Noë & Abrahæ, nondum quicq̃ de veteri teſtamento ſcriptum erat,& iam à Patribus illis verbum Dei audiebatur. Quum etiam Simeon iuſtus reſponſum accepiſſet à Spiritu ſancto, ſe non viſurum mortem, niſi prius videret Chriſtum Domini;verbum Dei audierat quod

quod ſcriptum non erat. Si hodie quoq; Deus alicui ſan cto homini per reuelationẽ verbum abſconditum & venas arcani ſuſurrij ſui aperiret, huiuſmodi homo verbum Dei proculdubio ſuſciperet, etiamſi illud nuſq̃ in diuinis literis expreſſum eſſet. Et quum Apoſtoli ſtatim poſt deſcenſum Spiritus Sácti verbum Dei veritatemq; euangelicam prædicarent, necdum Euangelium erat cõſcriptum. Quid? Num ideo tunc non fuit adhibenda fides Eccleſiæ, quia quod ipſa p Apoſtolos prædicabat non erat in diuinas literas relatum? Certè authoritas ipſius Eccleſiæ nõ pendet ex ſcripturis. Imò verò ſcripturas non ſcire- Iob. 4.

eſt vt illa aliquo expreſſo ſcripturarū teſtimonio comprobentur. Penes Eccleſiam ius eſt pronunciandi non ſolùm quænam ſcripturæ pro canonicis habendæ ſint, verumetiā quo ſenſú intelligi debeāt. Nā niſi hanc authoritatē obtineret Eccleſia, leues & maligni quiq; homines abijcerent è Canone, quas vellēt diuinarū ſcripturarū partes, et eas pro ſuo arbitrio abſurdis expoſitióibus deprauarent. Iſte ſic, ille aliter rurſúq; alius aliter cōtra veritatē eas intelligere vellet: atq; hic ínumerę hęreſes emergerēt, nihilq; certū eſſet apud Chriſtianos.

DIximus ipſas diuinas literas hæreticis eſſe in laqueum, & profectò ita eſt.

Nam Arius hęreticus audi-
Ioann.14. ens Chriſtum in Euangelio
„ dicentem, Pater maior me
„ eſt, illaqueatus aſſeruit, filiũ
Dei non eſſe Patri conſub-
ſtantialem & æqualem. Iti-
dem impurus Heluidius le-
gens in Matthæo euange-
liſta hęc verba de Ioſeph &
Cap.1. Maria matre Domini, Non
„ cognoſcebat eam, donec pe
„ perit filium ſuum primoge
„ nitũ, laqueo irretitus dixit,
Mariam non permanſiſſe
virginem. Similiter hæreti-
ci huius tempeſtatis vbique
in ſcripturis inuoluuntur la
queis. Et vt exempli gratia
hic aliquid proferamus, mi
ferè admodum illaqueantur
Matth.15. iſtis Chriſti verbis, Quare
„ tranſgredimini mandatum
„ Dei propter traditionẽ ve-
ſtram,

ſtram,Hypocritę bene pro- "
phetauit de vobis Eſaias di "
cens:Populus hic labijs me "
honorat,cor autem eorum "
longè eſt à me:ſine cauſa au "
tem colunt me, docentes "
doctrinas & mandata homi "
num.Licet enim Dominus Ieſus non reprehendat pias Apoſtolorum aliorumq́; Patrum traditiones,ſed eas traditiones quæ ad cultum honoremq́ue diuinum nihil conducunt & legi Dei aduerſantur:ſuperbi tamen hęretici arrepta hinc occaſione,æquiſsima Eccleſiæ decreta,ſi in ſcripturis canonicis expreſſa non inuenerint tanquam ſuperfluas vanaſq́; hominum traditiones reſpuunt.Et quia legũt in Euãgelio Chriſtum iſtud quo-

Matth. 15. que dixiſſe, Nō quod intrat in os coinquinat hoēm: irrident quicquid de ieiunijs & abſtinentia à quibuſdā cibis Eccleſia à Deo illuminata ſtatuit. Nolunt aſtringi ad ieiunandū certis diebus: & ſācto præcepto contēpto, veſcuntur carnibus pro ſua libidine, etiā in ſacra Quadragesima. Ad hūc modū verbis euangelicis illaqueati, ethnicè magis ą̄ Chriſtianè viuūt. Eos aūt nō cibi genus, ſed inobediētiæ ſcelus polluit. Nā bonus eſt cibus quē creauit Deus: ſed ſi vetitus fuerit, iā nō ſumitur ſine culpa: ſicuti bonus erat fructus quē ī paradiſo prohibuerat De', ex eo tñ nō ſine graui peccato Adam comedit. Certū verò eſt, eū qui Eccleſiæ obedire

dire nõ vult, Chriſto nõ obedire. Et de huiuſmodi hoīe ipſe Chriſtus ait: Si Eccleſiã nõ audierit, ſit tibi ſicut ethnicus & publicanus. Etiã p̄ Samuelẽ proph. Deus ita loquitur Quaſi peccatũ ariolãdi eſt, repugnare: & quaſi ſcelus idololatriæ, nolle acqeſcere. Quibus verbis Saul arguitur ac prophanus abiectuſq; declaratur, propterea quòd non obedierat dictis Samuelis, qui iuxta Dei volũtatem ei denunciauerat, vt diſperderet, prorſuſque deleret Amalechitas. Atqui Saul poterat more hæreticorum dicere Samueli: Nuſquam in diuinis ſcripturis expreſſum lego, quòd nomine Dei iuſsiſti: non Deũ, ſed te mihi loquentẽ audiui.

Matth. 18.

1. *Reg.* 15

Paulus

Rom.13. Paulus itẽ affirmat eos qui præpoſitis vel poteſtatibus à Deo ordinatis reſiſtunt, Deo reſiſtere ac damnationem ſibi acquirere. Rurſum hæretici legentes hæc verba Pauli, Si quis vobis euan

Gal.1. „ gelizauerit præter id quod

„ accepiſtis, anatema ſit: Legẽtes & iſta Ioannis in fine

Apo.22. Apocalypſeos. Si quis appo

„ ſuerit ad hęc, apponet Deus

„ ſuper illum plagas ſcriptas

„ in libro iſto: Legentes item

„ in Deuteronomio: Non ad-

Deut.4. detis ad verbum quod vobis

„ loquor, nec auferetis ex eo:

„ obijciũt illa omnia Romanæ atq; Catholicæ Eccleſię, & eam accuſant execrandæ impietatis, propterea quòd recipit ac ſtatuit multa quæ in diuinis literis non ſunt

expreſſa. Sed huiuſmodi obiectiones mera ſunt deliramenta. Romana enim atq; Apoſtolica Eccleſia, non aliud Euangelium, neq; aliam fidem aut doctrinā annunciat, quàm à Chriſto & Apoſtolis Apoſtolorumq; diſcipulis ac ſanctis eorum ſucceſſoribus accepit: ſed ipſi hæretici aliam omnino fidem & doctrinam ſuperbè prædicant, vti totus hic libellus clariſsimè oſtendit, ob idque ſunt hæreti, & veritatis inimici, & impietatis rei, & æternæ damnationi proximi. Nunquam item Romana & Catholica Eccleſia ſcripturas ſacras augendo, diminuendo, immutando vel perperam interpretando corrupit, quod he-

hæretici facere ſolét. Quin potius libros omnes canonicos maxima fidelitate integros, ſemper conſeruat, & eorũ verba diuina (vti à ſpiritu ſ. edocta eſt) ſanè intelligit, eiſque ſummam au thoritatem tribuit: ſed adul terinas hæreticorum expo ſitiones conſtànter reprobat. Interdum ſanè pro cau ſis emergentibus variat pia quædam decreta, & vt tempus expoſcit nonnulla Patrum ſtatuta abrogat: at præceptiones diuinarum ſcripturarum nunquã immutat. Rectiſsimè verò pleraque recipit & docet, quæ licet in ipſis ſcripturis canonicis minimè ſint expreſſa, eis tamen nõ ſunt cõ traria ſed maximè conſen-

ta-

tanea. Nã ſicut à nobis alibi ſupra fuit dictum, Deus nõ omnia in ſacris literis exprimi voluit, vt diſceremus Eccleſiæ ſubeſſe, atque eius inſtitutionibus et pręceptis obtemperare. Certè Ioannes ſcribit Chriſtũ paſsioni vicinum dixiſſe diſcipulis ſuis: Adhuc multa habeo vobis dicere, ſed non poteſtis portare modò: quũ autẽ venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem. Quo in loco Chriſtus loquitur proculdubiò de his quæ poſtea ordinanda ac ſtatuenda erant in Eccleſia. Palam autem eſt, non omnia illa in voluminibus ſacris eſſe expreſſa, quæ tunc Chriſtus teſtabatur ſe adhuc habere dicenda. Cap. 1. Ioan. 16.

Verum de illis poſt reſurre-
ctionem ſuam per dies qua-
Act.1. draginta diſſeruiſſe creden-
dus eſt: dicente beato Luca
quod loquebatur diſcipulis
ſuis de regno Dei, hoc eſt, de
gloria cœleſtis Ieruſalem, &
ſtatu militantis Eccleſię quę
toto orbe erat dilatanda.
Cæterum Apoſtoli accepto
Spiritu ſancto, plenius didi-
cerunt atque intellexerunt
(iuxta prædictionem Chri-
ſti) omnem veritatem: quã
etiam Eccleſiæ tradiderũt.
Atque hinc eſt, quod pluri-
ma vel potius innumera ab
Apoſtolis Eccleſia accepit,
quæ in libris noui teſtamen
ti expreſſa non inueniun-
tur. Et certè fides habenda
1. Tim. 3. eſt ipſi Eccleſiæ, quæ eſt ve-
ritatis columna, & cum qua
ſpi-

ſpiritus ſanctus manet in æternum. Nam & hoc Chriſtus ei promiſit dicens: Ego rogabo Patrem, & alium paracletum dabit vobis, vt maneat vobiſcum in æternum ſpiritum veritatis. Eccleſia igitur docetur atque gubernatur à ſpiritu veritatis: & nihil præcipit niſi ſecundũ voluntatem eiuſdem ſpiritus, cuius præſentia nunquã fuit deſtituta, neque deſtituetur vnquam. At hæretici clamitant, ea quę in ſcripturis canonicis habẽtur Chriſtianis ſufficere. Sufficiunt planè. Imò verò humilibus veriſque Chriſtianis ſufficere poſſunt vel hæc paucula verba quæ Chriſtus præpoſitis Eccleſiæ dicit, Qui vos audit me audit, & qui vos ſper-

Ioann. 14.

Luce 10.

ſpernit me ſpernit. Aut iſta
Matt. 23. quibus ſubiectos alloquitur,
Quæcunque dixerint vobis
(præpoſiti ac paſtores) ſer-
uate & facite. His namque
verbis admonemur parere
Eccleſię, etiãſi quod illa prę-
cipit nõ ſit expreſſè poſitũ
in biblijs ſacris. Neque enĩ
Chriſtus ait, Si ea quæ pa-
ſtores & præpoſiti Eccleſiæ
vobis dicũt, inueneritis ex-
preſſa in diuinis ſcripturis,
ſeruate illa & facite, ſin mi
nus, nolite facere: ſed ait,
Quæcunque dixerint vobis
ſeruate & facite. Qui obedi
entiam Chriſtianorum re-
digere volunt ad ea ſola quę
in canonicis ſcripturis ex-
preſſa ſunt, alios obediendi
fines & terminos nobis cõ
ſtituunt, quàm Chriſtus con
ſtituit

ſtituit:quod vtiq; nõ facerent ſi catholici eſſent, & Chriſtum potius quam diabolum audirent.

HEu quã infœlices ſunt qui matrem Eccleſiam deſerunt,& hęreſibus ſe implicant. Quanta quæſo dementia eſt, nouã impiàmque Lutheri, Melanthonis, Zuinglij,Caluini,vel aliorũ ſectariorum doctrinam pręferre doctrinæ eorum qui veram fidem ab ore Chriſti aut Apoſtolorũ ſuſceperũt, eamque poſteris fideliter tradiderunt:quæ etiam per ſucceſsiones multarum generationũ ad nos vſq; peruenit?Et quis verè pi9 poſſit continere lachrymas,vi dẽs modò tot animas paſſim hæreſum veneno correptas

reptas perire? videns homi-
nes tã ſtolidos eſſe, vt præ-
clara illa et antiqua rectaque
fide relicta, ſectariorũ praua
dogmata, inſulſaſq; opinio-
nes nuper excogitatas aut
reſuſcitatas promptiſsimis
animis amplectãtur? Profe-
ctò fides Romanę Apoſtoli-
cęq; Eccleſiæ, quã Deus in-
numeris miraculis cõpro-
bauit, quæque tot iã ſeculis
inuiolata permãſit, tam cer
ta atque indubitata eſt: vt ſi
millies mori poſſemus, to-
ties vtique pro illa retinen
da ac tuendã libenter mor-
tem oppetere deberemus.
Ea nunquam extinguetur:
dicente Domino ad Petrũ,
Eccleſiæ caput & principẽ:
Lucæ 22. Ego rogaui pro te vt non
deficiat fides tua. Nauis Ec-
cle-

cleſiæ poteſt quidem fluctibus hæreſum concuti, ſed mergi non poteſt. Quantūuis prematur, nunq̈ tamen opprimetur Eccleſia.

VErū hæretici videntes plurimos abuſus eſſe, & multos etiam è numero paſtorum non rectè viuere in Eccleſia Romana atque Catholica deteſtantur illam & ab ea ſeſe ſeparant, eiq; ſubeſſe nolunt. Sed eos meminiſſe oportet Eccleſiam Dei eſſe ſagenam illā euangelicam quæ malos piſces cum bonis durante hac mortali vita continet: eſſe itidem aream illam in qua reiectaneæ & olim exurendæ paleæ electiſsimis granis permixtæ ſunt. Optandum verò & orandum, ac mo-

Matt 13.

Math. 3.
Luc. 3.

modis omnibus adnitendũ eſt, vt tollãtur abuſus, & reformentur mores in Eccleſia Dei. Attamẽ ipſa eadem Eccleſia Apoſtolica, propter malos catholicos quos gremio ſuo cõtinet, nõ deſinit eſſe colũna & firmamẽtũ veritatis. Quemadmodũ autẽ ſeculi regibus & principib⁹ ea quę iuſta ſunt pręcipiẽtibus neceſſe eſt ſubijci & obtemperare, etiamſi ipſi alioqui improbi ſint & flagitioſi: ita etiam præpoſitis Eccleſiæ honeſta & rationabilia iubentibus oportet obedire, etiamſi non bene viuant. De talibus enim Dominus loquens in euangelio ait ſubditis: Quæcunque
Matt. 23. dixerint vobis, ſeruate & facite, ſecundum opera verò
eo-

eorum nolite facere. Sanè qui manet diuiſus ac ſeparatus ab eccleſia catholica quę eſt corpus Chriſti myſticũ, ſeparatus item à Chriſto capite eſt. Ephe.1.

BEnigniſsimus Deus noſter concedat, vt depulſa errorum caligine, omnes agnoſcamus veritatem quã Apoſtoli Apoſtolorumq́; diſcipuli, & eorũ ſucceſſores, alijq́; orthodoxi patres nobis commendauerunt: præſtet, inquã, Dominus, vt veritati conſtanter ac firmiter adhereamus, & vitam degamus verè Chriſtianam, atque ita tandem æternam beatitudinem cõſequamur.

Amen.

DE VESANO ERRORE hæreticorum, & ſyncera fide catholicorũ circa Euchariſtiam.

COr Chriſtiani & Catholici hominis ingenti horrore concutitur totumque cõtremiſcit, quãdo penitius conſiderat errorẽ & blaſphemias hęreticorum huius temporis circa ſacratiſsimam Euchariſtiã. Nam Dominus quidem Ieſus apertiſsimè dicit, Hoc eſt corpus meum quod pro vobis

Lucæ 22

vobis datur. Hic eſt ſanguis meus qui pro multis effundetur: at illi impudenti ſacrilegoq́; ore contradicentes, Non eſt, inquiunt, verum corpus et verus ſanguis Chriſti in Euchariſtia: non tranſmutatur panis in carnem nec vinum in ſanguinē Domini, ſed manet ſubſtantia panis & vini. O impietatem deteſtabilem. Certè Apoſtoli & eorum diſcipuli, omneſq́; Chriſti martyres, & ſancti atque orthodoxi Patres ſemper firmiſſimè crediderunt panem cō uerti in corpus & vinū in ſanguinem Chriſti, atque in Euchariſtia remanere non ſubſtantiam, ſed tantùm ſpecies & qualitates panis & vini. Hanc fidem quàm ab Marc.14.

chariſtia continetur. Nam
& quando ipſe Dominus in
cœna tradebat idem verum
corpus ſuum diſcipulis ſuis,
vtique illud & integrũ ſe-
debat iuxta diſcipulos, &
etiam integrum à ſingulis
diſcipulis ſumebatur. Neque
recedit à cœlo, vt ſit in ſa-
cramento: ſed in cœlo ma-
net, & in Sacramento eſt. Si
nemo intellectu conſequi
poteſt, vti Dominus quin-
que panib⁹ hordeaceis quí-
que millia hominum ſatia- *Ioan. 6.*
uerit, & ſuperfuerint duode
cim cophini fragmentorũ:
magna profectò temeritas
eſt, velle rationibus huma-
nis inueſtigare, quomodo
corpus Chriſti quod in cœ
lo eſt, poſsit eſſe etiam in
terra, vbicunque ſacra eſt Eu

chariſtia. Simplici & firma fide hic opꝰ eſt, Nā fidei oculus ſub exigua panis ſpecie attendit verũ corpus Chriſti, attendit totum Chriſtũ verum Deum & verum hominem. Itaq; non quomodo caro Chriſti ibi ſit, inquirendum: ſed quòd ſupra naturam virtute Dei ibi eſſe poſsit & verè ſit, credendũ eſt. Neque enim mentitur veritas quæ dicit, Hoc eſt

Matt. 26. corpus meum. Ipſe cui nihil impoſsibile eſt, & qui virgā

Exod. 4. Moſis vertit in colubrum: ac rurſus ex colubro virgam fe

Ioann. 2. cit: quique in Cana Galilçæ aquam mutauit in vinum: nobis in Sacramento panẽ conuertit in corpus & vinum in ſanguinem ſuum. O ingens ſummeq; venerādum

dum miraculum.

QVum Chriſtus coram Capharnaitis loqueretur de manducatione carnis ſuę, illi fidem non adhibebant verbis eius (ipſis hodie ſimiles ſunt vecordes hæretici:) dicebant enim, Quomodo poteſt hic nobis carnem ſuam dare ad manducandum? Somniabant Chriſtum velle dare carnē ſuam fruſtatim conſciſſam, & more aliarum carnium coctam vel crudam. At Catholici ab huiuſmodi abſurda cogitatione prorſus alieni ſunt: agnoſcentes verum diuinũq; corpus Chriſti in Euchariſtia adeſſe myſticè, & modo arcano ſenſibuſq; minimè expoſito. Si quiſpiá author catholicus dicat, ꝙ glo-

glorioſa & ſpiritualis caro Domini Ieſu ibi ſpiritualiter adſit: nihil tamen per has dictiones Spiritualis & ſpiritualiter, diminuit de veritate ipſius carnis dominicæ, & vera eius pręſentia: ſed hęretici per illas dictiones verá carnē Chriſti à Sacramēto euchariſtico excludere volunt. Catholici prorſus confitentur verũ corpus Dñi eſſe in Euchariſtia ſubſtantialiter & corporaliter. Ecce quia ſine horrore nō potuiſſemus carnē Chriſti manducare & ſanguinē eius bibere ĩ forma carnis & ſanguinis, pius ac dulcis Dominus ſeipſum nobis dare voluit ſub ſpecie panis & vini. O ineffabilē bonitatē atq; charitatē. Forma & qualitates

tes corporis Chriſti gratia & virtute Dei mirabiliter occultantur, ne horrori nobis ſint: apparẽt verò ac ſentiuntur ſpecies et qualitates panis ac vini, quæ ſenſibus noſtris conueniũt & gratę ſunt. Nos certè in hoc ſacro conuiuio accipimus, & in viſcera noſtra traijcimus illam ipſam veram carnem, quam Maria virgo peperit, & quæ pependit in cruce, quæq; nunc ſedet ad dexterã patris ĩ cœlo: ſed alio modo Chriſtus eã exhibet in ſacramẽto, q̃ olim fuit in cruce. Verũ vt ad ſalutẽ nobis pſit ſacramẽtalis mãducatio carnis dominicę, debemus eã ſumere nõ ore tantũ, ſed etiã ſpiritu ſiue ſpiritualiter per fidẽ ac ſanctũ deſyderiũ.

Catholici & pij homines interdum hoc ſacramentū cum fructu maximo ſumūt, etiamſi ſpiritualiter duntaxat illud accipiant videlicet deſyderio & fide, ſynceraq; animi deuotione. Hæretici iactant ſe hoc modo corpus Chriſti vtiliſsimè manducare: ſed falluntur. Neq; enim fieri poteſt, vt ipſi carnem Domini ſpiritualiter vtiliterque edant, quum veram fidem minimè habeant, & eam Euchariſtiæ manducationem, quæ à Chriſto inſtituta eſt, vna cum incruento incontaminatoque Miſſę ſacrificio, ſceleratè abrogent atque abijciant. Et ideo in illa cœna ſua panem nudū edentes, nihil omnino ſpiritualis fructus conſequuntur:

quan-

quantauis fide & intentione cogitationem ſuam, ad paſsionem Chriſti pro mũdo in cruce oblati referant. Quod autem Patres dicunt diuinã & ſpiritualẽ carnẽ in ſacroſanctis myſterijs mãducandã dari aliam ab ea quæ crucifixa eſt, intelligunt aliã exhibitionis modò nõ ſubſtantiã. Planè vera & viua caro in Euchariſtia eſt: nã panis (vt dictũ eſt) verè mutatur in verum corpus Chriſti. Fit ita: quia Deus vult ita, De⁹ ita inſtituit. Verbũ Domini quo id fit omnipotens eſt: modus autẽ quo fit inſcrutabilis eſt. O hęretici ingrati, vt quid Dei benignitatem atque beneficentiam non agnoſcitis? vt quid adhuc increduli eſtis? Si ve-

rũ corpus & verus ſanguis Chriſti Euchariſtia non cõtineretur : cur quæſo Apoſtolus Paulus de ea loquens hæc terribilia verba diceret, Quicunque mandu-
1.Cor.11 cauerit panẽ hunc,& biberit calicẽ Domini indignè, reus erit corporis & ſanguinis Domini? Er rurſum,Qui manducat,inquit , & bibit indignè,iudicium ſibi manducat & bibit, non dijudicãs corpus Domini.Si item in Euchariſtia maneret ſubſtantia panis & vini: quare obſecro tam manifeſtè Chri-
Matt.26 ſtus diceret,Hoc eſt corpus
Mar.14. meũ,Hic eſt ſanguis meus?
Luc.22. quare nõ vnus,tãtũ ſed tres
1.Cor.11 Euangeliſtæ,atq; etiam Paulus Apoſtolus illa ipſa verba ſic repeterẽt?quare & ſan-
ctus

ctus Iacobus Apoſtolus in Liturgia ſua precaretur, vt ſpiritus ſanctus ſuperueniens, propoſitum panem efficeret corpus Chriſti, & vinũ ſanguinem eius? Enimuero ſi panis fit corpus Chriſti & vinũ ſanguis Chriſti, neceſſe eſt vt nec panis nec vinum maneat: neceſſe eſt vt ſubſtãtia panis in ſubſtantiã carnis & vini ſubſtãtia in ſubſtantiã ſanguinis trãſmutetur. Poſſemus infinitã multitudinẽ orthodoxorũ Patrũ citare, qui expreſsis verbis itidẽ dicunt, panem in carnẽ & vinũ in ſanguinẽ Chriſti conuerti in Euchariſtia: ſed hic prolixitas à nobis vitãda eſt. Apoſtolica atque Catholica Eccleſia (quę colũna & firmamentum veritatis

Supra I Par-ticula cap. 2

1. Tim. 3.

eſt

eſt,& in fide errare non poteſt)indubitáter credit ſemperq́; credidit ſacerdote verba conſecrationis ritè proferente, tranſmutationem, atque tranſſubſtantiationē illam virtute Spiritus ſancti fieri.

QVamuis autem Paulus Apoſtolus, alijq́ue Patres catholici ipſam Eucharistiam interdum nuncupét panem: non tamen panis ſubſtantia intelligenda eſt. Ideo verò appellatur panis, quia ex pane conficitur, ac ſpeciem qualitateſq́ue panis retinet,vel quia æternę vitæ ſubſtantiam miniſtrat. Mos item ſacræ ſcripturæ eſt,vt vocet panē, id quod
Pſalm. 77 manducatur. Vnde & manna in Pſalmo appellatur panis,

nis, vbi dicitur: Pluit illis manna ad manducandum, & panem cœli dedit eis. Quando etiã Patres de Euchariſtia differentes vtũtur his vocabulis, figura, ſignũ, imago, antitypon, nullo modo per huiuſmodi nomina imminuere quicquam volunt de veritate corporalis præſentiæ Chriſti in Euchariſtia (vt hæretici ganniũt) ſed indicant corpus Domini Ieſu ibi obuelatum atq; abditum exhiberi. Nã ijdẽ Patres clariſsimis verbis cõfitentur, verũ corpus Chriſti verè & corporaliter in hoc Sacramento adeſſe. Quũ enim idem Sacramẽtum conſtet ſigno & re ſignata: fieri nequit, vt res ſignata ibi non adſit. Spe-

cies

cies viſibilis, ſignū eſt: corpus & ſanguis Domini, res eſt ſignata. Ergo Euchariſtia ſecundum viſibilem ſpeciē dicitur ſymbolum & figura: at ſecundum latentem ſubſtantiam veritas eſt & caro Chriſti vera veruſque ſanguis. Dicunt item Patres ipſam Euchariſtiam qua vera quidem ſed inuiſibilis caro Domini continetur, eſſe ſignum & imaginem viſibilis corporis quod in cruce paſſum eſt. Atque ita carnis veritas in Euchariſtia exhibita, quæ ipſam carnē Domini non oſtendit in ſua forma, haud abſurdè figura appellatur: ſicut & rectè nominatur ſacramentum corporis Chriſti. Similiter dū idem verum corpus Chriſti

ſpe-

ſpecie panis obuelatũ ſumi
mus ac manducamus, hoc
ipſum dicitur etiã imago &
figura futurę veritatis, quæ
olim exhibebitur in cœlo,
quũ iã Chriſtũ Ieſum Deũ &
hominẽ ſine aliquo velamẽ-
to cõtẽplabimur, eiq́; beatè
ac perfectè vniemur. Qua-
propter Eccleſia perceptis
myſterijs orat, vt quod nũc
p ſpeciẽ gerimus, poſt hác vi
tá in veritate capiamus. Iſto
ſacramẽto euchariſtico ſigni
ficatur etiã corp⁹ Chriſti my
ſticũ, videlicet eccleſia. Ná b. 1. Cor. 1.
Pauli verba ſunt hęc: Vn⁹ pa "
nis vnũ corp⁹ multi ſumus, "
oẽs enĩ de vno pane partici- "
pamus. Sanè ſicut ex multis
granis vnus panis confici-
tur, ita multi fideles vnã Ec
cleſiam conſtituunt. Illi Pa-
tres

tres qui dicunt Euchariſtiā non eſſe figuram corporis Chriſti,ſed ipſum corpus eius:intelligunt figuram illā quæ corporalem præſentiam veritatis excludit eique opponitur, non illam quæ præſenti in Sacramento veritati ſubſeruit. Hoc ſenſu panis in altari poſitus à nullis ante conſecrationem dicitur antypō corporis Chriſti: nam figura ſolum eſt. Nullus orthodoxorum Patrum vnq̃ dixit Euchariſtiam eſſe tantum figuram vel ſignum veri corporis Domini Ieſu, quod blaſphemi hæretici nunc dicunt: ſed omnes catholici ſemper cōfeſsi ſunt & crediderunt (vt ſępius iā à nobis repetitum eſt) verū corpus Chriſti Euchariſtia

con-

cõtineri et panis viniq; ſub‑ſtantiam in carnis & ſangui nis ſubſtantiã conuerti. Merito igitur inclytus martyr Clemẽs b. Petri Apoſtoli diſcipulus, in quadam epiſtola ſolicitè admodum ex doctrina preceptoris ſui admo net, vt reliquiæ fragmentorum corporis dominici à mi niſtris altaris cũ timore cuſtodiantur, ne qua putredo inueniatur, et ne puluis ipſi' corporis dominici malè decidat, atq; ita grauis iniuria corpori Chriſti inferatur.

Supra in Facula cap. 6.

PRofectò qui ſe Chriſtianum dicit, & tamen renuit venerari atque adorare ſacram Euchariſtiam, in qua veriſsimè & diuinitas & humanitas Chriſti adeſt: is ipſis Paganis atq; Ethnicis

cis deterior eſt. Quiſquis vnquam poſt eandem Euchariſtiam inſtitutam Chriſtum ex animo dilexit, ingentem tam præcellenti Sacramento reuerentiam & honorem impendit. O Sacramentum votis omnibus expetendum, quod ſalutem animæ & corporis adfert. Panis & cibus communis alit quidem corporaliter & ſecundum naturam: at iſte cœleſtis vereq; ſuperſubſtantialis panis iſta diuina eſca alit ſpiritualiter & ſecundum gratiam. Reuerà hæc ſpiritualis alimonia præſtat homini quod Chriſtus dixit, Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet vitam æternã, & ego reſuſcita-

Ioan. 6.

" "

citabo eum in nouiſsimo "
die. Ac rurſum : Qui mandu "
cat meam carnem, & bibit "
meum ſanguinem, in me "
manet & ego in illo. Itaque
Sacramentum hoc excel-
lenter totum hominem cũ
Chriſto vnit, eumq́; cõcor-
poralẽ (vt ita loquar) Chriſti
efficit, ac meritorum illius
participem reddit.

HÆretici huius tempe-
ſtatis plurimum inter
ſe diſsident de Euchariſtia:
hoc ipſo euidenter oſtendẽ-
tes, ſe à veritate quę vna eſt,
procul aberrare. Depugnãt
& digladiantur acriter, dũ
ſuam quiſq; prauã opinio-
nem rectiorẽ iudicat, eám-
que pertinaciter tueri vult.
Hinc Lútherus hæreſiar-
cha ſcriptis inuehitur in
Zuin-

cepit, integram ad hunc vſque diem ſeruauit, & vſque ad conſummatiõe mundi ſeruabit. Extra hãc Dei Eccleſiam (cuius typum Arca Noë geſsit) nulla eſt ſalus. Qui in ea nõ eſt, vt diluuio abſorptus p̄eat, neceſſe eſt.

DE ANTIQVO, pio & irreprehenſo vſu ſacrarũ imaginũ.

PAtres orthodoxi affirmant ſacrarũ imaginũ vſum ac venerationem (quam hæretici modo deteſtantur) ex traditio-

ne Apoſtolorum ad nos de-
ſcēdiſſe. Verba beati Baſilij
Magni in ſecundo Conci-
lio Nicęno citata ſic habēt:
„ Suſcipio ſanctos Apoſtolos,
„ prophetas , & martyres,
„ qui pro me apud Deum ſup-
„ plicant : quò per illorum
„ interceſsionem propitius
„ mihi ſit Deus noſter beni-
„ gniſsimus, & remiſsionem
„ peccatorum mihi gratis lar
„ giatur. Quam ob cauſam &
„ hiſtorias imaginum illorū
„ honoro & palam adoro.
„ Hoc enim nobis traditum
„ à ſanctis Apoſtolis non eſt
„ prohibēdū: ſed in omnibus
„ eccleſijs noſtris eorū hiſtori
„ as erigimus. Hęc Baſilius.

NOs pauca de hac re di-
cturi, imprimis adno-
tabimus ea quę hiſtorici fi-
de

de digni ſcripſerūt de vene-
rabilibus imaginibus tēpo-
re Apoſtolorū formatis &
expreſsis. Igitur Euſebius
Cęſarienſis & Nicephorus *Euſeb. lib. 7. cap. 14*
Calliſt⁹, referūt mulierē illā *Niceph. l. 6. cap. 15.*
quę ſanguinis profluuio la-
borās ex cōtactu fimbrię ve
ſtimēti Dñi Ieſu (vt in Euā- *Matth. 9.*
gelio legimus) ſanitatē rece
perat, pręclarā imaginē ex
ęre erexiſſe, quę figurā Chri
ſti benefactoris ſui pręfere-
bat: vt hac oratiōe piū affe-
ctū quē erga Dominū Ieſum
gerebat, declararet. Aiunt
item ad huius imaginis pe-
des herbam naſci ſolitā, quę
quū ad fimbriam vſq; veſtis
ęreę pertigiſſet, aduerſus oē
genus morborū pręſentiſsi
mū erat remediū. Hæc illi
in ſuis hiſtorijs narrant.

Quòd

Quod ſi diſpliceret Deo vſus ſanctarum imaginum: profectò non fuiſſet illic editum tam celebre miraculum. Porrò mulier illa ciuis erat vrbis Cæſareæ: vbi pro foribus domus eius imago iam commemorata adhuc conſpiciebatur tẽpore prædicti Euſebij Cæſarienſis epiſcopi, vt ipſe in hiſtoria ſua teſtatur: Poſtea verò quum Iulianus Imperator apoſtata odio Chriſti ardẽs eandem Dominicam imaginem deieciſſet, & in eius locum ſuam ſtatuiſſet, ignis de repente è cœlo delapſus, ipſam Iuliani ſtatuam dirupit atque in faciem proſtrauit: quemadmodũ decimo
Cap. 30. libro hiſtoriæ ſuæ narrat Nicephorus, ſequutus narratio,

tionem Socratis Conſtanti-
nopolitani. Et ſexto libro
loquens ipſe Nicephorus de Cap.26.
imaginibus quæ viuentibus
adhuc Apoſtolis pictæ fue-
rant, ſentit cum Euſebio, &
ſcribit in hunc modum: Eti "
am ſanctorum Apoſtolorũ "
Petri & Pauli, ipſiuſq; adeo "
Chriſti, & quæ eum ſupra "
naturæ captum genuit vir- "
ginis matris, coloribus ad- "
umbratas imagines pluri- "
mas, ad hunc vſque diem cõ "
ſeruatas eſſe nouimus. Ac "
Lucas quidem Apoſtolus, "
primus ipſas accuratè mani "
bus ſuis depinxit. Hæc ibi. "
At ſecundo libro poſtquam
hoc ipſum Nicephorus di-
xit, mox adiungit hæc ver-
ba: Vnde in omnem dein- "
de habitabilem orbem tam

venerãdũ & precioſum opus eſt illatũ. Præterea decimo quinto hiſtoriç ſuç lib. narrãs vti ſancta virgo Pulcheria ſoror Theodoſij Auguſti, tria magnifica templa Deiparç virgini ex ipſis fundamentis Conſtantinopoli erexit, mentionem facit venerandæ imaginis eiuſdem virginis Mariç, ab ipſo beatiſsimo Luca depictæ, atque ita loquitur: Vnũ templum

cap. 14

Eadem dicit li. 14. cap. 2.

» eſt in Chalcoprateio ſiue fa
» brorum foro, Sacri tumuli
» nomen habens. In quo zo-
» nam Dei genitricis veluti
» theſaurum (Pulcheria) depo
» ſuit: & vt in eo quarto quo-
» que hebdomadis die perui
» giliũ & ſupplicatio ad lucer
» nas & lãpades fieret, cõſti-
» tuit: quã & ipſa pedes fre-

quen

quẽtare ſolita erat. Secundũ ,,
tẽplũ viæ ducũ eſt, vbi Verbi ,,
matris imaginẽ dedicauit, ,,
quã diuus Apoſtolus Lucas ,,
ſuis ipſe manibus depinxit, ,,
illa adhuc vinẽte, & tabulã ,,
ipſam vidẽte, gratiãq; adeo "
illi formæ ſuæ immittente. "
Hæc imago primùm in eo "
loco q Tribunal dicitur fuit, "
vbi ea quæ nũc quoq; fiunt, "
miracula pacta ſunt. Porrò ĩ "
tẽplo iſto, vt tertio quoque "
ſeptimanę die peruigiliũ iti "
dem & ſupplicatio perage- "
retur, curauit: quod ad hunc "
vſq; diẽ ſeruatur. Tertiũ au- "
tẽ templũ pulchritudine & "
oĩs generis materia incre- "
dibiliter ornatũ, vbi matri "
conſecrauit, cui Blacrhenę "
cognomẽ eſt, &c. Idẽ Ni- "
ceph. 2. hiſtorię ſuę libro aſ "

N ij ſerit

ſerit Chriſtum tranſmiſiſſe
Cap. 7. ſacram vultus ſui imaginē in lineum textum impreſſam Angaro Edeſſenorum principi, qui vehementi eius deſyderio tenebatur. Id ipſum ſcribit beatus Ioannes Damaſcenus libro quarto de orthodoxa fide. Et quidem Nicephorus vbi loquutus eſt de Angaro Toparcha, dicit etiam regem Perſarū ex feruenti fidei deſyderio miſiſſe pictorem in Paleſtinam, & per hunc imaginē Chriſti ac matris eius virginis Mariæ accepiſſe. Atque hæc ex archiuis antiquiſq; librorum monumentis deſumpta eſſe, Nicephorus teſtatur. Theodorus quidam lector & græcus ſcriptor, mox in initio primi libri

Cap. 17.

col

collectaneorum ſuorũ quibus hiſtoriam rerum eccleſiaſticarũ ſummatí perſtringit, meminit etiam imaginis virginis Deiparæ, quam ſanctus Lucas depinxit. Nã de Eudocia imperatrice quę Hieroſolymis erat, loquitur in hæc verba: Eudocia imaginem matris Chriſti quam Lucas Apoſtolus pinxerat, Pulcherię miſit. Beatus quoque Athanaſius ædidit libellum de quadã imagine Domini Ieſu, quæ in Berytho vrbe Syriæ à Iudęis cæſa, cõfixa, ac vulneribus confoſſa, maximam ſanguinis abundantiam profudit. Eam imaginem Nicodemus qui ad Ieſum nocte venerat, Gamalieli beati Pauli quondam præceptori Hieroſolymis

tradiderat. Gamaliel porrò Iacobo Apoſtolo Hieroſolymorum primo epiſcopo, & Iacobus Simeoni ſucceſſori ſuo illam reliquerat. Sed biennio anteq̄ Hieroſolyma à Romanis euerteretur, pij Chriſtiani eandem imaginem tranſtulerunt in Syriam, vt Athanaſius in memorato libello ſcribit. Pręterea Alexander Imperator ille erga Chriſtianos maximè beneuolus(cuius matri Mãmęæ Origenes familiariſsimus fuit) in domeſtico ſacello ſuo habuit imagines Abrahæ Patriarchę & Chriſti ſaluatoris, ſicuti ſcriptores hiſtorici narrant.

VSus ſanctarū imaginū à tēpore Apoſtolorum vſq; ad Cōſtantinum Magnum

gnũ imperatorē ſemper re ceptũ laudatũque fuiſſe in Eccleſia Dei, hoc etiã arguit quòd ipſe Cõſtantinus iã à paganiſmo conuerſus ad Chriſtianam fidem, plurimas baſilicas à ſe magnificè extructas, imaginibus ſanctis cohoneſtabat. Sanè in ea baſilica quę de eius nomine Cõſtantiniana dicta eſt, nõ ſolũ vaſa aurea & altaria argẽtea, verũ etiã effigiẽ Saluatoris, atq; imagines duodecim Apoſtolorum ex argento puriſsimo poſuit: vt narrat Damaſus deſcribens vitam beati Sylueſtri. Quũ tunc idololatria abolita, & perſecutione ceſſante pax reddita eſſet Eccleſiæ, maiori ſtudio paſsim oratoria Chriſtianorum imagini-

236

bus Ieſu Chriſti & matris eius virginis Mariæ, atq; aliorum ſanctorum exornabantur: Vnde eximij illi Patres orthodoxi qui mox ſequuti ſunt, videlicet, Baſilius Magnus, Gregorius Niſſenus, Hieronymus, Ambroſius, atq; alij in ſuis ſcriptis, ſanctarum imaginum honorificè meminerunt. Et poſtea in ſecundo Concilio Nicæno quum fuſiſsimè de illis diſputatum fuiſſet, Eccleſia expreſſo decreto approbauit earum vſum, & iconomachos damnauit.

Hæretici huius æui noſtri venerationē ipſarū imaginum ſacrarum non vererentur appellare idololatriam. Dicunt earum vſum aduerſari ſcripturis diuinis: ſed

ſed falluntur, & ſcripturas non rectè intelligunt. Prohi buit quidem Deus in veteri lege, ne Iudæi idola & effigies haberent, propterea quòd erant maximè propēſi ad idololatriā: at vbi nullum erat idololatriæ pericu lum, non ſolùm permiſit, ve rumetiā pręcepit fieri imagines. Vnde Moſes iuſſu eius curauit vt ſculperentur Che rubim, collocarenturque in ꝓpitiatorio. Vecordes hęretici quicquid in voluminibus ſacris & orthodoxorū Patrū ſcri ptis inueniūt dictum aduerſus idola atq; idololatras, id in ſanctas imagines & in Catholicos qui eas aſſeruant ac venerantur inſulſiſsimè detorquent. Huiuſmodi ſenten- Exod. 32. Exod. 25 Exod. 37.

298
tĩas vndiq; corradunt, & ſu
perbè admodũ Catholicis
obijciũt. Nã quia vidẽt ipſos
Catholicos copioſè ac dilu-
cidè rectam Eccleſię fidem
atq; doctrinã dictis vetuſtiſsi
morum Patrũ comprobare
ac tueri: conãtur nõnulli ex
eis ſimiliter prauam fidem
ſuá & abſurda dogmata ab
antiquitate cõmendare, ver
biſq; Patrum cõfirmare: ſed
hoc infideliter prorſus faci-
unt, ac proinde nihil agunt.
Siquidem authoritates quas
adducunt, non ea mente
neque eo ſenſu citant, quo
à Patribus ſcriptæ ſunt: ſed
peruertunt atque corrum-
punt illas, ac plerumque
mentiuntur impudentiſsi-
mè. Quam eorum impiam
fraudem prudens & doctus
quiſ-

quiſq; facilè deprehendit, dū ſtudioſè exquirit & examinat in libris Patrum locos ab eis citatos.

ACerrimè verò ad euerſionem ſacrarum imaginum ſolēt Catholicis obijcere etiā aliquot v̄ba quæ in lucubrationibus ſancti Epiphanij leguntur. Verū b. Ioannes Damaſcenus in libris ſuis apologeticis aduerſus criminatores ſāctarū imaginū, itēq; alij Patres ꝓnūciauerūt verba illa ibi ab hæreticis fuiſſe inſerta. Certè Baſilius Magnꝰ præceſsit Epiphanium, & in verbis ſuis quę ſupra poſuimus apertè indicat conſuetudinē ſuo tēpore fuiſſe, vt ſanctorum imagines in omnibus Eccleſijs erigerentur.

Quo-

300
Quomodo ergo Epiphanius paulò poſt ſequutus, vitupe-raſſet vſum ſacrarum imaginum in omnibus Eccle-ſijs receptum? Præterea ipſe Epiphanius ſcripſit diligen tiſsimè aduerſus hæreſes ac praua dogmata ſui temporis: & tamen nuſquam ibi damnat vſum imaginum. Quòd ſi iudicaſſet eum apud Chriſtianos non eſſe licitũ, profectò hoc declaraſſet in libris quibus hæreſes & ab-ſurdas opiniones notat con futatq́;. Sed & ſi verba quæ in lucubrationibus eius cõ tra ſacras imagines inueni-untur, fuiſſent pio zelo ab eo ſcripta: non tamen de-bent pro ratis ac firmis re-cipi, quum à doctrina Eccle ſiæ Catholicæ diſcrepent.
Vni-

Vniuerſalis enim Eccleſia quæ eſt columna veritatis, 1. Tim 3.
& errare neſcit, ſemper audienda eſt, potius quàm vnus vel duo aut plures etiã ſanctiſsimi doctores. Hoc perſuaſiſsimũ habeat quiſquis hæreticorum tendiculas & errores omnes feliciter effugere vult. Quemadmodũ enim negotiatores ſolent aurum lydio lapidi atterere, quò cognoſcant, vtrum germanum ſit an adulterinum: ita Chriſtianus homo doctrinã quamlibet ad columnam illam veritatis applicare adiungereque debet, vt exploratum habeat, veráne ſit an falſa. Quocirca ſi viderit aliquod dogma non concordare cum doctrina Romanæ Catho-

302
licæq; Eccleſiæ,quá Spiritus veritatis illuminat ac regit, mox illud relinquat atque repudiet. At hæretici Romanam , atque Apoſtolicam Eccleſiam contẽnunt, eamq́ue modis omnibus in odium adducere nituntur. Et vt hoc facilius citiuſq; efficiant, maleuolè diuulgant atque exaggerant quorundam Romanorum Pontificum vitia : reticentes interim virtutes eorum Pontificum, qui integerrimè ſanctiſsimeq; vixerunt. Omni pudore abiecto inſolentiſsimè conferunt maledicta in Sedẽ Apoſtolicã & ſummũ ſacerdotẽ: quũ tamẽ
Rom. 13. omnis poteſtas ſit à Deo, & ſcriptura clamet, Principi
Exod. 22. populi tui non maledices.
Nos

Nos quidem non negamus Act.23.
Papam poſſe peſsimè viuẽdo in ęternũ perire: attamẽ propter eius peccata Eccleſia cui præeſt non deſtituitur gubernatione Spiritus ſancti, nec deſinit eſſe Eccleſia: neq; propterea Sedes Apoſtolica pdit ſuá authoritaté. Planè Chriſt⁹ voluit vt ſui loco hic in terris toti Eccleſię præſideret Pontifex. Oblatrent hæretici quantũ ipſis libet, neceſſe eſt vt ita fiat. Sed his omiſsis, redeamus ad ſanctas imagines.

QVi veneratioñe earũ ſuggillãt, illud quoq; catholicis obijciũt quod trigeſimo ſexto canone Cócilij Elibertini ĩhibitũ fuit ne ſcilicet picturę fierẽt ĩ tẽplo ſeu eccleſia. Sed & iſta obiectio fu-

futilis eſt. Nam iuſtè profeſ-
ctò hoc tunc vetuit Eliber-
tina ſynodus, quam non-
nulli putant paulò ante tem
pora Conſtantini Auguſti
celebratam fuiſſe. Congre-
gatà autẽ fuit in Hiſpania,
vbi paganiſmus & idolola-
tria plurimum adhuc vi-
gebat: nam id cõplures ca-
nones eiuſdem ſynodi aper
tè indicant. Canon quadra-
geſimus primus dicit ita:
Admonere placuit fideles,
„ vt quantum poſſunt prohi-
„ beant ne idola in domibus
„ ſuis habeant. Si verò vim
„ metuũt ſeruorũ, vel ſeipſos
„ puros conſeruent. Si non
„ fecerint alieni ab Eccleſia ha
„ beãtur. Hæc ibi. Sanè ipſum
Concilium Elibertinũ fuit
particulare ſiue prouinciale
in

in quo pauci epiſcopi ade-
rant:at ſecūdū Conciliū Ni
cęnū quod ſanciuit ſacras
imagines retinēdas & hono
rādas eſſe à fidelibus,fuit ge
nerale atq; œcumenicū. Au-
thoritas aūt Concilij gene-
ralis ritè celebrati indubitā
ter pręferenda eſt authori-
tati cuiuſuis Concilij parti-
cularis. Nō fuerit intēpeſti-
uū hic obiter adnotare ; ꝙ
Concilia generalia legitimè
cōgregata,licet ex homini-
bus cōſtent qui errare poſ-
ſint,quia tñ repreſentāt vni-
uerſam Eccleſiā quā Spiritus
ſanctus nūq̃ errare ſinit, er-
roris expertia ſunt. Sed par
ticularia cōcilia poſſunt er-
rare:& dū errāt,corrigūtur
per generalia. Concilia ta-
men plenaria quæ præceſſe
runt

runt non nũq̃ emendantur poſterioribus Concilijs plenarijs non quidem quoad fidem, ſed quoad illa quæ ad regimẽ eccleſiaſticũ vitáq; clericorũ, & ad conſuetudines ac ritus ſpectāt. Talia enim in Cõcilijs generalibus ꝑ tẽporũ, locorũ ac perſonarũ conditione atq; qualitate, abſq; præiudicio fidei variantur: nã in fide & his quæ ſaluti noſtræ neceſſaria ſunt, nulla fit mutatio. Non eſt igitur quod hæretici glorientur de ſuis obiectionibus: quoniam friuolæ ſunt.

ECcleſia optimam traditionẽ quam ab Apoſtolis & eorum ſucceſſoribus accepit, diligenter retinet: ſciens ſyncerã ſanctarũ imaginum venerationẽ, & nobis

bis admodũ vtilem,& Deo gratã eſſe. Nã in huiuſmodi veneratione nõ in materia & coloribus honorẽ conſtituimus: ſed cogitationẽ atque intentionem animi referimus ad prototypa & ſanctos beatoſq́; Dei amicos in cœlo cũ Domino regnantes, quorum effigies contemplamur.

Libet hic adijcere vnam aut alterã ſententiã Baſilij Magni de traditionibus nõ ſcriptis. Is enĩ ĩ libro quẽ de ſpiritu ſancto edidit, loquitur ĩ hũc modũ: Dogmata quæ in Eccleſia prædicãtur, quędã habemus è doctrina ſcripto ꝓdita, quædã rurſus ex Apoſtolorũ traditiõe ĩ myſterio. i. ĩ occulto tradita recepimus. Quorũ vtraq; parem Cap. 27.

parem vim habent ad pie-
,, tatem : nec his contradicit
,, quiſquis ſanè vel tenuiter
,, expertus eſt, quæ ſint iura
eccleſiaſtica . Et poſtquam
ipſe Baſilius multa ibi com-
memorauit, quæ nõ ex ſcri-
ptura aliqua canonica , ſed
ex ſecreta traditione habe-
mus , adiungit hæc ver-
,, ba: Deficiet me dies, ſi
,, eccleſię myſteria ci
,, tra ſcriptũ tra-
,, dita pergam
,, recen-
,, ſere.

*

De

DE HAERESIbus atque hæreticis aliquot dicta Patrum lectu dignisſima.

BEAtisſimus Paulus Apoſtolus priorem epiſtolam quam ad Timotheum ſcripſit, ita cõcludit, O Timothee depoſitũ cuſtodi, deuitans profanas vocum nouitates & oppoſitiones falſi nominis ſciẽtię, quam quidam promittentes circa fidem exciderunt. Cap. 6. “ “ “ “ “ “

VIncentius Lyrinenſis vetuſtus & pius ſcriptor

ptor, diſputans aduerſus hę reſes loquitur de prædictis Pauli verbis hunc in modũ:
„ Profánas, inquit, vocum no
„ uitates, id eſt, dogmatum,
„ rerum, ſententiarum noui-
„ tates quę ſunt vetuſtati, quę
„ antiquitati contrariæ. Quæ
„ ſi recipiantur, neceſſè eſt vt
„ fides beatorum Patrum aut
„ tota aut certé magna ex
„ parte violetur, neceſſè eſt
„ vt omnes omnium æta-
„ tum fideles, omnes ſancti,
„ omnes caſti, continentes,
„ virgines, oés clerici, Leuitæ
„ & ſacerdotes, táta cõfeſſo-
„ rũ millia, táti martyrũ exer
„ citus, tãta vrbiũ, táta popu-
„ lorũ celebritas & multitu-
„ do, tot inſulę, tot ꝓuícię, re-
„ ges, gétes, regna, nationes,
„ totus poſtremò iá penè ter

ra-

rarũ orbis, per Catholicã fidẽ Chriſto capiti incorporatus, tãto ſeculorũ tractu ignoraſſe, erraſſe, blaſphemaſſe, neſciſſe quid crederet pnuncietur. Profanas, inquit, vocũ nouitates deuita: quas recipere atque ſectari nunquã Catholicorum, ſemper verò hæreticorum fuit. "

ET paucis interiectis, ait idẽ Vincentius: Cunctis euidenter perſpicueq; monſtratur, hoc apud omnes ferê hæreticos quaſi ſolenne eſſe atque legitimum, vt ſemper profanis nouitatibus gaudeant, antiquitatis ſcita faſtidiãt, & per oppoſitiones falſi nominis ſcientiæ, à fide naufragent. Contrà verò Catholicorum hoc ferè proprium depoſita

„ ſita ſanctorum Patrum &
„ commiſſa ſeruare, damnare
„ profanas nouitates, ſicut
Gal.1. „ prædixit & iterum dixit
„ Apoſtolus, Si quis annũcia-
„ uerit præterquam quod ac-
„ ceptum eſt, anathema ſit.

DIuus Alexander quin-
tus à Petro Apoſtolo
Pontifex Romanus & mar
tyr in epiſtola quam ſcripſit
ad omnes orthodoxos, ait:
Prou.22. Scriptum eſt, Ne trãſgredi-
„ aris terminos antiquos,
„ quos poſuerunt patres tui.
„ Terminos indubitáter trãſ-
„ greditur, qui ſtatuta patrum
„ poſtponit atque confundit:
„ Peruenit namque ad conſci
„ entiam Apoſtolicæ ſedis,
„ quòd nonnulli ſunt tam ſto
„ lidi, qui dominica præcepta
„ & Apoſtolorum eorumque
ſuc-

ſucceſſorum ſtatuta minimè „
obſeruant,&c.

D.Epiphanius ſecundo li „
bro contra hęreſes: Termini,inquit,nobis poſiti ſunt, „
& fundamenta, & ædificatio fidei, & Apoſtolorum „
traditiones,& ſcripturæ ſacræ,& ſucceſsiones doctrinæ: & vndequaque veritas „
Dei munita eſt. Nemo ergo decipiatur nouis fabulis. „

D.Hieronymus ſcribens aduerſus Luciferianos, ait: In illa Eccleſia permanendum eſt, quæ ab Apoſtolis „
fundata vſque in hunc diem „
durat.Neque ſibi blandiantur(hæretici)ſi de ſcripturarum capitulis videntur ſibi id confirmare quod dicunt:quum & diabolus de „
ſcripturis aliqua ſit loquu-

300
Quomodo ergo Epiphanius paulò poſt ſequutus, vituperaſſet vſum ſacrarum imaginum in omnibus Eccleſijs receptum? Præterea ipſe Epiphanius ſcripſit diligentiſsimè aduerſus hæreſes ac praua dogmata ſui temporis: & tamen nuſquam ibi damnat vſum imaginum. Quòd ſi iudicaſſet eum apud Chriſtianos non eſſe licitũ, profectò hoc declaraſſet in libris quibus hæreſes & abſurdas opiniones notat confutatq;. Sed & ſi verba quæ in lucubrationibus eius cõtra ſacras imagines inueniuntur, fuiſſent pio zelo ab eo ſcripta: non tamen debent pro ratis ac firmis recipi, quum à doctrina Eccleſiæ Catholicæ diſcrepent.
Vni-

Vniuerſalis enim Eccleſia quæ eſt columna veritatis, 1. Tim 3.
& errare neſcit, ſemper audienda eſt, potius quàm vnus vel duo aut plures etiã ſanctiſsimi doctores. Hoc perſuaſiſsimũ habeat quiſquis hæreticorum tendiculas & errores omnes feliciter effugere vult. Quemadmodũ enim negotiatores ſolent aurum lydio lapidi atterere, quò cognoſcant, vtrum germanum ſit an adulterinum: ita Chriſtianus homo doctrinã quamlibet ad columnam illam veritatis applicare adiungereque debet, vt exploratum habeat, veráne ſit an falſa. Quocirca ſi viderit aliquod dogma non concordare cum doctrina Romanæ Catho-

li-

302
licæq́; Eccleſiæ, quá Spiritus veritatis illuminat ac regit, mox illud relinquat atque repudiet. At hæretici Romanam, atque Apoſtolicam Eccleſiam contẽnunt, eamq́ue modis omnibus in odium adducere nituntur. Et vt hoc facilius citiuſq́; efficiant, maleuolè diuulgant atque exaggerant quorundam Romanorum Pontificum vitia: reticentes interim virtutes eorum Pontificum, qui integerrimè ſanctiſsimeq́; vixerunt. Omni pudore abiecto inſolentiſsimè conferunt maledicta in Sedẽ Apoſtolicã & ſummũ ſacerdotẽ: quũ tamẽ omnis poteſtas ſit à Deo, & ſcriptura clamet, Principi populi tui non maledices.

Rom.13.

Exod.22.

Nos

Nos quidem non negamus Papam poſſe peſsimè viuẽdo in ęternũ perire: attamẽ propter eius peccata Eccleſia cui præeſt non deſtituitur gubernatione Spiritus ſancti, nec deſinit eſſe Eccleſia: neq; propterea Sedes Apoſtolica pdit ſuã authoritatẽ. Planè Chriſt⁹ voluit vt ſui loco hic in terris toti Eccleſię præſideret Pontifex. Oblatrent hæretici quantũ ipſis libet, neceſſe eſt vt ita fiat. Sed his omiſsis, redeamus ad ſanctas imagines. Act. 23.

QVi venerationẽ earũ ſuggillãt, illud quoq; catholicis obijciũt quod trigeſimo ſexto canone Cõcilij Elibertini ĩhibitũ fuit ne ſcilicet picturę fierẽt ĩ tẽplo ſeu eccleſia. Sed & iſta obiectio ſu-

futilis eſt. Nam iuſtè profe-
ctò hoc tunc vetuit Eliber-
tina ſynodus, quam non-
nulli putant paulò ante tem
pora Conſtantini Auguſti
celebratam fuiſſe. Congre-
gatã autē fuit in Hiſpania,
vbi paganiſmus & idolola-
tria plurimum adhuc vi-
gebat: nam id cōplures ca-
nones eiuſdem ſynodi aper
tè indicant. Canon quadra-
geſimus primus dicit ita:
Admonere placuit fideles,
" vt quantum poſſunt prohi-
" beant ne idola in domibus
" ſuis habeant. Si verò vim
" metuũt ſeruorũ, vel ſeipſos
" puros conſeruent. Si non
" fecerint alieni ab Eccleſia ha
" beãtur. Hæc ibi. Sanè ipſum
Concilium Elibertinũ fuit
particulare ſiue prouinciale
in

in quo pauci epiſcopi aderant: at ſecũdũ Conciliũ Nicęnũ quod ſanciuit ſacras imagines retinēdas & honorãdas eſſe à fidelibus, fuit generale atq; œcumenicũ. Authoritas aũt Concilij generalis ritè celebrati indubitãter pręferenda eſt authoritati cuiuſuis Concilij particularis. Nõ fuerit intēpeſtiuũ hic obiter adnotare; q, Concilia generalia legitimè cõgregata, licet ex hominibus cõſtent qui errare poſſũt, quia tñ repreſentãt vniuerſam Eccleſiã quã Spiritus ſanctus nũq̃ errare ſinit, erroris expertia ſunt. Sed particularia cõcilia poſſunt errare: & dũ errãt, corrigũtur per generalia. Concilia tamen plenaria quæ præceſſerunt

runt non nūq̃ emendantur poſterioribus Concilijs plenarijs non quidem quoad fidem, ſed quoad illa quæ ad regimẽ eccleſiaſticū vitáq; clericorū, & ad conſuetudines ac ritus ſpectāt. Talia enim in Cōcilijs generalibus ꝑ tẽporū, locorū ac perſonarū conditione atq; qualitate, abſq; præiudicio fidei variantur: nā in fide & his quæ ſaluti noſtræ neceſſaria ſunt, nulla fit mutatio. Non eſt igitur quod hæretici glorientur de ſuis obiectionibus: quoniam friuolæ ſunt.

Eccleſia optimam traditionẽ quam ab Apoſtolis & eorum ſucceſſoribus accepit, diligenter retinet: ſciens ſyncerā ſanctarū imaginum venerationẽ, & nobis

bis admodũ vtilem, & Deo gratã eſſe. Nã in huiuſmodi veneratione nõ in materia & coloribus honorẽ conſtituimus: ſed cogitationẽ atque intentionem animi referimus ad prototypa & ſanctos beatoſq; Dei amicos in cœlo cũ Domino regnantes, quorum effigies contemplamur.

Libet hic adijcere vnam aut alterã ſententiã Baſilij Magni de traditionibus nõ ſcriptis. Is enĩ ĩ libro quẽ de ſpiritu ſancto edidit, loquitur ĩ hũc modũ: Dogmata quæ in Eccleſia prædicãtur, quędã habemus è doctrina ſcripto ꝓdita, quædã rurſus ex Apoſtolorũ traditiõe ĩ myſterio. i. ĩ occulto tradita recepimus. Quorũ vtraq; parem Cap. 27.

parem vim habent ad pie-
„ tatem : nec his contradicit
„ quiſquis ſanè vel tenuiter
„ expertus eſt, quæ ſint iura
ecclesiaſtica. Et poſtquam
ipſe Baſilius multa ibi commemorauit, quæ nõ ex ſcriptura aliqua canonica, ſed ex ſecreta traditione habemus, adiungit hæc verba:
„ Deficiet me dies, ſi
„ eccleſię myſteria ci
„ tra ſcriptũ tra-
„ dita pergam
„ recen-
„ ſere.

✠

De

DE HAERESIbus atque hæreticis aliquot dicta Patrum lectu digniſsima.

BEatiſsimus Paulus Apo
ſtolus prio-
rem epiſto-
lam quam
ad Timo-
theum ſcripſit, ita cõcludit,
O Timothee depoſitũ cu- Cap. 6.
ſtodi, deuitans profanas vo- “
cum nouitates & oppoſi- “
tiones falſi nominis ſciẽtię, “
quam quidam promitten- “
tes circa fidem exciderunt. “

VIncentius Lyrinenſis
vetuſtus & pius ſcri-
ptor

ptor,diſputans aduerſus hę
reſes loquitur de prædictis
Pauli verbis hunc in modũ:
„ Profánas,inquit,vocum no
„ uitates, id eſt, dogmatum,
„ rerum,ſententiarum noui-
„ tates quę ſunt vetuſtati,quę
„ antiquitati contrariæ.Quæ
„ ſi recipiantur, neceſſè eſt vt
„ fides beatorum Patrum aut
„ tota aut certè magna ex
„ parte violetur, neceſſè eſt
„ vt omnes omnium æta-
„ tum fideles, omnes ſancti,
„ omnes caſti, continentes,
„ virgines,oés clerici,Leuitæ
„ & ſacerdotes,tãta cõfeſſo-
„ rũ millia,tãti martyrũ exer
„ citus,tãta vrbiũ,tãta popu-
„ lorũ celebritas & multitu-
„ do,tot inſulę,tot ꝓuícię,re-
„ ges,gẽtes,regna,nationes,
„ totus poſtremò iã penè ter

ra-

rarũ orbis,per Catholicã fi "
dẽ Chriſto capiti incorpora "
tus,tãto ſeculorũ tractu ig- "
noraſſe erraſſe,blaſphemaſ- "
ſe,neſciſſe quid crederet p- "
nuncietur.Profanas inquit, "
vocũ nouitates deuita:quas "
recipere atque ſectari nunq̃ "
Catholicorum, ſemper ve- "
rò hæreticorum fuit. "

ET paucis interiectis,ait
idẽ Vincentius:Cunctis "
euidenter perſpicueq́; mon "
ſtratur,hoc apud omnes fe "
rê hæreticos quaſi ſolenne "
eſſe atque legitimum , vt "
ſemper profanis nouitati- "
bus gaudeant, antiquitatis "
ſcita faſtidiãt, & per oppo- "
ſitiones falſi nominis ſci- "
entiæ , à fide naufragent. "
Contrà verò Catholicorum "
hoc ferè proprium depo- "
ſita

„ ſita ſanctorum Patrum &
„ commiſſa ſeruare, damnare
„ profanas nouitates, ſicut
Gal.1. prædixit & iterum dixit
„ Apoſtolus, Si quis annũcia-
uerit præterquam quod ac-
„ ceptum eſt, anathema ſit.

DIuus Alexander quintus à Petro Apoſtolo Pontifex Romanus & martyr in epiſtola quam ſcripſit ad omnes orthodoxos, ait:
Prou.22. Scriptum eſt, Ne trãſgredi-
„ aris terminos antiquos,
„ quos poſuerunt patres tui.
„ Terminos indubitáter trãſ-
„ greditur, qui ſtatuta patrum
„ poſtponit atque confundit:
„ Peruenit namque ad conſci
„ entiam Apoſtolicæ ſedis,
„ quòd nonnulli ſunt tam ſto
„ lidi, qui dominica præcepta
„ & Apoſtolorum eorumque
ſuc-

ſucceſſorum ſtatuta minimè obſeruant,&c.

D.Epiphanius ſecundo libro contra hęreſes: Termini,inquit,nobis poſiti ſunt, & fundamenta, & ædificatio fidei, & Apoſtolorum traditiones,& ſcripturæ ſacræ,& ſucceſsiones doctrinæ: & vndequaque veritas Dei munita eſt. Nemo ergo decipiatur nouis fabulis.

D.Hieronymus ſcribens aduerſus Luciferianos, ait: In illa Eccleſia permanendum eſt, quæ ab Apoſtolis fundata vſque in hunc diem durat.Neque ſibi blandiantur(hæretici)ſi de ſcripturarum capitulis videntur ſibi id confirmare quod dicunt:quum & diabolus de ſcripturis aliqua ſit loquu-

" tus & ſcripturæ non in le-
" gendo, ſed in intelligendo
" conſiſtant.

D. Baſilius in ſua ad An-
tiochenam Eccleſiam epi-
ſtola: Nos, inquit, mentis no
" ſtræ germina tradere non
" audemus, ne humana com-
" mēta exiſtimentur eſſe ver-
" ba religionis: ſed quæ à ſan-
" ctis Patribus edocti ſumus,
" ea interrogantibus annun-
" ciamus.

Idē Baſilius contra hæreti
cos Sabellianos & Arrium:
" Te pacatum reddat tradi-
" tio. Dominus ita docuit,
" Patres obſeruauerūt, confir
" mauerūt martyres. Suffici-
" at dicere: Sic edoctus ſum.

D. Athanaſius ad Epicte-
tum Epiſcopū Corinthio-
" rum: Hoc ſolū modo reſpon
dere

dere ad talia & dicere ſuffi- „
cit,quòd iſta non ſunt Ca- „
tholicæ Eccleſiæ,neque iſta „
Patres noſtri ſenſerunt.

Idem Athanaſius in decre
tis Synodi Epheſinæ.Homi „
nes ſunt , vt dixit Iacobus „
Apoſtolus,duplici animo,& „
inſtabiles in omnibus vijs „
ſuis,nec eandem habentes „
ſententiam,ſed nunc in hác, „
nunc in illam ſeſe vertētes: „
& nunc quidem probantes „
quod dicunt,mox verò vi- „
tuperātes,quod ante lauda- „
uerūt.Hoc verò veros do- „
ctores arguit,ſi eadem inter „
ſeſe ꝑfiteantur,neq; diuerſa „
ſentiāt vel inter ſe vel à ſuis „
maioribus diſsidētes. Ete- „
nim qui hūc in modū affecti „
non ſunt , improbi potius „
q̃ veri doctores dicēdi ſunt. „

D.Irenæus quinto aduer-
„ ſus hæreſes libro: Vbique ec
„ cleſia prædicat veritatem:
„ at qui relinquunt præconi-
„ um Eccleſiæ, imperitiam
„ ſanctorum præsbyterorum
„ arguunt: non contemplan
„ tes quanto pluris ſit idiota
„ religioſus, á blaſphemo &
„ impudente ſophiſta. Tales
„ autem ſunt omnes hæreti-
„ ci, qui ſe plus aliquid pręter
„ veritatem inuenire putant:
„ variè & multipliciter, &
„ imbecillè facientes iter, de
„ eiſdem non ſemper eaſdem
„ ſententias habentes. Fuge-
„ re igitur oportet ſententi-
„ as ipſorum, confugere au
„ tem ad Eccleſiam, & eius ſi-
„ nu educari, & dominicis ſcri
„ pturis erudiri.

Idem Irenæus libro ter-
tio:

tio: Polycarpus vir multò
maioris authoritatis & fi- "
delioris veritatis eſt teſtis, "
quàm Valentinus & Marci- "
on, & reliqui qui ſunt per- "
uerſæ doctrinæ. Is enim eſt "
qui ſub Aniceto quum adue "
niſſet in vrbem (Romam) "
multos ex his quos prædi- "
ximus hæreticos conuertit "
in Eccleſiam Dei: vnam & "
ſolam hanc veritatem an- "
nunciás ab Apoſtolis perce "
piſſe ſe, quam & Eccleſię tra "
didit. Et ſunt qui audierũt "
eum dicentem, quoniã Ioan "
nes Domini diſcipulus in "
Epheſo iëns lauari, quum vi "
diſſet intus Cerinthum, exi "
lierit de balneo non lotus, "
dicens, quòd timeat ne bal- "
neum cõcidat, quum intus "
eſſet Cerinthus inimicus "

» veritatis. Et ipſe Polycar-
» pus, Marcioni aliquando oc
» currenti ſibi & dicenti, Co-
» gnoſce nos, reſpondit: Co-
» gnoſco te primogenitũ ſata
» næ. Tantũ Apoſtoli & eorũ
» diſcipuli habuerũt timorẽ:
» vt neq; verbotenus commu
» nicarẽt alicui eorũ qui adul-
» terauerant veritatem, quẽ-
Tit. 3. admodum & Paul. ait: Hę-
» reticũ hominẽ poſt vnã cor-
» reptionẽ deuita: ſciẽs quo-
» niã peruerſus eſt, qui eſt talis
» & à ſemetipſo damnatus.

Rurſum Irenæus ſcribẽs Florino hęretico, qui aduer ſus veritatem inauditis fi- gmẽtis inſaniebat, ita (teſte Euſebio Cæſarienſe) loqui- tur: Hæc dogmata Florine
» quę aſſeris, cõfidenter dico,
» quia nõ ſunt ſanę ſententię.

Hæc

Hæc dogmata non ſunt cõ “
ſona Eccleſiaſticæ fidei. Hæc “
dogmata ne illi quidẽ qui “
de Eccleſia pulſi ſunt hæ- “
retici, potuerunt aliquando “
commentari. Hæc dogma- “
ta impietatem docent. Hęc “
dogmata ſancti illi præsby- “
teri qui ante nos fuerunt, “
nunq̃ protulére: illi qui & “
Apoſtolos viderant, quos “
& tu noſti. Vidi enim te dũ “
adhuc puer eſſem, in Aſia “
apud Polycarpum, tunc q- “
dem præclarè agentem, “
dum adhuc eſſes in aula, & “
ſtudentem placere Polycar “
po. Multò enim magis mi- “
hi illius temporis rerum ge “
ſtarum inhęret memoria, q̃ “
præſentis: quia ea quæ à “
pueris diſcimus, cùm anima “
ipſa coaleſcũt & adhęrẽt ei. “

» Vnde etiam locum ipſum
» tibi dicere poſſum, in quo
» ſedēs diſputabat ſanctus Po
» lycarpus,& inceſſum illius,
» & vultū ac totius vitę mo-
» dū,ac corporis formā. Sed
» & orationes quas habebat
» ad populum,& cōuerſatio-
» nem,quæ fuerat ei cum Io-
» anne(ſicut ipſe narrare ſoli-
» tus erat)& cum cæteris qui
» ipſum Dominum viderant:
» & quomodo dicta eorum,
» & item ipſius Domini(quæ
» illi ex eo audierant) recita-
» bat,item quæ de virtutibus
» & doctrinis eius dicebat.
» quomodo denique omnia
» à ſpectatoribus ipſis Verbi
» accepta & ſcripturis conſo
» nantia memoriter referre
» ſolitus erat. Quæ tunc ego
» pro miſericordia Dei quam

mihi donare dignatus eſt, "
attentius & ſtudioſius audi- "
ens, deſcribebã, nõ in char- "
tis ſed in corde meo: quæ e- "
tiam nunc per gratiam Dei "
fideliter cuſtodio, & mecũ "
ipſe ſine intermiſsione ru- "
mino, Deum ego teſtor, & "
in conſpectu eius affirmo, "
quia ſi quid tale audiuiſſet "
beatus & Apoſtolic⁹ vir Po- "
lycarpus, exclamaſſet ſtatim "
& aures ſuas obturaſſet, ac "
ſicut moris erat ei, dixiſſet: "
Deus bone in quæ tempora "
me reſeruaſti, vt hæc audiã? "
Nonne etiam ipſum conti- "
nuo locum fugiſſet, in quo "
ſedens vel ſtans huiuſcemo "
di verba audiſſet? "

Tertullianus in libro de præſcriptionibus aduerſus hæreticos: Chriſtus Apo- "

O v ſtolos

" ſtolos miſit ad prædicandū
" quod illis reuelauit. Quid au
" tem prædicauerint, id eſt,
" quid illis Chriſtus reuela-
" uerit, hic præſcribam non
" aliter probari debere, niſi
" per eccleſias quas ipſi Apo-
" ſtoli condiderunt, eis præ-
" dicando tam viua (quod a-
" iunt) voce, q̃ per epiſtolas
" poſtea. Si hæc ita ſunt, con-
" ſtat proinde oẽm doctrinā
" quæ cū illis Eccleſijs Apoſto
" licis matricib⁹ & originali-
" bus fidei cõſpiret, veritati
" deputādā, id ſine dubio te-
" nentẽ, quod eccleſię ab Apo
" ſtolis, Apoſtoli à Chriſto,
" Chriſtus à Deo ſuſcepit: reli
" quā verò omnẽ doctrinā de
" mendacio præiudicandam,
" quæ ſapiat cõtra veritatẽ ec
" cleſiarum & Apoſtolorū, &
Chriſti

Chriſti & Dei.

D. Fabian' Põtifex ſummus & martyr, in prima ſua epiſtola: Cauete ab oĩbus qui aliam fidẽ & doctrinã tenent, q̃ Apoſtoli & ſucceſſores eorum tenuerunt, & docuerunt: ne (quód abſit) poſt eos abeuntes, in laqueũ ſatanę cadatis, & compedibus eius detineamini.

D. Auguſtinus in libro de vera religione: Neq; in cõfuſione paganorũ, neq; ĩ purgamẽtis hæreticorũ, neque in languore ſchiſmaticorũ, neq; ĩ cęcitate Iudęorũ quęrẽda eſt religio: ſed apud eos ſolos q Chriſtiani Catholici vel orthodoxi nominãtur.

Auguſtinus in libello de fide ad Petrum: Firmiſsimè tene, & nullatenus dubites quem-

quemlibet hæreticum ſiue ſchiſmaticum, ſi Eccleſiæ Catholicæ non fuerit aggregatus, quantaſcunq; eleemoſynas fecerit, & ſi pro Chriſti nomine etiam ſanguinem fuderit, nullatenus poſſe ſaluari.

Ipſe Auguſtinus, quarto libro de baptiſmo aduerſus Donatiſtas: Conſtituamus aliquem caſtum, continentem, non auarum, non idolis ſeruientem, hoſpitalem, indigentibus miniſtrantem non cuiq̃ inimicum, non contentioſum, patientem, quietum, ſobrium, frugalẽ, ſed hæreticum: nulli vtiq; dubium, eum propter hoc ſolum quod hæreticus eſt, regnum Dei non eſſe poſſeſſurum.

Qui-

Quidã pius ſcriptor: Pau- *Epheſ.1.*
lus Apoſtolus Eccleſiam di- "
cit eſſe corpus Chriſti. In "
hoc corpore myſtico ſunt "
membra ſana, ſunt & vlce- "
roſa: quia in Eccleſia Dei "
quamdiu exilij huius pere- "
grinatio durat, ſunt non ſo "
lùm boni verumetiã mali, "
rectam catholicamq; fidem "
retinentes. Vnde ipſa Eccle "
ſia in Euangelio aſsimilatur "
ſagenæ congreganti bonos "
piſces & malos : compara- "
tur item areæ habenti triti "
cum & paleas. Quòd ſi vlce- "
roſa membra Eccleſiæ per- "
manſerint inſanabilia : vbi "
mors aduenerit præciden- "
tur à corpore, tanq̃ infru- "
ctuoſi atq; aridi palmites à "
vite, & mittentur in ignẽ. "
Cæterum illi qui per hære- "
ſes

ſes & ſchiſmata ſeparant ſe ab eccleſia, ſunt piſces mali qui diruperunt ſagenam & exilierunt foras: ſunt paleę leues, quas ventus ſuperbiæ extra aream expulit: ſunt mēbra emortua iam à corpore reſecta. Ipſi dicunt Catholicos malè viuere: & attendentes grandem palearũ aceruũ ĩ area Dominica, putant ibi grana non eſſe. Non enim vidēt, vel potius videre nolunt bonos in Eccleſia, quum tamen in ea plurimi ſint boni, ſed hi tanq̃ triticum inter paleas latēt, atq; à paleis ſe premi patiuntur, donec Deus ipſos in horreum ſuum cõgreget. At illi qui quaſi paleę inſtabiles ex area euolarunt, non ſibi placeāt de externa morũ ho

neſta

neſtate ſi quã habẽt: nõ arbitrentur ſe rectè valere mẽbra quæ corpus reliquerũt. “ Enimuero minus deſpera- “ tur ſalus eorum membrorũ “ quæ ſanie quidem diffluunt “ ſed corpori adhuc cohærẽt, “ quàm illorum membrorum “ quæ integritatem præ ſe ferunt, ſed à corpore diſiuncta ſunt. Hæreticus etiam- “ ſi multis operibus bonis “ abundare videatur, perdi- “ tus tamen eſt: quia quum ſit “ membrum à corpore Chriſti reuulſum atque amputatum, vitam gratiæ à capi- “ te Chriſto non recipit. Eti- “ amſi ornatus admodum at- “ que elegans ſit in verbis, & “ ſcientiam fidemque magnã “ habeat, & omnes faculta- “ tes ſuas in cibos paupe- ”

rum

rum diſtribuat, & corpus ſuum pro fide quá tenet incendio tradat: nihil tamen ei proſunt illa omnia, quia veram charitatem non habet. Fieri enim nequit, vt vera charitate præditus ſit, quum vera humilitate careat, & vnitatem Eccleſię ſcindat. Grauiſsimus Dei hoſtis eſt, & ſalutem nullo modo conſequi poteſt, niſi depoſita ac repudiata hæreſi, ſeſe vnitati Eccleſiæ adiungat, & fidē catholicá amplectatur. Nam ſi humilis factus, ceruices ſuas ad pedes matris Eccleſiæ demiſerit, & pie exercuerit atq; coluerit ea quæ Eccleſia Dei exercet ac colit: iam rectè viuendo ſaluus erit.

DEO GLORIA.

Hæc

HÆc Facula faciem primitiuæ Eccleſiæ vtcũque oſtendens, collecta fuit anno Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, menſe Octobri: quæ licet in modum farraginis confuſa eſſe videatur, prodeſſe tamen poterit hæreticis, ſi ipſi illam diligẽter legere atq; expendere voluerint.

FINIS.

330

LATIO IESV CHRISTI

De ingratitudine Philocæno poleos, cuius gubernatores nouam prauamq́; doctrinam amant & hæreticis fauent.

Eſa.1. AVdite cœli, & auribus percipe terra. Videte omnes qui diligitis veritatem & obſtupeſcite, conſiderate & æſtimate quanta ſit ingratitudo Philocænopoleos, quãta negligentia & infidelitas, gubernatorum eius. Ego illos enutriui & exaltaui, optauiq́; vt vrbs illa priſcũ pietatis de

decorem ſeruaret: ſed nunc vera religio cultuſque mihi gratus magna ex parte in ea collapſus atque extinctus eſt. Ibi enim hæretici ſinuntur paſsim errores diſſeminare, & animas pro quibus ſanguinem meum fudi, perimere. Ibi vecordes viri ac fœminę relinquunt fidem antiquam, fidem veram atque certiſsimá, quam Apoſtoli mei, & eorũ diſcipuli ac martyres orthodoxiq; Patres oẽs tenuerũt: relinquunt & abijciunt illá, vt nouá ĩpiáq; hæreticorũ doctriná amplectantur. Sed væ ipſis hęreticis q more aprorũ agreſtiũ deuaſtát vineam meá & inęſtimabile dãnum ĩferũt terreſtri familię meę. Vę genti peccatrici, popu- *Eſaiæ .1.* lo.

Eſa.1. lo graui iniquitate, ſeminî nequá, filijs ſceleratis: dereliquerunt Dominû, blaſphemauerunt ſanctum Iſrael, abalienati ſunt retrorſum. Hi mẽbra ſunt diaboli quæ ſeſe à corpore meo myſtico præciderunt, & iam vita gratiæ deſtituta marceſcũt. Non eſt quod ſibi blandiantur de externa morum honeſtate & ſermonis elegantia: Etiam ſi linguis Ange-
1.Cor.13. lorum loquantur, etiamſi ſcientiam & fidem magnã habeant, etiamſi facultates ſuas in cibos pauperum diſtribuant, etiamſi iuſtè admodum viuere videantur, etiãſi corpora ſua ꝑ càrioſa fide quam tenent, incendio tradant: perditi tamen ſunt quia charitatem non habẽt.

Fieri

Fieri enim nequit, vt charitate ſint prædici, quum ſuperbia atque arrogantia elati inflatiq́ue obedire nolint Eccleſiæ, & vnitatem eius ſcindant. Sunt hoſtes mei grauiſsimi: ſunt impietatis rei, & ęternę dãnationi proximi. O imprudentes ciuitatis gubernatores, quis vos ita faſcinauit, vt permitteretis illos veritatem impugnare, & liberè prædicare aliam fidem, quàm tradita fuit olim à ſanctiſsimis Patribus, atque à clariſsimis viriſq́ue Senatoribus & à fideli populo ſeruata? Catholici ac pij omnes qui nũc in memorata vrbe habitant, dolent, gemunt, ſuſpirant & lugent: cernentes omnia ab hęreticis euer

ti

ti atq; profanari in Eccleſia Iſa.5. mea. Ecce iam infernus aperuit, dilatauitq; os ſuū abſq; termino: & ad eū innumerę animę hereſiū veneno obrutæ quotidie deſcendunt. Vos ô gubernatores, vos eſtis præcipua cauſa horum ingentium malorum. A vobis ego requiram perditionem tam multarū animarum. Vos pœnas luetis ęternas: niſi citò modis omnibus impediueritis ĩprobos peſtilentiſsimorum. hominum conatus. Quid? Adeò ne ſtolidi eſtis, vt eis ineptè gannientibus, & noua abſurdaque dogmata in medium proferentibus credatis? debebatis vel centies (ſi fieri poſſet) emori, potius quàm illos audiendo ve-

veram apoſtolicamque fidem plurimis miraculis & martyrum meorum ſanguine comprobatam relinquere vel mutare. Illi nituntur vos adducere ac pertrahere ſecum in gehennam, & eos ſequimini? Dicunt ſe purum verbum Dei annunciare, ſed non eſt ita. Annuntiant enim verbum Dei prauis à ſe expoſitionibus adulteratum & corruptum. Eccleſia mea catholica, omnes electi mei à ſpiritu ſancto illuminati, ſemper intellexerunt ſcripturas ſacras ſicut intelligi debent: ſed iſti ſuperbi & arrogantes nunc eas aliter prorſus interpretari volunt, vnde & horrendis errorum tenebris inuoluuntur.

Aſſe-

Aſſerũt ſe tenere alijſq; ꝓponere fidẽ & doctrinã primitiuæ Eccleſiæ: at Patres ipſius Eccleſiæ primitiuæ in libellis quos ſcripſerũt, apertè conuincunt eos mẽdacij. Legite Euangelium & alios codices noui teſtamenti, legite Liturgiã Iacobi Apoſt. mei, legite epiſtolas Martialis diſcipuli mei, legite ſcripta Abdię, Clemẽtis, Dionyſij Areopagitæ, Ignatij, Policarpi, & aliorum Patrum ac martyrum, qui ab Apoſtololis meis rectam fidem ſuſceperunt, & cum eis multo tempore conuerſati ſunt: legite, inquam, horum ſcripta & perſpicuè cognoſcetis fidem ac doctrinam primitiuæ Eccleſiæ ex diametro pugnare cum fide & doctri-

na

na,quam peruerſi iſti noua-
tores ac populi ſeductores
profitentur:videbitis vene-
randos illos primitiuæ Ec-
cleſiæ patres ſic credidiſſe
& ſenſiſſe de vera pręſentia
corporis mei in ſacramen-
to Euchariſtiæ,de præcellen
tiſsimò Miſſæ ſacrificio, de
diſcrimine inter ſacerdotes
& laicos, de diuerſis gradi-
bus Ordinis ſacri, de inuo-
catione ſanctorum mihi pla
cita,de vtiliſsima oratione
quæ fit pro fidelibus defun-
ctis,deque alijs diuinis atq;
eccleſiaſticis rebus,ſicut mo
dò Eccleſia mea Catholica
credit & ſentit.Iá ſi ſancti il
li in primitiua Eccleſia rectè
crediderunt(eos autem re-
ctè credidiſſe oẽs qui emotę

P men

mentis non ſunt confiteri coguntur)palam eſt nouę ſi dei nouorumque dogmatũ cultores non rectè credere. Aiunt etiam veſani & dementes iſti,nihil pręter ſcripturam canonicam(qua ipſi perperam intellecta inſolentiſsimè abutuntur) pro certo eſſe recipiendum:ſed Patres primitiuæ Eccleſiæ, in libris à ſe editis clariſsimè oſtendunt falſum hoc eſſe.Ipſum quoque Euange-

Ioan.16. lium narrat me,paſsione imminente,indicaſſe diſcipulis meis,quòd adhuc multa haberem eis dicenda, quæ tunc portare non poterant. Cęterum poſteaquam reſur-

Act.1. rexi à mortuis, oportunius eis loquutus ſum de regno

Dei,

Dei, ſiue de ſtatu Eccleſiæ meæ in vniuerſum orbē dilatandę. Itaque Apoſtoli mei plurima poſt reſurrectionē meam ex me didicerunt, plurima ſpiritu veritatis illuſtrati acceperunt atque fidelibus tradiderunt, quę nō ſunt expreſſa in ſacris Biblijs: & idem Spiritus ſanctus etiam nunc docet atque gubernat Eccleſiam. Ego nolui oĩa exprimi in diuinis literis, vt diſceretis humiliter obedire ipſi Eccleſiæ, & pateremini vos ab illa inſtrui, quæ eſt (teſte Apoſtolo meo Paulo) columna & firmamentum veritatis, & cum qua veritatis ſpiritus (ſicut ei promiſi) manet in æternum, ob idq; errare ne- 1. Tim. 3. Ioan. 14.

ſcit in his quæ ſunt fidei. Abundè tamen ſufficiunt omnibus ſcripturæ canonicæ. Imò verò humilibus veriſque ſeruis & ancillis meis ſufficere poſſunt hæc paucula verba quæ Præpoſitis & Paſtoribus Eccleſiæ

Luc.10 dixi: Qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit. Vel iſta quibus ſubiectos vt eiſdem præpoſitis in omnibus obtemperent

Matt.23. admonui: Quæcunque dixerint vobis, ſeruate & facite. Eccleſia ſpiritum meum pro doctore & ductore habés, nihil pręcipit quod non conueniat: quare ſemper ei obediédũ eſt. Certè de eo q Eccleſiæ præceptis recuſat parére, dixi iam olim & adhuc

huc dico: Si Eccleſiam non audierit, ſit vobis ſicut ethnicus & publicanus. Per Samuelem quoq; prophetam ſic loquutus ſum: Quaſi peccatum ariolandi eſt repugnare: & quaſi ſcelus idololatrię nolle acquieſcere. Quę quidẽ verba ſunt diligẽter admodũ expẽdẽda. Vos ciuitatis gubernatores debueratis curare, vt abuſus qui ſunt in Eccleſia mea tollerentur; & recta fides maneret: ſed ipſam fidem quã per Apoſtolos alioſq; ſeruos meos toto orbe propagaueram, peruertiſtis, Eccleſiæq; vnitatem diſſcidiſtis, & ab ea voſipſos ſeparaſtis. Scitote verò, quia qui ſe ab Eccleſia diſiũgit, is à me quo-

Mat. 18.

1. Reg. 15.

que diſiunctus eſt: ego enim
Ephes.1. ſum caput Eccleſię, & ipſa
corpus meum eſt. Volui au-
tem ei præeſſe vice mea Pō
tificem in terris, legitimum
Petri Apoſtoli mei ſucceſſo
rem. Dixi enim Petro illi
Matt.16. beatiſsimo: Tu es Petrus, et
ſuper hanc petram ædifica-
Ioan.21. bo Eccleſiam meam, & por
tæ inferi non præualebunt
aduerſus eá: iuſsique ei ſpe-
cialiter vt paſceret & more
opilionis regeret oues me-
as: iuſsi inquam, vt ipſe &
ſucceſſores eius gubernarēt
Eccleſiam meam. Id ita eſſe
hæretici quidem negant, &
Romanam atque Catholi-
cam Eccleſiam contemnūt,
Papiſticamq; appellant: ve-
runtamen hæc vera, & vni-

ea Eccleſia mea eſt:licet in ea multi mali bonis permixti ſint durante hac vita: Eſt enim area continens triticũ & paleas, vt Euangeliũ teſtatur. Habet illud corpus meum membra ſana, habet & vlceroſa per fidem catholicam ipſi cohęrentia, donec in morte (ſi inſanabilia permanſerint) ſeparentur à corpore. Ergo illa quæ Romanum Pontificem pro capite ſuo & Vicario meo agnoſcit, illa quæ rectam fidem à principio ſuſceptam nunquam deſeruit nec mutauit, mea eſt Eccleſia. In hac ſola quærenda eſt ſana ſacrarum ſcripturarum intelligentia: & nemo extra hanc ſalutem conſequitur, Matt.3.

ſicut nullus extra arcá Noë
Matt.5. diluuium euaſit. Hæc eſt an-
Matt.16. tiqua illa & nobilis omni-
buſq; cōſpicua ciuitas ſuper
montem, hoc eſt, ſuper me
poſita, & ſuper petram il-
lam à me confirmatam ædi-
ficata: in qua qui non com-
moratur, mihi placere ne-
quit. Nullo modo putetis ſu
perbos nouatores huius tē-
peſtatis eſſe Eccleſiá, quan-
túuis ipſi dicāt & gloriētur
Ioan.15 ſe id eſſe. Non ſunt Eccleſia:
nec in Eccleſia ſed ſunt īfru-
ctuoſa & inutilia ſarmēta à
fertili illa vite reſecta, &
mox in ignē (ſi ad ipſam Ec
cleſiá humiliter non redie-
rint) mittenda. Horū enim
recens ac peruerſa fides at-
que doctrina omnino con-
tra-

traria eſt fidei & doctrinæ quá à tēporibus Apoſtolorū in hunc vſq; diem tenuit Eccleſia mea. Fugite igitur eos tanquam veritatis inimicos,& ſatanæ miniſtros. Quòd ſi eis fauere & impia eorum dogmata amplecti non deſieritis, proculdubiò vnà cum ipſis in æternum peribitis.Et vos qui Catholicam fidem in Eccleſia mea retinere videmini, ſed vitá iniquam Chriſtianiſq; prorſus indigná agitis,corrigite peruerſos mores veſtros. Vos ſacerdotes, vos monachi, vos feminę & virgines Deo dicatæ atque cō ſecratæ,perpendite diligenter quantam puritatem & ſanctimoniam á vobis exigat

igat ſacer ordo veſter atq; eminens profeſsio veſtra. O rem execrandam. Si quidem plerique veſtrûm ſuis enormibus peccatis & ſceleribus, ſua incontinenti ac diſſoluta vita me grauiter offendunt, & ad iram prouocant. Nonnulli ſacerdotes omni timore atque pudore abiecto, volutátur in cœno vitiorum. Liturgiam illam diuiniſsimam & ſanctiſsimum ſacrificium ſine reuerentia peragunt. Mundiſsimum corpus meum contaminatis manibus tractant, pollutoq; ore ſumunt. Verbis & operibus fœdis alios ſcandalizant, atq; ita viuunt vt & mei & propriæ ſalutis penitus obliti eſſe videantur

tur. Hi profectò à Præpoſitis ſeuerißimè coerceri atq; puniri deberent. Nam & me exacerbant, & hæreticis magnam occaſionē præbent deſpiciendi ſacratiſsimam Miſſam, & congerendi maledicta in Eccleſiam meam. Solent enim ipſi hęretici attendere paleas in area mea magis quā triticū: ſolēt curioſè īſpicere malos ſacerdotes & malos monachos ī eccleſia. Ná bonos nō vident vel potius videre nolunt: quia & ſacerdotes, & monachos, & ipſum ſacerdotium atq; monachatum oderunt auerſanturq;. Vos igitur clerici atq; laici omnes; qui intra parietes domus meæ eſtis, qui Eccleſiam

am non reliquiſtis, ſtudete bene viuere, vt maledica hæreticorum ora obmuteſcere faciatis. Ego ſanè his qui ex animo ſeſe corrigent beatitudinem cœleſtem donabo: eos verò qui in peccatis perſeuerabunt, ſempiternis inferni incendijs tradam. Hæc dicere me compulit ingẽs amor, quo ſalutem veſtram deſidero. Gratia mea cum omnibus vobis.

AN.

Philocænopolis,latinè dicitur ciuitas amás & cupida nouitatis: quod quidem vocabulum nunc conuenit pluribus vrbibus quę nouis abſurdiſq; hęreticorũ dogmatibus delectantur. Si quis vult pleniſsimè cognoſcere veritatem eorũ quæ in hac Expoſtulatione dicta ſunt, legat magna diligẽtia præmiſſum hîc libellũ, nẽpe Faculã illuminãdis et ab errore auocãdis hęreticis accõmodã. In eo enĩ libello plurima cõgeſta ſunt teſtimonia, deprõpta ex Bibliis ſacris & lucubrationib⁹ ſanctorũ Patrũ ac martyrũ primitiuæ Eccleſiæ: videlicet ex Liturgia Ia-

co-

cobi Apoſtoli, ex ſcriptis Martialis, Abdiæ, Dionyſij Areopagitæ, Ignatij, Polycarpi, Clementis, Anacleti, Euareſti, Alexandri, Xyſti, Theleſphori, Hygini, Pij, Aniceti, Soteris, Irenęi, Iuſtini, Hippolyti, & aliorum: Porrò Martialis diſcipulus fuit Domini noſtri Ieſu Chriſti: qui præſens erat, quum ipſe Chriſtus in vltima cœna inſtitueret ſacroſanctam Euchariſtiam, & quum in horto comprehenderetur, quùmq; aſcenderet in cœlum: vt in epiſtolis ſuis manifeſtè teſtatur. Abdias etiã Chriſtũ vidit in carne. Dionyſius martyr fuit diſcipulus ſancti Pauli. Ignatius & Polycarpus martyres, fuerunt

runt diſcipuli Sancti Ioannis. Clemens itidem martyr diſcipulus fuit Sancti Petri Apoſtolorum principis, atque eius ſucceſſor in ſummo Pontificatu. Clementi ſucceſsit Anacletus, Anacleto Euareſtus, Euareſto Alexander, Alexandro Xyſtus, Xyſto Teleſphorus, Theleſphoro Hygin⁹, Hygino Pius, Pio Anicetus, Aniceto Soter, Qui etiam omnes Pontifices pro fide Catholica ſanguinem fuderunt. Irenæus martyr vixit tempore Soteris: fuerat autem in adoleſcentia ſua auditor & diſcipulus Polycarpi. Iuſtinus martyr floruit paulò ante Irenæum, & Hippolytus paulò pòſt Irenæum. Itaque

ex prędicta Facula clariſsimè liquet, primitiuam Ecclesiam idē ſenſiſſe de Deo, rebuſque diuinis & Ecclesiaſticis, quod modò *Romana* atque Catholica Ecclesia ſentit. O igitur demen tiſsimam hæreticorum ſuperbiam atque arrogantiam, qui à primitiua præſentique Ecclesia, à ſolida firmaque veritatis colum na tam impudenter in fide ac doctrina diſſentiunt. Ipſi denſiſsimis tenebris cir cumfuſi, tantum à veritate diſtant, quãtum terra à cœlo diſiuncta eſt: & tamen vt imperitis imponant, ſe eximiè illuminatos, ſe veritatis aſſertores, ſe Euangelicos & puri verbi Dei,

prę-

prædicatores dicunt.
Deus eos ad ſanam mentem, ſanctámque humilitatem reuocare dignetur.
AMEN.

Finis Expoſtulationis Ieſu Chriſti, de ingratitudine Philocænopoleos, per D. Ludouicum Bloſium cœnobij Lætienſis Abbatem.

¶ Errata ſic corrig.

Prior numerus paginá, poſterior lineam deſignat.

20.8. *celebratum eſt.* 27.15. *adde, qui loquimini, ſed ſpiritus patris veſtri qui loquitur in vobis.* Quare. 58.4. *Gallijs.* 65.21. *pūctim.* 68.17. *in qua & ipſe.* 77.6. *Edeſſa.* 111.17. *Pachymerē.* 146.17. *Docebat.* 148.21. *fidem & doctrinam amplect.* 154.5. *atrij.* 186.19. *Apoſtolis.* 191.11. *illud ipſum verbum poſit.* 195. 9. *confeſſores.* 199.10. *collocatum.* 210.15. *ante horam.* 216.17. *lambatur.* 229.8. *meam vocem audieritis.* 262.12. *antitypon.* 265.19. *quiſque.* 269. 14. *ratione.* 273.21. *Blacherna.* 274.4. *Augaro.* 276.21. *Vſum.* 316.5. *hæreſum.*

De Sacrificio Missæ fol. 7.
De inuocatione Sáctorꝝ fol. 13.
De oratione ꝑ defunctis fol. 16.
De Traditionibus Apostolorꝝ fol. 26.
De Sacram.to extremæ Unctio: fol. 30.
De Sacerdotio, et Sacrificio fol. 33.
De Cósecratione Altaris fol. 37.
De Signo crucis fol. 38.
De Voto castitatis fol. 39.
Sanctos post morté corporis statim recipi in cœlum fol. 42.
Virginitaté cóiugio præstátiorem fol. 45.
Cœlibatú seruádú eé fol. 47.
~~De Trinitate fol.~~

De Trinitate fol. 51.
De Purgatorio fol. 60.

SANTIN OTTAVIA
RESTAURO

Digitized by Google